

**Język na
pograniczach
komunikacji**
Język trzeciego
tysiąclecia XII
**From Language
to Communication
and Beyond**
Language in the
Third Millennium Twelve

**Książka abstraktów
Book of Abstracts**

Spis autorów

Dr. Marija Todorova	3
dr hab. Tomasz Piekot	3
prof. dr hab. Małgorzata Tryuk	3
dr hab. Tomasz Piekot	4
dr Anna Sadowska	4
Dr. Katarzyna Aleksiejuk	4
mgr Stanislav Aprilashvili	4
Dr. Saša Babič	5
dr Anna Barańska-Szmitko	5
dr Izabela Bawej	5
dr Dorota Biadala	6
dr Anita Filipczak-Białkowska	6
dr Paulina Biały	6
lic. Katarzyna Bogusz	7
dr Anita Buczek-Zawiła	7
Dr. Li-Chi Chen	7
Prof. Jan Chovanec	8
Dr. Delia Dumitrica	8
dr hab. Władysław Chłopicki	8
Dr Anastasiya Fiadotava	8
dr hab. Joanna Dybiec-Gajer	9
lic. Alicja Dziecioł	9
mgr Katarzyna Faliszewska-Łukasik	10
dr Anita Filipczak-Białkowska	10
mgr Marzena Foltyn	11
dr hab. Michał Garcarz	11
dr hab Agnieszka Gicala	11
Ph.D. candidate Sami Haddad	11
dr. hab. Arkadiusz Jabłoński	12
Dr. Aziz Jaber	12
mgr Alicja Janusz	12
dr hab. Emilia Jaroszevska	13
dr Beata Jędrzejczak	13
dr hab. Jolanta Józwiak	13
mgr Jan Jakub Kalinowski	13
Mgr Alisa-Anastasiia Kavetska	14
dr hab. prof. UJ. Maria Jodłowiec	14
dr Magdalena Kawęcka	14

dr Agnieszka Kijak	15
dr Edyta Koncewicz-Dziduch	15
mgr Marcin Kosman	16
mgr Magdalena Kukulak	16
mgr Karolina Kulas	16
dr hab. Bartłomiej Maliszewski	17
mgr Rosario Matthew	17
Dr. Katarzyna Mazur-Włodarczyk	18
dr hab. Małgorzata Haładewicz-Grzelak	18
dr hab. Maria Mocarz-Kleindienst	19
Prof. Ralph Müller	20
dr hab. Agata Hołobut	20
Julia Nowak, Agnieszka Mierzejewska, Katarzyna Pelc	20
dr Anna Nowakowska-Głuszak	21
mgr Piotr Ostrowski	21
Prof. Francois Pichette	22
dr Anna Pięcińska	22
mgr Kinga Potocka	23
Assoc. Prof. Dr. Rita Repšienė	23
Dr. Tsafi Sebba-Elran	23
dr hab. Agata Rozumko	23
dr hab. Ewa Rudnicka	24
dr hab. Karolina Ruta-Korytowska	24
mgr Natalia Rzońca	24
Dr. Ventura Salazar-García	25
dr hab. Małgorzata Haładewicz-Grzelak	25
dr hab. Janusz Taborek	25
Dr. Villy Tsakona	26
prof. dr hab. Dorota Brzozowska	26
mgr Teresa Uchman	27
dr hab. Alicja Witalisz	27
mgr Aleksandra Włodarczak	28
dr hab. Marcin Zabawa	28

Język trzeciego tysiąclecia XII: Język na pograniczach komunikacji / Language of the Third Millennium XII: From Language to Communication and Beyond

Streszczenia wystąpień / Book of abstracts

Nazwisko/afiliacja Name/affiliation	Streszczenie w języku prezentacji Abstract in the presentation language	Tłumaczenie/ translation
Wykłady plenarne/ Keynote lectures		
Dr. Marija Todorova Hong Kong Baptist University	Interpreting at the border: Roles and training needs of humanitarian interpreters <p>In situations of conflict, interpreters play a crucial role in supporting the management of and response to emergencies involving large numbers of refugees crossing borders and being accommodated in refugee camps. These language brokers are expected to perform duties in situations that were neither clearly defined nor explained in all of their complexity. Interpreters often find their job quite divergent to any instruction and preparation they were given, primarily in regard to their neutrality, impartiality, and invisibility (Todorova 2016, 2017). Interpreters in these situations have also pointed out that they feel they advocate for the vulnerable groups and provide support in healing processes. Furthermore, working for the vulnerable and traumatized exposes interpreters to vicarious trauma that needs to be addressed in training and counselling support. In this presentation, I will provide an overview of current thought on interpreting in conflict-related scenarios, focusing on humanitarian interpreting in cross-border refugee emergencies. I will compare relevant notions in interpreting conflict-related scenarios such as the specific positionality of the interpreter, including the ethical, psychological, emotional, and security implications of their work in different scenarios. The goal is to discuss the various roles interpreters take in conflict zones and consider the specific training needed to work in these settings.</p>	Tłumacze na granicy: role i potrzeby szkoleniowe tłumaczy humanitarnych <p>W czasie konfliktu tłumacze odgrywają istotną rolę polegającą na wspieraniu procesu zarządzania oraz reagowaniu na sytuacje kryzysowe, gdy duże grupy uchodźców przekraczają granice i zatrzymują się w obozach. Od mediatorów językowych wymaga się, że będą oni wykonywać swoje obowiązki, których stopień skomplikowania nie został jasno określony ani wyjaśniony. Tłumacze często uważają, że ich praca odbiega od wszelkich otrzymanych instrukcji czy poczynionych przygotowań, przede wszystkim co do wymaganej od nich neutralności, bezstronności i niewidzialności (Todorova 2016, 2017). Podkreślają oni również, że w takich sytuacjach pełnią rolę rzeczników słabszych grup społecznych oraz zapewniają wsparcie w procesie dojścia do zdrowia. Co więcej, praca na rzecz osób słabych i traumatyzowanych naraża tłumaczy na zjawisko traumy zastępczej, które należy uwzględnić w szkoleniach i pomocy doradczej. W tym wystąpieniu przedstawię przegląd obecnych poglądów na temat tłumaczenia ustnego w sytuacjach konfliktowych, skupiając się na tłumaczeniu humanitarnym w sytuacjach transgranicznych związanych z uchodźcami. Porównam istotne w tłumaczeniu okoliczności związane z konfliktami, takie jak szczególna pozycja tłumacza, w tym etyczne, psychologiczne, emocjonalne i związane z bezpieczeństwem następstwa jego pracy w różnych sytuacjach. Celem jest omówienie różnych ról, jakie pełnią tłumacze ustni w strefach konfliktów, oraz specjalnych szkoleń potrzebnych do pracy w takich warunkach.</p>
dr hab. Tomasz Piekot Uniwersytet Wrocławski / University of Wrocław	Jak uczyć komunikologii <p>W referacie omówię doświadczenia nauczania komunikologii jako przedmiotu akademickiego. Przedstawię doświadczenia zespołu, który na wrocławskiej polonistyce prowadzi zajęcia w ramach specjalności „Komunikologia” (kierunek: filologia polska). W tym ujęciu komunikologia rozumiana jest jako semiotyka społeczna, czyli metoda analizowania komunikacji w jej uwikłaniu kulturowym, społecznym, a zwłaszcza ideologicznym.</p>	How to teach communication studies <p>In my presentation, I will discuss my experience in teaching communication studies as an academic subject. I will present the experiences of the team responsible for teaching the Communication Studies courses in the Department of Polish Philology at the Faculty of Polish Studies at the University of Wrocław. From this perspective communication studies may be understood as a field of social semiotics – a method of analyzing communication in the context of culture, society, and especially ideology.</p>
prof. dr hab. Małgorzata Tryuk Uniwersytet Warszawski / University of Warsaw	Tłumaczenie ustne środowiskowe – wyzwania XXI wieku <p>Tematem wystąpienia jest ukazanie przemian, jakie zachodzą w szeroko rozumianym tłumaczeniu środowiskowym w dzisiejszym świecie ogarniętym globalnymi kryzysami społecznymi, ekonomicznymi i politycznymi, takimi jak migracje, katastrofy naturalne, konflikty zbrojne, epidemie czy pandemie. W sytuacji migracji, katastrof, epidemii, ale też przemocy, wojen, tłumacz znajduje się na pierwszej linii pomocy. Jest niezbędnym ogniwem w komunikacji międzyjęzykowej/kulturowej/społecznej. Tłumaczenie i dostęp do tłumaczenia może być rozumiane z jednej strony jako pierwsza pomoc, z drugiej zaś jako prawo człowieka do informacji, aby się ratować, szukać pomocy czy bezpiecznego schronienia.</p> <p>Aby sprostać wyzwaniom, jakie niesie tego typu działanie, wyłania się nowy typ tłumacza: obywatela, aktywisty, wolontariusza, ratownika, tłumacza nieprofesjonalnego pracującego pro bono, tłumacza terenowego działającego w trudnych warunkach, współpracującego ze służbami ratowniczymi, czasem z wojskiem, wykorzystującego specjalistyczny sprzęt ratowniczy, tłumacza o koniecznych, nowych kompetencjach, w tym kompetencjach technologicznych.</p> <p>Tłumaczenie w sytuacji kryzysowej oznacza także liczne, niespotykane do tej pory wyzwania natury etycznej, np. odpowiedzialność tłumacza za przekazywaną informację, konflikt między profesjonalizmem a człowieczeństwem, neutralność, która konkuruje z zaangażowaniem tłumacza, itd.</p> <p>Przygotowanie zawodowe tłumaczy terenowych do niesienia pomocy w trudnych sytuacjach stanowi kolejne wyzwanie tak dla uniwersytetów jak i organizacji rządowych czy pozarządowych. W końcowej części wystąpienia przedstawione zostaną przykłady rozwiązań krajowych i zagranicznych dla zapewnienia komunikacji międzyjęzykowej w sytuacjach kryzysowych.</p>	Community interpreting – the 21st-century challenges <p>This presentation will focus on the changes/shifts/ transformations characteristic of the broadly-understood community interpreting in today's world plagued with global societal, economic and political crises, such as migration, natural disasters, armed conflicts, violence, epidemics and pandemics. In those cases, the interpreter is indispensable, and they are also an essential link in the interlingual, cultural and social communication. Translation and its availability may be understood both as first aid and the human right to obtain information, to be able to save oneself, and seek help and shelter.</p> <p>In order to match the expectations that come with this kind of actions, a new type of interpreter emerges: a citizen, activist, volunteer, rescuer, amateur translator working pro-bono, field interpreter working in difficult conditions assisting rescue services and sometimes the army, and highly qualified to use specialized equipment and other technical novelties.</p> <p>Interpreting in extreme conditions comes with numerous ethical dilemmas never encountered before, including the interpreter's responsibility for the communicated message, the conflict between the need to remain professional and human, and the clash between the interpreter's objectivity and commitment.</p> <p>The professional training that field interpreters must undergo in order to be able to provide help in difficult situations poses yet another challenge for both universities and governmental and private organisations. The final part of the presentation will be dedicated to discussing potential national and foreign solutions concerning interlingual communication in the face of a crisis.</p>

Warsztaty/workshops

dr hab. Tomasz Piekot

Uniwersytet Wrocławski/
University of Wrocław

Metodyka upraszczania pism urzędowych (warsztaty)

Celem warsztatu jest zapoznanie uczestników z metodą upraszczania pism urzędowych opracowaną na Uniwersytecie Wrocławskim. Po krótkim wstępie teoretycznym będziemy w grupach upraszczać do wybrane pismo urzędowe. W ostatniej części warsztatów każda grupa zaprezentuje swoją propozycję uproszczonego tekstu.

Methodology of simplifying official letters (workshop)

The aim of the workshop is to familiarize participants with the method of simplifying official letters developed at the University of Wrocław. After a short theoretical introduction, we will simplify a selected official letter in groups. In the last part of the workshop, each group will present its proposal for a simplified text.

dr Anna Sadowska

Katolicki Uniwersytet
Lubelski Jana Pawła II
/ John Paul II Catholic
University of Lublin

Tłumacz dla integracji społecznej – warsztaty audiodeskrypcji

Utrata wzroku czy niedowidzenie powodują poważne ograniczenia w życiu codziennym, społecznym i kulturalnym. Dzięki audiodeskrypcji osoby z dysfunkcją wzroku mają dostęp do sztuki wizualnej i mogą uczestniczyć w wydarzeniach sportowych i artystycznych. Audiodeskrypcja, czyli osoba tworząca audiodeskrypcję, jest tłumaczem, który przekłada komunikaty wizualne na słowne. Język audiodeskrypcji jest szczególnym rodzajem języka i kieruje się zasadami, które mają na celu zwięźle i trafnie oddać to, co jest dostępne dla zmysłu wzroku. Celem tych warsztatów jest zapoznanie się z zasadami precyzyjnej komunikacji stosowanej w audiodeskrypcji i praktyczne ich wykorzystanie podczas tworzenia własnych próbek audiodeskrypcji.

The translator in service of social integration – audio description workshop

Vision loss or impairment place serious limitations on daily, social, and cultural lives of those affected. Audio description allows people suffering from impaired vision to access visual art and participate in sporting and artistic events. The audio describer is a translator who transcribes visual information into a verbal form. The language of audio description is specific, in that it aims to accurately and concisely render what is originally meant for visual perception. The objective of the workshop is to acquaint the participants with the rules of precise communication used in audio description and to apply them in practical audio description exercises.

Referaty w sekcjach/ Other presentations

Dr. Katarzyna Aleksiejuk

National Coalition of
Independent Scholars,
United Kingdom/Wielka
Brytania

Translation of scientific texts from Polish into English as cross-cultural mediation

The concept of scientific translation is often associated with translating works that have been written and published in foreign languages into Polish. However, nowadays, with English functioning as a lingua franca in the academic world, many non-Anglophone scholars may wish to publish their articles in international journals and seek professional assistance in translating them into English prior to submission. The translator facing this task may encounter a number of issues stemming from cross-cultural differences in writing and structuring academic texts. Based on both the literature as well as personal experience as an author and peer-reviewer, in this paper I focus on differences between two intellectual traditions: Teutonic, that has influenced Polish style of academic communication, and Saxonian, that has shaped Anglo-American standards. These differences extend over linguistic styles and include, among other things, the structure of the article, coherence and cohesion of narration, authorial voice and other elements of metadiscourse as well as the general readability of text. They are also far more important than grammatical correctness because while linguistic errors alone rarely result in rejections (unless the language is poor enough to render the article incomprehensible), deviations from Anglo-American conventions in scientific writing may even lead to reviewers' questioning the author's competence as a scientist. Considering that these differences may affect the perceived publishability of submitted articles and place non-Anglophone authors in a disadvantaged position, this paper also discusses the role of translators as cross-cultural mediators.

Tłumaczenie tekstów naukowych z języka polskiego na język angielski jako przykład pośrednictwa międzykulturowego

Koncept tekstów naukowych jest często związany z tłumaczeniami, które były napisane i opublikowane w obcych językach z przekładem na język polski. Jednakże w dzisiejszych czasach wraz z funkcją języka angielskiego jako lingua franca w świecie akademickim, wielu uczonych nieanglojęzycznych pragnie publikować artykuły w międzynarodowych czasopismach i szukać profesjonalnego wsparcia w przetłumaczeniu ich na język angielski przed złożeniem. Tłumacz mierzący się z tym zadaniem może napotkać wiele problemów wynikających z różnic międzykulturowych w pisaniu i kształtowaniu tekstów akademickich. Bazując zarówno na literaturze jak i osobistym doświadczeniu autora i recenzenta w niniejszej prezentacji chcę skupić się na różnicach między dwoma tradycjami intelektualnymi: teutońską, która wpłynęła na polski styl komunikacji akademickiej i saksońską, które ukształtowały standardy anglo-amerykańskie.

Różnice te wykraczają poza style językowe i zawierają, m.in. strukturę artykułu, spójność i zgodność narracji, głos autorski i inne elementy metadyskursu, jak również ogólną czytelność tekstu. Są one dużo ważniejszymi elementami niż poprawność gramatyczna, ponieważ w przypadku wystąpienia błędów językowych rzadko kiedy prowadzą do decyzji o odrzuceniu artykułu (chyba że język jest na tyle ubogi, by pozbawić tekst przejrzystości). Odstępstwa od angloamerykańskich konwencji w tekstach naukowych mogą nawet prowadzić do kwestionowania przez recenzenta kompetencji autora jako uczonego. Zważywszy na to, że powyższe różnice mogą oddziaływać na postrzeganie wiarygodności publikacji nadsyłanych artykułów i przedstawiać nieanglojęzycznych autorów w niekorzystnym położeniu, obecna prezentacja porusza również kwestię roli tłumacza jako mediatora międzykulturowego.

mgr Stanisław Aprilashvili

Uniwersytet Warszawski/
University of Warsaw

Stan języka polskiego we Lwowie na początku XXI wieku

Tereny Galicji Wschodniej od najdawniejszych lat były miejscem styku wielu kultur, w tym kultury polskiej. Na tych terenach, a także na północnej części polskich Kresów ukształtowała się polszczyzna kresowa. Wyjątkowa kultura pogranicza, która powstała na gruncie wielokulturowości, wpływała na język polski, który rozwijał się na tych terenach. Tak też się stało w przypadku języka mieszkańców Lwowa, który jest nazywany gwarą lwowską.

W ramach polskiej dialektologii są znane prace Zofii Kurzowej, która zajmowała się polszczyzną przedwojennych mieszkańców Lwowa. W związku z tym, że prace Kurzowej opisują problem kompleksowo, widać lukę w postaci braku badań nad współczesną polszczyzną lwowiaków. Na sytuację języka polskiego we Lwowie wpływają sytuacja demograficzna, programy wsparcia Polonii i Polaków za granicą, polityka polonijna Polski, polityka językowa Ukrainy. Kluczową rolę w rozwoju języka pełnią szkoły z polskim językiem wykładowym i punkty nauczania języka polskiego

Obecnie można mówić o dwutorowym funkcjonowaniu języka polskiego we Lwowie. Z jednej strony jest to język ojczysty dla Polaków, którzy mieszkają w mieście. Liczba rodzimych użytkowników polszczyzny z każdym rokiem się zmniejsza w związku z migracjami Polaków do Polski. Z drugiej strony, można zaobserwować zainteresowanie językiem polskim jako językiem obcym wśród ludności, która nie ma polskiego pochodzenia. W takim wypadku język polski staje się kolejnym językiem wyuczonym w punktach nauczania języka.

State of the Polish language in the early 21st-century Lviv

Eastern Galicia has from the ancient times been a place where many cultures, including Polish, meet. In this southern region of the former Polish Eastern Borderlands (known as Kresy) as well as in the northern part of it, a characteristic Borderlands dialect has developed. The unique Borderland culture, which emerged in the multicultural environment of the region, had an impact generally on the Polish language spoken there and specifically on the language of the citizens of Lviv, which is known as the Lviv urban dialect.

Some of the most prominent works of Polish dialectology are those of Zofia Kurzowa, who studied the language of Polish-speaking inhabitants of pre-war Lviv. The complexity of Kurzowa's works highlights the lack of studies on their contemporary language. The situation of the Polish language in Lviv is influenced by demographics, assistance programmes for the Polish diaspora, Poland's policies regarding Polish communities abroad, and Ukraine's language policies. Schools with Polish as a language of instruction and Polish language teaching centers play a central role in the language development.

Currently, the Polish language in Lviv can be understood as having a dual nature. On one hand, it is the native language of Polish inhabitants of the city. The number of native Polish speakers decreases year in year out due to Poles migrating to Poland. On the other hand, there is an observable interest in Polish as a foreign language among the non-Polish population. In those cases, Polish becomes another foreign language taught in language teaching centers.

Dr. Saša Babič

ZRC SAZU Institute of Slovenian Ethnology, Slovenia

Cartoons and memes: Images from childhood used as expressions in adulthood

Memes are already an established form of expression in the digital world. They are signs, language composed of images and text, aimed at expressing shared norms and values. Although they are very quickly ephemeral due to their dependence on current events, they remain as a very variable and adaptable form of expression in communication as well-known signs. Among other functions, they also consist of humour and are often shared as humorous expressions. With the help of humour, they are either a mirror of society or a way of criticising contemporary society (or a part of it, such as politics, certain everyday habits, etc.). This paper examines memes constructed with images from well-known cartoons and animated films. The material, collected mainly in the EU area and also with the help of research fellows in humour, is considered at three levels:

1. Which cartoons (locally and globally known) are used for memes and which are more frequently used?
2. How is the content of the cartoons linked to the message of the meme and what are the humorous moments and themes?
3. How can we use the semiotic methodology in researching memes?

Kreskówki i memy: Obrazy z dzieciństwa użyte jako formy wyrazu w dorosłym życiu

Memy powstały jako forma wypowiedzi w świecie wirtualnym. Są to znaki skomponowane za pomocą tekstu i obrazu, mające na celu wyrażenie współdzielonych norm i wartości. Pomimo swojego efemerycznego charakteru spowodowanego zależnością od bieżących wydarzeń, pozostają zmienną i elastyczną formą wypowiedzi w komunikacji, będąc bardzo dobrze rozpoznawalnymi symbolami. Spośród innych funkcji, często pełnią rolę żartobliwego komentacza. Za pomocą humoru odzwierciedlają przywary społeczeństwa lub są sposobem na krytykę jego współczesnych cech (lub poszczególnych aspektów, jak polityka, codzienne nawyki itp.) Artykuł skupiony jest wokół memów stworzonych z kadrów, pochodzących z popularnych kreskówek i filmów animowanych. Materiał zebrany głównie w obszarze Unii Europejskiej przy udziale współbadaczy zjawisk związanych z humorem, analizowany jest w trzech aspektach:

1. Które z kreskówek (lokalnie i globalnie znane) służą jako materiał na memy i które są wykorzystywane częściej od innych?
2. W jaki sposób treści kreskówek są powiązane z przesłaniem memu i jakie są ich humorystyczne elementy i tematy?
3. W jaki sposób możemy wykorzystać metodologię semiotyczną w badaniach memów?

dr Anna Barańska-Szmitko

Uniwersytet Łódzki/
University of Łódź

Na pograniczu tabloidu i nauki. Tabloidyzacja polskiego historycznego dyskursu popularnonaukowego w serwisie YouTube na przykładzie kanału „Historia bez cenzury”

Celem referatu jest pokazanie ekspansji procesu tabloidyzacji do polskiego historycznego dyskursu popularnonaukowego w serwisie YouTube na przykładzie kanału „Historia bez cenzury”. W referacie ukazuje się tabloidyzację rozumianą jako szerszy proces przenikania standardów tabloidów do mediów innych niż informacyjne, jak również wskazuje się rozwiązania stylistyczne typowe dla tabloidów, a wykorzystywane w ukształtowaniu wypowiedzi w odcinkach kanału „Historia bez cenzury”. Tabloidyzację mediów zestawia się ze zjawiskiem edutainment i próbuje się określić strefy wpływów obu procesów.

Between academia and tabloid. Tabloidization of Polish historical popular science discourse on YouTube on the basis of the “Historia bez cenzury” channel

The aim of the dissertation is to demonstrate the expanding process of tabloidization of historical popular science discourse on YouTube as shown on the “Historia bez cenzury” (“History Uncensored”) channel. The paper discusses tabloidization understood as a wider process of tabloid standards blending into other types of media, as well as indicating stylistic solutions typical of tabloids, used in shaping utterances in the episodes of “Historia bez cenzury”. Tabloidization of media is juxtaposed with the edutainment phenomenon, with the attempt to define the influence spheres of both of these processes.

dr Izabela Bawej

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego/
Kazimierz Wielki University,
Bydgoszcz

Weryfikacja tłumaczenia tekstu specjalistycznego na język polski. Na materiale tekstu medycznego

W niniejszym wystąpieniu skoncentruję się na trudnościach, jakie stawia przed tłumaczem język specjalistyczny, występujący w tekście medycznym. Tematem będzie problem ekwiwalencji w tłumaczeniu terminologii medycznej z języka niemieckiego na język polski. Rozważania zostaną zilustrowane przykładami zaczerpniętymi z oryginalnego dokumentu medycznego, tu tłumaczenia wypisu ze szpitala.

Jak powszechnie wiadomo, tłumacz musi posiadać biegłą znajomość języka tekstu oryginału i tekstu przekładu. Tłumacz nie zawsze jednak dysponuje specjalistyczną wiedzą z danego obszaru, o którym jest mowa w przekładanym tekście. Dokumenty, które dostaje do przełożenia, pochodzą bowiem z różnych dziedzin życia i nauki.

Jeśli zatem tłumacz napotka na problemy natury terminologicznej, musi skorzystać z pomocy. Ale może się zdarzyć, że tłumacz tekstu fachowego nie znajdzie jej w słownikach specjalistycznych, np. dwujęzycznych słownikach medycznych. Po pierwsze w dostępnych słownikach branżowych może nie być poszukiwanego pojęcia. Po drugie nie zawsze słownik daje jednoznaczną odpowiedź, czy zawarty w nim termin jest właściwym odpowiednikiem. Ponadto podane w nim ekwiwalenty mogą być nieścisłe i nieprecyzyjne. Aby dać gwarancję poprawności merytorycznej przekładanego tekstu i uniknąć wszelkich niejasności, tłumacz musi skorzystać z pomocy fachowca i jego wiedzy. Jeśli tego nie zrobi, będzie to świadczyło o ignorancji zawodowej tłumacza. Nawet najlepszy słownik nie wyeliminuje potrzeby merytorycznej weryfikacji tłumaczonych terminów medycznych, zwłaszcza że specjalistyczny język medyczny jest bardzo zróżnicowany. Dlatego w przypadku tłumaczenia tekstu medycznego nieocenioną pomoc stanowią rady lekarzy różnej specjalności, bo często tylko oni mogą „podpowiedzieć” właściwe terminy fachowe, co gwarantuje, że translacja nie będzie zawierała „niedomówień”.

Verification of a specialist translation into Polish. On the material of a medical text

The presentation focuses on difficulties which a translator encounters in the medical text, particularly the problem of equivalence in translation of medical terminology from German into Polish. The consideration will be given to examples from an original medical document, the hospital discharge form, and its translation.

As is well known, the translator must have fluent knowledge of language of the original and of the translated text. However, the translator does not always have specialist knowledge in a given field and the documents that she or he receives for translation come from various fields of life or science.

Thus if the translator encounters problems of the terminological nature, she or he needs to seek assistance. But it could happen that the translator of a specialized text will not find it in specialized dictionaries, e.g. in bilingual medical dictionaries. Firstly, the searched term may not be included in the available dictionaries. Secondly, a dictionary does not always give a clear answer whether the term contained in it is an appropriate equivalent. In addition, the equivalents provided in the dictionary may be inaccurate and imprecise. In order to guarantee the correctness and substantial accuracy of the translated text and to avoid any confusion, the translator needs to use the help of a professional in the field to avoid the accusation of bad practice. Even the best dictionaries cannot eliminate the need for factual verification of the translated medical terminology, especially that specialized medical language is highly diverse. Therefore, when translating a medical text the advice from doctors of various specialties is an invaluable aid, because they are often the only ones who can suggest the right terms, which guarantees that the translation will not contain ambiguities.

dr Dorota Biadala

Universität Heidelberg,
Niemcy

Strategie komunikacyjne osób dwujęzycznych w wyrażaniu grzeczności w dwukulturowości polsko-niemieckiej

Komunikacja językowa ma w dzisiejszych czasach coraz bardziej globalny charakter, ale w obszarze grzeczności językowej nadal obowiązują w znacznym stopniu wartości specyficzne dla danego kraju. Z jednej strony można więc zaobserwować wyraźną tendencję do przyjmowania ponadnarodowych formuł, które są szczególnie rozpowszechnione w tzw. nowych mediach, z drugiej zaś strony grzeczność ma nadal charakter lokalny/ narodowy. To z kolei oznacza, że istnieje w tym zakresie wiele istotnych różnic międzykulturowych. Zwroty grzecznościowe są niezbędne w większości interakcji społecznych. Jednak nie zawsze łatwo jest wybrać odpowiednie zwroty, które będą adekwatne do danego kontekstu sytuacyjnego i rozmówcy. Kompetencja w aktach grzeczności językowej jest niewątpliwie podstawową kompetencją w kontaktach społecznych, ponieważ poprzez właściwe wykorzystanie odpowiednich form komunikacji określa się role komunikacyjne w interakcji oraz definiuje jednocześnie hierarchiczne i osobiste relacje między poszczególnymi partnerami interakcji. Kompetencja w aktach grzeczności językowej jako kompetencja komunikacji społecznej pozwala więc realizować codzienne zadania w interakcji społecznej, takie jak: pozdrowienia, prośby, odmowy, przeprosiny itp. Niniejsza prezentacja ma na celu przedstawienie strategii komunikacyjnych osób dwujęzycznych w wyrażaniu grzeczności w dwukulturowości polsko-niemieckiej. Ponieważ jest to badanie pilotażowe, ograniczono się w nim zasadniczo do aktów prezentacyjnych „pozdrowienia” i „zwracanie się do rozmówcy”. W przedstawionych zwrotach grzecznościowych w języku polskim i niemieckim zostaną uwzględnione nie tylko różnice wynikające z odrębnych systemów językowych, lecz także różnice kulturowe, które odgrywają niezmiernie istotną rolę. Do różnic tych należy przykładowo w wypadku języka polskiego i niemieckiego językowe kodowanie relacji oraz skalarność w modulowaniu relacji, które są możliwe w polskim systemie grzeczności językowej, a które nie występują w języku niemieckim. W kulturze polskiej dominuje ponadto antyegalitaryzm, a niemieckie formy zwracania się do innych są egalitarne, czyli symetryczne. Jednocześnie polski system grzeczności językowej pozwala na subtelną modulację relacji poprzez formy hipokorystyczne, co nie jest możliwe za pomocą takich środków w podobnym zakresie w języku niemieckim.

Communication strategies of bilingual people in expressing politeness in the context of Polish-German biculturalism

Language communication is becoming more global in the present time; however, the values characteristic of a specific country still apply in the field of linguistic politeness.

On the one hand, there is a noticeable tendency towards the use of transnational forms (which are especially widespread in the so-called “new media”). On the other hand, politeness has still retained its local/national character, and, because of that, there are numerous significant intercultural differences in this field. Polite expressions are essential in the majority of social interactions. Nevertheless, choosing adequate expressions in a given situational and social context can be a challenging task. Linguistic competence in the politeness speech acts is, undoubtedly, fundamental in social interactions because, through the appropriate use of communication patterns, communication roles in social interactions can be established. Moreover, this very fundamental competence defines, at the same time, hierarchical and personal relations between individual participants of the interaction. The linguistic politeness competence as a form of social communication competence thus enables people to complete everyday tasks in social interactions, such as: greetings, requests, refusals, apologies etc. The aim of this presentation is to present communication strategies of bilingual people in expressing politeness in the context of Polish-German biculturalism. Because of the pilot character of this study, research has been limited to the acts of greeting and addressing the interlocutor. This paper comments not only on the differences caused by the use of independent linguistic systems, but also on the significant cultural differences between Polish and German polite expressions. These differences include: linguistic relational coding and the scalar nature of relation modulating available in the Polish linguistic politeness system but not in the German one. Polish culture is dominated by anti-egalitarianism, while the German forms of addressing the interlocutor are egalitarian (symmetrical). At the same time, the Polish linguistic politeness system enables a subtle modulation of relations with the use of hypocoristic forms. Such modulation is not possible in German, even with the use of similar forms.

dr Anita Filipczak-Białkowska

Uniwersytet Łódzki /
University of Łódź

Działania komunikacyjne komentatorów wydarzeń sportowych – analiza porównawcza telewizyjnych transmisji meczów męskich i kobiecych drużyn piłki nożnej

Przedmiotem badania jest specyfika komentowania telewizyjnych transmisji meczów piłki nożnej w zakresie stosowanych strategii konwersacyjnych. Badanie pilotażowe dostarczyło danych przemawiających za tezą, że działania komunikacyjne komentatorów sportowych różnią się w przypadku meczów kobiet i mężczyzn. Celem badania jest ustalenie tych różnic. Na bazie poczynionych spostrzeżeń rozważone zostanie, czy płeć (sportowców, komentujących, widzów) można uznać za moderator w procesie komunikacji. Materiał badawczy stanowią wybrane mecze drużyn kobiecej i męskiej reprezentacji w piłce nożnej (pозyskane ze strony sport.tvp.pl) rozegrane w 2021 roku. Zawodowy sport, a szczególnie football, jest tradycyjnie zdominowany przez mężczyzn, od kilku lat jednak czynione są starania o zwiększenie udziału kobiet w tym obszarze. Nie bez znaczenia dla efektywności działań systemowych, podejmowanych przez organizacje kształtujące normy obowiązujące w sporcie (np. umożliwienie kobietom pełnienia funkcji sędziów) czy media (np. zwiększenie czasu antenowego na transmisje wydarzeń, w których uczestniczą sportswomenki), jest praktyka dyskursywna, która stanowi manifestację pewnego porządku społecznego, ale może mieć także na niego transformatywny wpływ.

The communicative acts of sports event commentators – a comparative analysis of television broadcasts of men’s and women’s football teams

The aim of this paper is to analyze the characteristics of the commentary during television football match broadcasts in terms of the conversational strategies used. The pilot study produced data which supports the thesis that the communicative acts of sports commentators differ between men’s and women’s matches. The purpose of this study is to identify these differences. On the basis of the observations made, it will be assessed whether the gender of respondents (athletes, commentators, spectators) can be considered a mediating factor in the communication process. The research material consists of a selection of women’s and men’s national football teams matches that took place in 2021 (obtained from the sport.tvp.pl website). Professional sports, especially football, are traditionally dominated by men, but for several years now, efforts have been made to increase the participation of women in this domain. The effectiveness of systematic actions undertaken by organizations establishing the norms in sports and media is influenced by a discursive practice which is a manifestation of a certain social order but can also transform it. These actions include enabling women to act as referees or increasing air time of broadcasts in which female athletes participate.

dr Paulina Biały

Uniwersytet Śląski
w Katowicach/
University of Silesia in
Katowice

When Wujcio becomes Uncle – on translating diminutive forms from Polish into English

The paper aims at discussing the most frequent problems which translators face while rendering the meanings of Polish diminutives into English. The influence of culture on the presence of diminutives in a given language, their multiple pragmatic functions and translation equivalence of diminutive forms pose a significant challenge when it comes to language communication between Polish and English and deserve much attention. The process of diminutivisation is connected with numerous areas of linguistic studies, such as morphology, semantics, pragmatics, sociolinguistics, as well as cultural studies. Only after careful analysis of diminutive meaning, its function in conversation and linguistic, social, and cultural contexts can it be translated properly.

Kiedy Wujcio staje się Uncle – o tłumaczeniu zdrobnień z polskiego z angielski

Referat ma na celu omówienie najczęstszych problemów, z jakimi muszą borykać się tłumacze przy oddawaniu znaczenia polskich zdrobnień w języku angielskim. Wpływ kultury na obecność zdrobnień w danym języku, ich wielorakie funkcje pragmatyczne oraz ekwiwalencja tłumaczeniowa stanowią znaczące wyzwanie dla komunikacji językowej pomiędzy użytkownikami języka polskiego i angielskiego i zasługują na szersze rozważenie. Proces deminutywizacji powiązany jest z wieloma zagadnieniami z zakresu morfologii, semantyki, pragmatyki, socjolingwistyki oraz studiów kulturowych. Tłumacz jest w stanie prawidłowo oddać sens danego zdrobnienia tylko po dogłębnej analizie jego znaczenia, funkcji w konwersacji oraz językowych, społecznych oraz kulturowych kontekstów jego wystąpienia.

lic. Katarzyna Bogusz

Uniwersytet Warszawski/
University of Warsaw

Tłumaczenie w zakresie pomocy osobom dotkniętym przez przemoc ze względu na płeć: specyfika i wyzwania

Jak dowodzą dane statystyczne, imigrantki bądź uchodźczynie stanowią społeczność szczególnie narażoną na przemoc ze względu na płeć. Bariera językowa sprawia jednak, że ową przemoc zgłaszają rzadziej; częściej natomiast przerywają postępowanie sądowe po jego rozpoczęciu. Zadanie tłumaczy podejmujących się pośredniczenia pomiędzy kobietami dotkniętymi przemocą a instytucjami i organami publicznymi (takimi jak policja, szpital, sąd) ma fundamentalne znaczenie – zarówno jeśli chodzi o umożliwienie kobiecie podjęcie decyzji o rozpoczęciu postępowania, jak i o stworzenie jej wiarygodnego obrazu jako ofiary w oczach funkcjonariuszy służb publicznych. Owo zadanie niesie jednak ze sobą wiele wyzwań i wymaga od tłumacza określonych kompetencji. Tłumacz lub tłumaczka musi między innymi posiadać wiedzę teoretyczną na temat zjawiska przemocy ze względu na płeć, umieć pracować w sytuacji komunikacyjnej cechującej się znacznym ciężarem emocjonalnym, oprzeć się pokusie uspołnieniu świadectwa pokrzywdzonej, umieć poruszać się w złożonym systemie zajmującym się sprawami przemocy ze względu na płeć, a także wiedzieć jak uniknąć wtórnego zespołu stresu pourazowego i umieć posługiwać się technikami radzenia sobie ze stresem. W swoim wystąpieniu postaram się nakreślić czynniki warunkujące złożoność pracy tłumacza pracującego w obszarze pomocy kobietom dotkniętym przez przemoc oraz kompetencje, które musi posiadać, by w sposób skuteczny wykonywać swoją pracę.

Translation in the service of providing aid to victims of gender-based violence: description and challenges

Statistical data has shown that female immigrants and refugees make up a group particularly vulnerable to gender-based violence. However, the language barrier makes this violence less likely to be reported and the court proceedings more likely to be shut down. The work of translators who take up the role of intermediaries between women affected by violence and public institutions (such as the police, hospitals and courts) is of fundamental importance – both when it comes to enabling the woman to make a decision regarding initiation of court proceedings as well as creating a believable image of her as a victim in the eyes of officials. This task, however, poses many challenges and requires a certain set of skills. The translator has to, for example, possess theoretical knowledge on the subject of gender-based violence, be able to work in communication situations involving heightened emotional states, resist the urge to make the victim's account more coherent, navigate the complex legal system dealing with gender-based violence, and know how to avoid reawakening a traumatic stress disorder as well as how to cope with stress. In this talk I will attempt to map the factors that facilitate the complexity of the work of a translator dealing with providing aid for women affected by violence and the skills they must possess to perform that work effectively.

dr Anita Buczek-Zawiła

Kraków Pedagogical
University/ Uniwersytet
Pedagogiczny
w Krakowie

Personal digital communication and emoji: Repurposing meanings and use

Communication over digital media is gradually becoming a firm favourite in interpersonal interactions. It is characterized by a growth in graphics (initially emoticons and nowadays the more popular emoji) use to convey a multitude of emotions and concepts in a succinct form. Emoji have a natural ambiguity of meaning built into them, additionally the shared meaning or designated use are subject to change and development, also in the acceptability or popularity dimensions. One means to incorporate emoji into personal communication, in order to personalize it further, is to repurpose their meaning and use. Thus, a shared personal (and/or secretive) meaning develops between individual users or small groups. In this paper we explore this personalized and actively repurposed use of certain emoji in small groups of partners, families and friends in an independent (conceptual) replication study (Peels 2019) following the ideas and findings of Wiseman and Gould (2018). The paper analyzes the data obtained via a brief web-based survey in a random group of respondents aged 17 to 52, in order to subsequently discuss the motivations behind this repurposing, given the affordances of different emoji. We demonstrate how this novel shared meaning can help people express certain sentiments, and, as a result, can help users get closer on a small scale level of interpersonal relations, rather than on a large scale cultural level. The paper is intended to be a contribution to a better understanding of emoji use, highlighting the fact that they on occasion may not correspond to their intended or culturally accepted meanings or uses.

References:

Peels, Rik (2019) "Replicability and replication in the humanities", Research Integrity and Peer Review 4, 2. <https://doi.org/10.1186/s41073-018-0060-4>

Wiseman, Sarah, and Gould, Sandy J. J. (2018) "Repurposing emoji for personalised communication: Why [pizza slice] means 'I love you'", Proceedings of the 2018 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems, 152, Association for Computing Machinery (ACM), ACM CHI 2018 Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI 2018), Montreal, Canada, 21/04/18. <https://doi.org/10.1145/3173574.3173726>

Indywidualna komunikacja cyfrowa i emotki: Zmiana pierwotnych znaczeń i użycie

Komunikacja za pośrednictwem mediów cyfrowych staje się coraz bardziej lubianą formą kontaktów międzyludzkich. Charakteryzuje się wzrostem użycia elementów graficznych w komunikacji (pierwotnie emotikony, a obecnie bardziej popularne emotki), które przekazują różnorodne emocje i koncepcje w zwięzłej formie. Emotki mają naturalną mnogość znaczeń, a ponadto ich przyjęte znaczenia lub zamierzone użycia podlegają zmianom i rozwojowi, także w odniesieniu do ich akceptowalności lub popularności. Jednym ze sposobów włączenia emotek do osobistej komunikacji w celu ich spersonalizowania jest ich użycie w zmienionym znaczeniu i formie. W ten sposób indywidualni użytkownicy lub grupy dzielą się osobistymi (bądź ukrytymi) znaczeniami. Tematem tego wystąpienia jest właśnie takie spersonalizowane i aktywnie przebudowane użycie niektórych emotek w małych grupach współpracowników, rodzin czy przyjaciół: przeanalizuję je omawiając niezależne (konceptyjne) badanie (Peels 2019) przeprowadzone na podstawie pomysłów i wyników badań prowadzonych wcześniej przez Wisemana i Goulda (2018). Obecna prezentacja analizuje dane uzyskane z krótkiej ankiety internetowej, obejmującej losową grupą respondentów w wieku 17-52 lat, której wyniki ukazują motywy zmian i mnogość znaczeń. Pokazuję, w jaki sposób to nowe wspólne znaczenie może pomóc użytkownikom wyrażać pewne uczucia. Prezentacja ma na celu przyczynienie się do lepszego zrozumienia użycia emotek i podkreślenie faktu, że czasami nie są one zgodne z ich zamierzonym lub kulturowo akceptowalnym znaczeniem lub użyciem.

Bibliografia

Peels, Rik (2019) "Replicability and replication in the humanities", Research Integrity and Peer Review 4, 2. <https://doi.org/10.1186/s41073-018-0060-4>

Wiseman, Sarah, and Gould, Sandy J. J. (2018) "Repurposing emoji for personalised communication: Why [pizza slice] means 'I love you'", Proceedings of the 2018 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems, 152, Association for Computing Machinery (ACM), ACM CHI 2018 Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI 2018), Montreal, Canada, 21/04/18. <https://doi.org/10.1145/3173574.3173726>

Dr. Li-Chi Chen

Uniwersytet Kazimierza
Wielkiego/ Kazimierz
Wielki University,
Bydgoszcz

Indexical disjuncture as a type of humour: Evidence from gay Taiwanese men's interaction through humour and teasing

Focusing on an LGBTQ-oriented entertainment variety show in Taiwan, this study illustrates and discusses how young gay Taiwanese men interact with straight and nonstraight people through humour and teasing. The analytical framework of this study has been informed by multimodal discourse analysis and interactional sociolinguistics. Four strategies used to create humour were identified. These are: performing *wúlitóu* 'nonsense'; using quadrisyllabic (non)formulaic expressions; using gender subversion; and using indirect insults (toward besties). The results of this study suggest that these four strategies are types of indexical disjuncture used by young gay Taiwanese men not only to create humour, but also as the means of voicing themselves through online media in an environment where they still face many obstacles. Serving as a discursive strategy, indexical disjuncture is the very heart of Taiwanese camp.

Rozbieżność indeksalna jako rodzaj humoru: Badanie humoru i przekomarzania się w interakcji między tajwańskimi gejami

Koncentrując się na tajwańskim programie rozrywkowym związanym ze środowiskiem LGBTQ, niniejsze badanie ilustruje i omawia interakcje młodych tajwańskich gejów z osobami hetero- i nieheteroseksualnymi, które mają charakter humorystyczny czy też stanowią wyraz wzajemnego przekomarzania się. Ramy analityczne tego badania zostały oparte na multimodalnej analizie dyskursu i socjolingwistyce interakcyjnej. Zidentyfikowano cztery strategie używane do tworzenia humoru. Są to: stosowanie *wúlitóu* 'nonsensu', używanie nieformalnych wyrażań czterosylabowych, podważanie tożsamości płciowej oraz używanie zawołanych obelg (w stosunku do najlepszych przyjaciół). Wyniki tego badania sugerują, że te cztery strategie stanowią formy rozbieżności indeksalnych wykorzystywanych przez młodych nieheteronormatywnych Tajwańczyków nie tylko do tworzenia humoru. Są także sposobem wyrażania siebie za pośrednictwem mediów internetowych w środowisku, w których wciąż napotykają wiele przeszkód. Jako strategia dyskursywna rozbieżność indeksalna stanowi samo centrum tajwańskiego środowiska LGBTQ.

Prof. Jan Chovanec

Masaryk University, Brno, Czechia

Covid-related humour and telecinematic art: Culture, intertextuality and humorous recycling

The presentation analyses a set of humorous data, such as memes and short video clips, that include intertextual references to classic and popular films. The analysis is based on data collected from various social media in the Czech Republic at the time of the covid pandemic in 2020-21, and draws on the international database of covid-related humour (Kuipers 2021). The aim of the study is to identify how cinematic art is employed in humorous creations, describe two sets of relations: between the verbal and the visual elements, and between the original movies and the current situation indexed by the modern memes and video clips.

The findings indicate that memes, clips and other instances of humour based on telecinematic art manifest a specific kind of intertextuality, where the prior humorous texts (comedies and humorous scenes from films) are 'echoed' (Hale 2018), i.e. the earlier texts are 'revisited' and the original humour is sustained or reactivated in the new creation that need not, by itself and without the recipients' access to the shared cultural knowledge, appear as humorous or at all meaningful. One way of looking at this intertextuality is to see it as humorous recycling (humorous texts being turned into subsequent humorous texts) and intertextual play that, at the era of the digital media, involves frequent mash-ups and hybridity (Yus 2019), and creativity of forms (Vásquez 2019), while often having a critical stance (Tsakona and Chovanec 2020: 4).

The study also pays attention to the shared cultural humorous repertoire, consisting of verbal quotes from films which are instantly recognizable by members of a particular cultural or linguistic community. The findings indicate that such cinematic one-liners are more commonly entextualized in humorous memes when referencing local (national) cinematic works. By contrast, where memetic humour draws on global (English-language) movies, it is based on the exploitation of visual forms rather than the intertextual recycling of and allusions to the original verbal component. This indicates different values of the verbal and the visual components in local as opposed to global contexts.

References

- Hale, Adrian (2018) There is an after-life (for jokes, anyway): The potential for, and appeal of, 'immortality' in humor. *HUMOR* 31 (3), 507–538. <https://doi.org/10.1515/humor-2017-0105>
- Tsakona, Villy and Jan Chovanec (2020) Revisiting intertextuality and humour: fresh perspectives on a classic topic. *The European Journal of Humour Research* 8 (3) 1–15. <http://dx.doi.org/10.7592/EJHR2020.8.3>. Tsakona
- Vásquez, Camilla (2019) *Language, Creativity and Humour Online*. Abingdon: Routledge.
- Yus Francisco (2019) *Multimodality in Memes: A Cyberpragmatic Approach*. In: Bou-Franch, Patricia and Garcés-Conejos Blitvich, Pilar (eds.) *Analyzing Digital Discourse*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92663-6_4

Humor związany z pandemią Covid i sztuka filmowa: kultura, intertekstualność i recyklowanie humoru

Prezentacja obejmuje analizę zbioru humorystycznych przykładów, takich jak memy i krótkie wideoklipy, które zawierają intertekstualne odniesienia do klasycznych i popularnych filmów. Analiza jest oparta na danych zebranych z rozmaitych mediów społecznościowych w Czechach oraz na międzynarodowej bazie danych dotyczącej humoru związanego z pandemią Covid w 2020-2021 (Kuipers 2021). Celem tej prezentacji jest zbadanie sposobu wykorzystania sztuki filmowej w tworzeniu humoru. Obejmuje ona dwa zestawy relacji: pierwszy między elementami werbalnymi i wizualnymi oraz drugi pomiędzy dawnymi filmami a obecną sytuacją, do której nawiązują współczesne memy i wideoklipy. Wyniki wskazują na to, że memy, klipy i inne przypadki humoru opartego na sztuce filmowej przejawiają specyficzny rodzaj intertekstualności, która polega na "naśladowaniu" (Hale 2018) wcześniejszych tekstów humorystycznych (komedie i zabawne sceny z filmów). Innymi słowy, humor z wcześniejszych tekstów jest podtrzymywany lub reaktywowany w nowym przykładzie, lecz wartość jego komizmu nie opiera się na tym, czy jego odbiorcy posiadają wiedzę na temat jego pierwotnego użycia czy nie. Jednym ze sposobów patrzenia na intertekstualność jest postrzeganie jej jako formy recyklowania humoru (jedne teksty humorystyczne zmieniają się na inne) i intertekstualnej gry, która w dobie mediów cyfrowych obejmuje częste kombinacje elementów z różnych źródeł, hybrydowość (Yus 2019) oraz kreatywność form (Vásquez 2019), często również wyrażając krytykę (Tsakona i Chovanec 2020: 4).

W pracy zwrócono również uwagę na repertuar humorystyczny w danej kulturze, składający się ze słownych cytatów pochodzących z filmów, które są łatwo rozpoznawalne przez członków określonej grupy językowej bądź kulturowej. Jak wynika z badań, takie jednozdaniowe dowcipy, znajdujące się w filmach, są zawarte w zabawnych memach, nawiązując do rodzimych dzieł filmowych. Z kolei, humor memetyczny odwołuje się do znanych na świecie anglojęzycznych produkcji. Opiera się on raczej na wykorzystaniu form wizualnych niż tekstowych i aluzjach do oryginalnego elementu słownego. Wskazuje to na różne wartości komponentów werbalnych i wizualnych w kontekstach lokalnych i globalnych.

Bibliografia

- Hale, Adrian (2018) There is an after-life (for jokes, anyway): The potential for, and appeal of, 'immortality' in humor. *HUMOR* 31 (3), 507–538. <https://doi.org/10.1515/humor-2017-0105>
- Tsakona, Villy and Jan Chovanec (2020) Revisiting intertextuality and humour: fresh perspectives on a classic topic. *The European Journal of Humour Research* 8 (3) 1–15. <http://dx.doi.org/10.7592/EJHR2020.8.3>. Tsakona
- Vásquez, Camilla (2019) *Language, Creativity and Humour Online*. Abingdon: Routledge.
- Yus Francisco (2019) *Multimodality in Memes: A Cyberpragmatic Approach*. In: Bou-Franch, Patricia and Garcés-Conejos Blitvich, Pilar (eds.) *Analyzing Digital Discourse*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92663-6_4

Dr. Delia Dumitrica

Erasmus University Rotterdam, Netherlands;

dr hab Władysław Chłopiński

Uniwersytet Jagielloński;

Dr. Anastasiya Fiadotava

Estonian Literary Museum

Why is Mona Lisa wearing a mask? Art and popular culture in COVID-19 humour in Central and Eastern Europe

The study brings together the realms of art and popular culture, on the one hand, and the (mostly) user-generated COVID-19 humour, on the other. Both of these realms offer a creative interpretation of reality in themselves, but their combination can produce new and rich layers of meaning. Whereas art and popular culture have traditionally been regarded as enabling temporary moments of detachment from reality, the references to them in COVID-19 humour tend to inspire the cognitive shifts between different realities: the lasting (art) and the fleeting (pandemic), the political and the cultural, the old (pre-pandemic) and new normality. Furthermore, the presence of international references to art and popular culture (e.g. the Mona Lisa painting, Tom and Jerry cartoons, etc.) poses further questions as to how art and popular cultural references serve to create locally anchored humor during times of crisis. The data for the study comes from three Central and Eastern European countries – Poland, Romania and Belarus. It consists of jokes (text-, image-, and video-based) circulated online in the period from March to June 2020 and collected as part of the International Coronavirus Humor Corpus. A qualitative analysis of a sample of N=189 texts was undertaken by focusing on the following aspects: the role of local cultural references in producing humor, the type of contextual knowledge required for understanding the joke, and the degree of complexity of the joke. This study contributes to larger debates on the mechanisms of humour complexity at the time of the COVID-19 pandemic, by focusing on 1) the use of art/pop culture references, 2) verbal or visual elements connecting the world of coronavirus and the world of art, 3) elements attributing beliefs, intentions or attitudes to characters, and 4) the presence of an overt or hidden figure of a commentator on events in one world, the other or both.

Dlaczego Mona Lisa nosi maskę? Współczesna kultura i sztuka rozbawia Europę Środkową i Wschodnią w dobie COVID-19.

Niniejsze badanie z jednej strony łączy dziedziny sztuki i kultury popularnej, a z drugiej, dotyczy humoru powstałego w związku z pandemią Covid-19. Obydwie dziedziny oferują twórcze interpretacje rzeczywistości, a ich połączenie może nakreślić nowe znaczenia. Podczas gdy sztuka i kultura popularna były tradycyjnie postrzegane jako możliwość chwilowego oderwania od rzeczywistości, odniesienia do nich w humorze covidowym inspirowały przemieszczanie się w celach poznawczych między różnymi rzeczywistościami: trwałą (sztuką) i ulotną (pandemią), polityczną i kulturową, starą (przed-pandemiczną) i nową normalnością. Co więcej istnienie międzynarodowych odniesień do sztuki i kultury popularnej (np. obraz "Mona Lisa", kreskówka "Tom & Jerry" itd.) rodzi dalsze pytania dotyczące sposobu, w jaki sztuka i nawiązania do kultury popularnej służą tworzeniu zakorzenionego lokalnie humoru w czasach kryzysu. Dane badawcze pochodzą z trzech krajów Europy Środkowo-wschodniej – Polski, Rumunii i Białorusi. Badane przykłady obejmują żarty (teksty, obrazy i filmiki), krążące w sieci od marca do czerwca 2020 i zebrane w ramach International Coronavirus Humor Corpus. Przeprowadzono analizę jakościową na podstawie próbki z korpusu 189 przykładów, ze szczególnym uwzględnieniem roli lokalnych odniesień kulturowych w tworzeniu humoru, rodzaju wiedzy kontekstowej niezbędnej do zrozumienia dowcipu oraz stopnia złożoności dowcipu. Niniejsze opracowanie stanowi wkład do szerszej debaty na temat mechanizmów złożoności humoru w czasie pandemii, koncentrując się na 1) wykorzystaniu odniesień do sztuki/kultury popularnej, 2) elementach werbalnych lub wizualnych łączących świat koronawirusa ze światem sztuki, 3) elementach przyporządkujących ludziom przekonania, intencje lub postawy oraz 4) obecności jawnej lub ukrytej postaci komentatora wydarzeń w jednym, drugim lub obydwu światach.

dr hab. Joanna Dybiec-Gajer

Uniwersytet
Pedagogiczny
w Krakowie, Kraków
Pedagogical University

Szczyt wszystkiego. Mechanizmy i funkcje przekładu polemicznego na kanwie dyskusji o nowym tłumaczeniu *Anne z Zielonych Szczytów*

Niedawno minęło 110 lat od pierwszego polskiego przekładu *Ani z Zielonego Wzgórza* autorstwa R. Bernsteinowej. Choć później powstało kilkanaście kolejnych, to na przestrzeni około 80 lat było jedynym i znacząco wpłynęło na polską recepcję powieści L. Maud Montgomery. Niedawno ukazało się też najnowsze tłumaczenie klasyki, którego tytuł – *Anne z Zielonych Szczytów* – wzbudził już żywe reakcje czytelników. Na kanwie tej dyskusji, jak również dotyczących wcześniejszych przekładów polemicznych *Fredzi Phi-Phi* (Whinnie-the-Pooh) i *Perypetii Alicji na Czarytorium* – przenieśliśmy uwagę na mechanizmy recepcji i funkcje przekładów polemicznych, czyli obierających odmienną, konfrontatywną do wcześniejszych tłumaczeń z serii strategię tłumaczeniową. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na głos tłumacza: w jaki sposób uzasadniane są potrzeby nowych przekładów, polemiczne decyzje tłumaczeniowe i jakie metafory pojawiają się w dyskusji.

It's gone too far! Mechanisms and functions of polemical translation on the example of the latest Polish translation of *Anne of Green Gables* – *Anne z Zielonych Szczytów*

The first Polish translation of *Anne of Green Gables* by R. Bernstein has been around for 110 years. Although multiple other translations have been published, the one written by Bernstein has had the most prominent impact on the Polish readers of L. Maud Montgomery's prose. The most recent translation titled *Anne z Zielonych Szczytów*, rather than the already established *Ania z Zielonego Wzgórza* (which backtranslates as "Anne of a Green Hill") emerged on the publishing market and provoked strong emotions. We will discuss the reception mechanisms and functions of polemical translation based on the one above and prior rewritings of classics such as *Winnie-the-Pooh* (*Fredzia Phi-Phi*) and *Alice in Wonderland* (*Perypetie Alicji na Czarytorium*), which adopted a different translation strategy, confrontational and subversive towards the existing, canonical renditions. The translator's point of view will be in the spotlight, and we will especially consider what fuels the need for new translations, how the translators themselves explain their decisions concerning polemical translation, and the metaphors which appear in the discussion stimulated by such rewritings.

lic. Alicja Dziecioł

Uniwersytet Warszawski/
University of Warsaw

Rola profesjolektu pielęgniarskiego w komunikacji zawodowej

Celem wystąpienia jest ukazanie różnych funkcji profesjolektu pielęgniarskiego. Materiał będący podstawą badań pozyskałam z ankiet i licznych rozmów, które pozwoliły zbadać świadomości językową pielęgniarek i pielęgniarzy pracujących w wybranych szpitalach w województwie mazowieckim (Warszawie, Mińsku Mazowieckim, Wołominie, Siedlcach, Płocku).

Analiza formalna profesjolektu wykazała, że polska leksyka zawodowa pielęgniarek i pielęgniarzy powstaje na drodze dwóch typów derywacji: semantycznej (metafora i metonimia) (np. świnia 'przenośne urządzenie do dezynfekcji pomieszczeń metodą zamgławiania', motylek 'rodzaj kaniuli dożylny') i morfologicznej (derywacja afiksalna, derywacja wsteczna) np. (wanko 'wankomycyna', zaruować pacjenta 'zaintubować pacjenta').

Obraz świata wyłaniający się z profesjolektu pielęgniarek i pielęgniarzy nie jest „antropocentryczny”, jak ma to miejsce w innych profesjonalnych odmianach polszczyzny. Na podstawie profesjolektalnego zasobu leksykalnego można wywnioskować, że dla badanej grupy zawodowej najistotniejsze są czynności ściśle związane z przebiegiem leczenia chorób pacjentów oraz sama specyfika poszczególnych oddziałów szpitalnych, wyposażonych w charakterystyczny sprzęt medyczny (np. pralka 'urządzenie do wykonywania dializy', list przewozowy 'zlecenie na dodatkowe badania', bocian 'nożyczki do szwów', odkurzacz 'próżniąg położniczy').

Profesjolektyzmy pozwalają na skuteczną i ekonomiczną komunikację. Pielęgniarki i pielęgniarze korzystają z nich po to, aby oszczędzać czas na porozumiewanie się z kolegami w pracy (np. hepa 'heparyna', tromba 'trombafereza', SN (Single-Needle) 'dializa w trybie jednoigłowym'). Słownictwo zawodowe rozpatrywanej grupy pełni także funkcję ekspresywną, co jest szczególnie istotne w zawodach medycznych obciążonych kontaktem ze śmiercią, w sytuacjach zagrożenia życia (np. leżak 'pacjent leżący', idzie na części 'zmarły poddany procedurom transplantacyjnym', spadochroniarz 'chory przyjęty w trybie pilnym'). Słownictwo środowiskowe używane jest najczęściej podczas rozmów nieformalnych z kolegami oraz w trakcie czynności zawodowych.

The role of the nurses' jargon in professional communication

The aim of the presentation is to present the various functions of the jargon of nurses. The material being the basis for the research was obtained from surveys and numerous interviews, which allowed me to examine the language awareness of nurses working in selected hospitals in the Mazowieckie voivodship (Warsaw, Mińsk Mazowiecki, Wołomin, Siedlce, Plock).

The formal analysis of the jargon has shown that the vocational lexis of Polish nurses is formed by means of two types of derivation: semantic (metaphor and metonymy) (e.g. pig (*świnia*) 'portable device for disinfecting rooms using the fogging method', small butterfly (*motylek*) 'type of intravenous cannula'), and morphological (affix derivative, retrograde derivative) e.g. (*wanko* 'vancomycin'; *zaruować pacjenta* 'intubate the patient').

The image of the world emerging from the profession of nurses is not "anthropocentric", as is the case with other professional varieties of the Polish language. On the basis of the professional lexical resource, it can be concluded that the most important for the studied professional group are activities strictly related to the course of treatment of patients' diseases, and the very specificity of individual hospital wards, equipped with characteristic medical equipment (e.g. washing machine (*pralka*) 'dialysis machine', bill of lading (*list przewozowy*) 'order for additional examinations', *bocian* (stork) 'suture scissors', *odkurzacz* (vacuum cleaner) 'obstetric vacuum').

Professional jargons allow for effective and economic communication. Nurses use them to save time communicating with colleagues at work (e.g. *hepa* 'heparin', *tromba* 'thrombapheresis', SN (Single-Needle) 'single needle dialysis'). The professional vocabulary of the group in question also plays an expressive role, which is particularly important in medical professions associated with contact with death, in life-threatening situations (e.g. *deckchair* 'lying patient', *going for parts* 'the deceased subjected to transplantation procedures', *paratrooper* 'patient admitted under the urgent procedure'). Environmental vocabulary is most often used during informal conversations with colleagues and during professional activities.

mgr Katarzyna Faliszewska-Łukasik

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie / Jan Długosz University, Częstochowa

Lexical Influence of English on a Facebook community of Polish gamers: a corpus-based study

The impact that English has exerted on the language of Polish gamers is reflected in numerous English lexical elements that can be found in written online communication of Polish gamers. Those elements involve either established loanwords or nonce-borrowings; the latter are used occasionally and do not constitute an integral part of the gaming sociolect.

Given the dynamic development of the gaming sociolect, as well the diversity of the gaming world, one may expect a vast majority of English lexical elements used by gamers to belong to the latter category. Thus far, however, little attention has been devoted to this phenomenon. Anglicisms in the language of Polish online gamers have been a subject of a few studies, most of which provided qualitative analysis of selected examples of loanwords (see: Szymańska, Sporek 2016; Urbańska-Galanciak 2009). The aim of the present study is broader and it is to determine the following:

- (1) what is the proportion of established loans to nonce-borrowings attested in the corpus?;
- (2) what type of English lexical elements, in terms of category and formation, prevail in the corpus?;
- (3) to what extent are the loanwords integrated into Polish in terms of spelling and morphology?;

The analysis is based on a corpus compiled from 7000 comments posted between December 2020 and December 2021 by gamers on the Facebook group "sekcja graczy". The group consists of 21,900 users who discuss a wide range of gaming-related topics such as technical issues, gameplay, or game reviews. The corpus consists of 150,000 words, 350 of which (types) have been classified as English lexical elements and assigned either to the category of established loanword or nonce-borrowing. This has been done on the basis of the number of attestations in the corpus and, if necessary, compared to data derived from the corpus engine, Monco .

The preliminary results show that the number of nonce-borrowed items outweighs the number of established loanwords by nearly 30%. These involve either single words (e.g. *To było najbardziej enjoyable do oglądania*) or multiword expressions (e.g. *Vanguard jest naprawdę kox i fun to play*). Established loanwords, on the other hand, are mostly single words, that is, simple lexemes (e.g. *level, save*), compounds (e.g. *nitpicking, gameplay*), abbreviations (e.g. *FPS* = Engl. frequency per second, *OP* = Engl. original poster) or clippings (e.g. *coop* = Engl. cooperation). While most loanwords are integrated into the Polish morphological system, a prevailing majority of loanwords remain unchanged in terms of spelling.

References:

- Szymańska, M., Sporek, P., „English Loanwords in the Language of Young, Contemporary Computer Gamers”. *International journal on language, literature and culture in education* 3/1 (2016): 113-132.
- Urbańska-Galanciak, D. *Homo players. Strategie odbioru gier komputerowych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2009.

Leksykalny wpływ języka angielskiego na społeczność Facebooka: badanie korpusowe

Wpływ, jaki język angielski wywarł na język polskich graczy, znajduje odzwierciedlenie w licznych anglojęzycznych elementach leksykalnych, które można znaleźć w pisemnej komunikacji online polskich graczy. Elementy te obejmują ustalone i jednorazowe zapożyczenia; te ostatnie są używane okazjonalnie i nie stanowią integralnej części socjolektu gier.

Biorąc pod uwagę dynamiczny rozwój socjolektu gier, jak również ich różnorodność, można się spodziewać, że zdecydowana większość angielskich elementów leksykalnych używanych przez graczy będzie należała do tej drugiej kategorii. Do tej pory temu zjawisku poświęcono niewiele uwagi. Anglicyzmy w języku polskich graczy online były przedmiotem kilku badań, z których większość zawierała analizę jakościową wybranych przykładów zapożyczeń (Szymańska, Sporek 2016; Urbańska-Galanciak 2009). Cel niniejszego badania jest szerszy i polega na ustaleniu:

- 1/ jaka jest proporcja przyjętych zapożyczeń do tych jednorazowych atestowanych w korpusie?;
- 2/ jaki typ angielskich elementów leksykalnych, pod względem kategorii i formy słowotwórczej, przeważa w korpusie?;
- 3/ w jakim stopniu zapożyczenia wpasowały się w język polski pod względem ortografii i morfologii?;

Analiza jest oparta na korpusie skompilowanym z 7000 komentarzy zamieszczonych w okresie od grudnia 2020 r. do grudnia 2021 r. przez graczy na Facebookowej grupie "sekcja graczy". Grupa składa się z 21 900 użytkowników, którzy omawiają szeroki zakres tematów związanych z grami, takie jak kwestie techniczne, scenariusze gier czy ich recenzje. Korpus składa się ze 150 000 słów, z których 350 (typów) zostało zaklasyfikowanych jako elementy leksykalne języka angielskiego i przyporządkowanych do kategorii zapożyczeń ustalonych lub jednorazowych. Dokonano tego na podstawie liczby atestów w korpusie i, tam gdzie konieczne, porównano z danymi pochodzącymi z korpusu Monco .

Wstępne wyniki pokazują, że liczba pozycji zapożyczonych jednorazowo przewyższa liczbę zapożyczonych ustawowo o blisko 30%. Obejmują one albo pojedyncze słowa (np. *To było najbardziej enjoyable do oglądania*), albo wyrażenia wielowyrazowe (np. *Vanguard jest naprawdę kox i fun to play*).

Z drugiej strony ustalone zapożyczenia to w większości pojedyncze słowa, czyli proste leksemy (np. *level, save*), leksemy złożone (np. *nitpicking, gameplay*), skrótowce (np. *FPS* = Engl. frequency per second, *OP* = Engl. original poster) albo leksemy przycięte (np. *coop* = Engl. cooperation). Podczas gdy większość zapożyczeń jest zintegrowana z polskim systemem morfologicznym, przeważająca ich większość pozostaje niezmieniona pod względem pisowni.

Bibliografia

- Szymańska, M., Sporek, P., „English Loanwords in the Language of Young, Contemporary Computer Gamers”. *International journal on language, literature and culture in education* 3/1 (2016): 113-132.
- Urbańska-Galanciak, D. *Homo players. Strategie odbioru gier komputerowych*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2009.

dr Anita Filipczak-Białkowska

Uniwersytet Łódzki/
University of Łódź

Działania komunikacyjne komentatorów wydarzeń sportowych – analiza porównawcza telewizyjnych transmisji meczów męskich i kobiecych drużyn piłki nożnej

Przedmiotem badania jest specyfika komentowania telewizyjnych transmisji meczów piłki nożnej w zakresie stosowanych strategii konwersacyjnych. Badanie pilotażowe dostarczyło danych przemawiających za tezę, że działania komunikacyjne komentatorów sportowych różnią się w przypadku meczów kobiet i mężczyzn. Celem badania jest ustalenie tych różnic. Na bazie poczynionych spostrzeżeń rozważone zostanie, czy płeć (sportowców, komentujących, widzów) można uznać za moderator w procesie komunikacji. Materiał badawczy stanowią wybrane mecze drużyn kobiecej i męskiej reprezentacji w piłce nożnej (pozyskane ze strony sport.tvp.pl) rozegrane w 2021 roku. Zawodowy sport, a szczególnie football, jest tradycyjnie zdominowany przez mężczyzn, od kilku lat jednak czynione są starania o zwiększenie udziału kobiet w tym obszarze. Nie bez znaczenia dla efektywności działań systemowych, podejmowanych przez organizacje kształtujące normy obowiązujące w sporcie (np. umożliwienie kobietom pełnienia funkcji sędziów) czy media (np. zwiększenie czasu antenowego na transmisje wydarzeń, w których uczestniczą sportswomenki), jest praktyka dyskursywna, która stanowi manifestację pewnego porządku społecznego, ale może mieć także na niego transformatywny wpływ.

The communicative acts of sports event commentators – a comparative analysis of television broadcasts of men’s and women’s football teams

The aim of this paper is to analyze the characteristics of the commentary during television football match broadcasts in terms of the conversational strategies used. The pilot study produced data which supports the thesis that the communicative acts of sports commentators differ between men’s and women’s matches. The purpose of this study is to identify these differences. On the basis of the observations made, it will be assessed whether the gender of respondents (athletes, commentators, spectators) can be considered a mediating factor in the communication process. The research material consists of a selection of women’s and men’s national football teams matches that took place in 2021 (obtained from the sport.tvp.pl website). Professional sports, especially football, are traditionally dominated by men, but for several years now, efforts have been made to increase the participation of women in this domain. The effectiveness of systematic actions undertaken by organizations establishing the norms in sports and media is influenced by a discursive practice which is a manifestation of a certain social order but can also transform it. These actions include enabling women to act as referees or increasing airtime of broadcasts in which female athletes participate.

mgr Marzena Foltyn

Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko Biala/University of Bielsko-Biala

„Why did the chicken cross the road?” – Can we teach the unteachable? The process of humanizing machines by teaching them humour and its role in reframing creative English language pedagogy

In compliance with Boden (1990), being creative within a conceptual space embroils exploring it, experimenting with different aspects of the space, making changes within it, and presumably transforming it. What especially proves this widely understood exploration (e.g. creating new truly meaningful and playful language forms and interplay) to be “teachable” are the latest reports from the processes of humanizing artificial intelligence. Until Google, DeepMind and other companies decided to embark upon humanizing machines through interaction or dialogical humour, creativity was considered to be only „golden seasoning” of unique individuals which could not be taught.

However, as it turns out, being an expert in the particular domain and understanding what creative constructs are, machines were taught not only to create language puns but also to participate in collaborative theatrical improvisation (Du Sautoy, 2019). In this presentation, I address the plethora of truly inspiring discoveries in humanizing artificial intelligence that shall hopefully allow the use of interdisciplinary language communication and playfulness also in English lessons. More importantly, I will offer a schema (based on the fourfold framework) serving as a desirable map towards defending the thesis about the “teachability” of creativity and its invaluable outcomes also in the domain of English language pedagogy. Such an interdisciplinary approach and finding a common denominator can be particularly beneficial in the process of enhancing the efficacy of both teachers and learners in the process of acquiring a foreign language.

„Dlaczego kurczak przeszedł przez drogę?” – Czy jest możliwość nauczania niewyuczalnego? Proces nadania ludzkich cech sztucznej inteligencji poprzez uczenie jej poczucia humoru i jego rola w zmianie percepcji kreatywnej pedagogiki języka angielskiego

Zdaniem Bodena (1990), pojęcie kreatywności jest związane z badaniem różnych możliwości w jej obrębie, eksperymentowaniem, dokonywaniem zmian oraz przekształcaniem. Dowodem potwierdzającym, że szeroko pojętej kreatywności (na przykład tworzenia nowych, wartościowych oraz zabawnych form językowych i interakcyjnych) można nauczać, są najnowsze doniesienia na temat procesów humanizacji sztucznej inteligencji. Nim Google, DeepMind i inne firmy rozpoczęły ucłowieczając maszyny poprzez interakcję lub humor dialogiczny, kreatywność była uważana za „magiczny składnik” niepowtarzalnych jednostek ludzkich, którego nie można było zaprogramować.

Nie mniej okazuje się, iż systemy posługujące się sztuczną inteligencją, jako wyspecjalizowane w swojej dziedzinie i rozumiejące, czym są konstrukty twórcze, nauczono nie tylko tworzenia gier słów, ale również opanowania zdolności potrzebnych do czynnego współdziałania w improwizacji teatralnej (Du Sautoy, 2019). W tej prezentacji odnoszę się do wielu inspirujących odkryć dotyczących ucłowieczania sztucznej inteligencji, w nadziei na możliwość wykorzystania jej do żywej, interdyscyplinarnej komunikacji werbalnej z pewną dozą poczucia humoru, w kontekście lekcji języka angielskiego. Co ważniejsze, prezentuję schemat (bazujący na strukturze o czworakiej formie), służący jako drogowskaz prowadzący ku obronie tezy o „nauczalności” kreatywności i jej nieocenionych zalet w dziedzinie pedagogiki języka angielskiego. To interdyscyplinarne podejście oraz chęć znalezienia wspólnego mianownika mogą być szczególnie korzystne w procesie wzmacniania efektywności zarówno nauczycieli jak i uczniów podczas nauczania języka obcego.

dr hab. Michał Garcarz

Uniwersytet Wrocławski /University of Wrocław

Coaching efektywnej komunikacji w biznesie: postawy, bariery, cele

Dla realizacji celów zawodowych nie wystarczy stać się specjalistą w danej dziedzinie, ekspertem. Konieczne jest także sprawnym rozmówcą, a w licznych przypadkach może przede wszystkim, jest ważne, aby stać się skutecznym negocjatorem, realizującym przyjętą strategię zawodową (tj. „biznesową”) w efekcie osiagającym założone cele. Skuteczna komunikacja w biznesie to zrozumienie się i porozumienie się przy zachowaniu zasad etyki i etykiety, to poznanie, a następnie pokonanie barier komunikacyjnych mogących storpedować cele, które chcemy osiągnąć, w czym coach, jako organizator procesu usprawniania komunikacji w biznesie, może być pomocny. Proponowane wystąpienie to krótka prezentacja podstawowych strategii komunikacyjnych w porządku relacji biznesowych, zasadniczych postaw komunikacyjnych przyjmowanych przez uczestników takiego aktu, a także barier komunikacyjnych mogących skutecznie obniżyć efektywność osiągnięcia biznesowego celu, dla którego często specjalistyczny akt komunikacyjny jest inicjowany.

Effective communication coaching in business: basics, barriers and goals

Becoming a specialist in a particular field is not enough to fulfill one’s career goals. Developing conversation skills is important and, in many cases, crucial to becoming an effective negotiator who applies their assumed business strategy, meeting their required objectives as a result. Effective communication in business consists of understanding and communicating with others while observing the rules of ethics and etiquette, as well as recognizing and overcoming the barriers which may impede meeting the aforementioned objectives. A coach may be of help in improving those. The presentation will consist of an overview of the fundamental conversation strategies applicable in corporate hierarchy, essential communication stances applied by the participants, as well as communication barriers that may threaten the fulfillment of the business goals that are the reason for the communicative acts in the first place.

dr hab Agnieszka Gicala

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie/ Krakow Pedagogical University

Od wycinanki do kreskówki: komunikacja tekstem i ilustracją woryginalie i przekładzie książeczek Janiny Porazińskiej

Opisywana jako „najwybitniejsza przedstawicielka nurtu ludowego w literaturze dla dzieci” (Smuszkiewicz 2015: 127), Janina Porazińska (1888-1971) jest od 100 lat znacząco obecna w historii polskiej literatury dla dzieci, a także w przekładach. Kolejnym wydaniom jej książeczek dla bardzo młodych czytelników, takich jak *W Wojtusiowej izbie*, towarzyszą coraz to nowsze ilustracje, stanowiące zmienny tok komunikacji z dzieckiem równoległy do niezmiennego tekstu. Niniejszy referat chce przybliżyć twórczość Janiny Porazińskiej i jej ilustratorów oraz przyrzeć się angielskiemu przekładowi niektórych jej tekstów, tak by ująć procesy ich adaptacji w formule zmieniającego się dynamicznie obrazu dziecięcego świata, zapisanego słowami i obrazami. W tym celu posłużę się pojęciem językowego i niejęzykowego obrazu świata – lub, ściślej mówiąc: pojęciem językowo-kulturowego obrazu świata.

From cut-outs to cartoons: Text and illustration as communication tools in the original and translation of Janina Porazińska’s books for children

Claimed to be “the most distinguished representative of the folklore trend in children literature” (Smuszkiewicz 2015: 127), Janina Porazińska (1888-1971) has been an important figure both in the history of Polish literature for children and in translation, for the last 100 years. Each new edition of her books, such as *W Wojtusiowej izbie* (“In Wojtuś’s Cabin”), is accompanied by a new set of illustrations, which add a changeable layer to a canonical text. This paper is intended to present the works of Porazińska as well as illustrators of her books. Moreover, it aims to analyse some of the English translations of her texts in order to show how they adapt to the world of children – the ever-changing kaleidoscope of words and images. In the paper I will use concepts of the linguistic and non-linguistic visions of the world; or, to be more precise, the combination of linguistic and cultural vision of the world.

Ph.D. candidate Sami Haddad

University of Szeged, Hungary

A socio-pragmatic analysis of the Jordanian Arabic daily offers

This research paper is a socio-pragmatic follow-up to Author’s (2022) pragma-linguistic analysis of everyday offers. It is devoted to investigating the influence of the offeree’s age, social status, and gender on the manifestation of everyday Jordanian Arabic offers. To achieve such an objective, data were collected through six hypothetical situations represented in daily interactions. The offeree’s age, social status, and gender were proven to have a statistically significant influence in the choice of the offer strategy. They were also found to have a role in determining the choice of the politeness modification strategy. Thus, JA offers might be rule-governed by the socio-cultural background of the Jordanian society. Also, politeness serves to function a means of persuasion. This paper is hoped to urge carrying out variational and cross-cultural pragmatics research on everyday offers.

Analiza socjopragmatyczna jordańskich codziennych ofert w języku arabskim

Niniejsza praca stanowi kontynuację na poziomie socjopragmatycznym przeprowadzonych przez autora pragmatyngwistycznej analizy codziennych ofert. Poświęconą jest zbadaniu wpływu wieku, statusu społecznego i płci oferenta na kształt codziennych ofert w języku arabskim używanym w Jordanii.

By osiągnąć taki cel, zebrano dane językowe na podstawie sześciu hipotetycznych sytuacji typowych codziennych interakcji. Udowodniono, że wiek oferenta, jego status społeczny oraz płeć mają statystycznie znaczący wpływ na wybór strategii oferty. Wykazano również, że cechy te odgrywają rolę w określaniu strategii modyfikacji grzeczności. Tak więc, jordańskie oferty mogą podlegać regułom wyznaczonym przez socjokulturowe środowisko jordańskiego społeczeństwa. Dodatkowo, grzeczność funkcjonuje jako środek perswazji. Mam nadzieję, że prezentacja ta zachęci do przeprowadzenia badań codziennych ofert pod względem ich różnorodności i pragmatyki międzykulturowej.

dr hab. Arkadiusz Jabłoński

Uniwersytet im.
Adama Mickiewicza
w Poznaniu/ Adam
Mickiewicz University in
Poznań

Between grammars and descriptive traditions – Polish lexicon of Japanese grammar terms

The Polish lexicon of Japanese grammar terms has already been announced during one of the previous Tertium conferences, in terms of a specific inter-cultural challenge. In 2021, the lexicon was finally published. This presentation presents actual proposition of solutions for specific inter-cultural clashes regarding various attitudes to the description of Japanese grammar. The traditional Japanese approach seems to be focused on the elements of writing – largely borrowed from Chinese languages (isolating and analytic) and not related to the morphological characteristics of Japanese (mostly described as agglutinative and synthetic). The contemporary descriptions, both Japanese and foreign, also seem to neglect the morphological properties of Japanese, being often based on the (largely isolating and analytic) grammar of English. This may especially be seen in unequal description of nominal and verbal elements of Japanese. While the latter are usually (although with variations) described as conjugating, with emphasis on their morphological features, the former tend to be recognized as non-inflected. The consequences of this fact are clearly visible in the rather ambiguous notion of adnominal „particles” or „post-positions”, of unknown number and unclear functions, usually being described as separate from nominal units. In the lexicon, a proposition of balanced approach to the nominal and verbal elements of Japanese is proposed. Wherever possible, systemic and paradigmatic features of regular grammatical phenomena are taken into account. These are described along with traditional approaches to the grammatical phenomena of Japanese. It is the user’s choice which methodology of actual approach should be used with regard to the specific phenomena. As such, the lexicon may be viewed as a new proposition of balanced approach to the morphological facts of Japanese.

Między gramatykami a tradycjami opisowymi – polski leksykon japońskich terminów gramatycznych

Polski leksykon terminów gramatycznych języka japońskiego został już zapowiedziany podczas jednej z poprzednich konferencji Tertium, pod kątem specyficznego wyzwania międzykulturowego. W 2021 roku leksykon został ostatecznie opublikowany. Niniejsza prezentacja przedstawia konkretne propozycje rozwiązań dla konkretnych zderzeń międzykulturowych dotyczących różnych postaw wobec opisu gramatyki japońskiej. Tradycyjne japońskie podejście wydaje się koncentrować na elementach pisma – w dużej mierze zapożyczonych z języków chińskich (izolujących i analitycznych) i niezwiązanych z cechami morfologicznymi języka japońskiego (opisywanego głównie jako aglutynacyjny i syntetyczny). Współczesne opisy, zarówno japońskie, jak i obce, również zdają się pomijać właściwości morfologiczne języka japońskiego, często oparte na (w dużej mierze izolującej i analitycznej) gramatyce języka angielskiego. Widać to zwłaszcza w nierównym opisie elementów nominalnych i werbalnych języka japońskiego. Podczas gdy te ostatnie są zwykle (choć z wariacjami) opisywane jako sprzężone, z naciskiem na ich cechy morfologiczne, te pierwsze są zwykle uznawane za nieodmienne. Konsekwencje tego faktu są wyraźnie widoczne w dość niejednoznacznym pojęciu adnominalnych „cząstek” lub „postpozycji”, o nieznanym liczbie i niejasnych funkcjach, zwykle opisywanych jako odrębne od jednostek nominalnych. W leksykonie proponuje się wyważone podejście do elementów nominalnych i werbalnych języka japońskiego. Tam, gdzie to możliwe, brane są pod uwagę cechy systemowe i paradygmatyczne regularnych zjawisk gramatycznych. Są one opisane wraz z tradycyjnymi podejściami do zjawisk gramatycznych języka japońskiego. To od użytkownika zależy, jaką metodologię faktycznego podejścia należy zastosować w odniesieniu do określonych zjawisk. Jako taki, leksykon może być postrzegany jako nowa propozycja zrównoważonego podejścia do faktów morfologicznych języka japońskiego.

Dr. Aziz Jaber

Yarmouk University,
Jordan

High vowel syncope failure in urban Jordanian Arabic: A positional faithfulness treatment

It has been established in the literature that high vowels are more susceptible to neutralization in world languages due to their phonetic weakness which renders them less audible and less perceptual (McCarthy 2007a). Although several studies have unraveled insightful accounts and analyses of places and environments where high vowel syncope is at play in different Arabic dialects (e.g., Abu-Mansour 1995; Abu-Salim 1987; Kiparsky 2003; McCarthy 2007a) they have not identified or accounted for circumstances in which high vowel syncope fails to apply. This paper, thus, aims to fill in this gap in the literature. It investigates the phonetics of high vowels and its ramification in phonology. To achieve this goal, the paper applies positional faithfulness theory to explain the uncharacteristic resisting behavior of certain prominent positions. It will be shown that the high vowel syncope process causes any weak high vowel to be deleted except when occurring in one of the prominent positions of the 1) stressed syllable (tableaux 1), 2) final syllable (tableaux 2), or 3) proper name subcategory (tableaux 3). However, weak positions like unstressed syllable and nonfinal syllable submit to high vowel neutralizing syncope in Jordanian Arabic. This shows that syncope targets only weak structures in weak positions.

Neutralizacja synkopowania wysokich samogłosek w miejskim dialekcie jordańskiego języka arabskiego: analiza stabilności pozycji

W literaturze ustalono, że samogłoski wysokie są bardziej podatne na neutralizację w językach światowych ze względu na słabość fonetyczną, która czyni je mniej słyszalnymi i mniej percypowanymi (McCarthy 2007a). Chociaż kilka badań opublikowało wnikliwie analizy miejsc i środowisk, w których występują synkopy samogłosek wysokich w różnych dialektach arabskich (np. Abu-Mansour 1995; Abu-Salim 1987; Kiparsky 2003; McCarthy 2007a), nie wyjaśniły one okoliczności, w których synkopa wysokiej samogłoski nie ma zastosowania. Niniejszy artykuł ma zatem na celu wypełnienie tej luki w literaturze. Bada on fonetykę samogłosek wysokich i jej fonologiczne reperkusje. W artykule zastosowano teorię stabilności pozycji, aby wyjaśnić niecharakterystyczny opór występujący w niektórych mocnych pozycjach. Proces synkopowania samogłosek wysokich powoduje usunięcie każdej słabej samogłoski wysokiej, z wyjątkiem sytuacji, gdy występuje w jednej z następujących mocnych pozycji 1) sylaby akcentowanej, 2) sylaby końcowej lub 3) jako podkategoria nazwy własnej. Jednak słabe pozycje, takie jak sylaba nieakcentowana i sylaba niekońcowa, powodują w jordańskim arabskim neutralizację wysokich samogłosek. To pokazuje, że synkopa działa tylko na słabe struktury w słabych pozycjach.

mgr Alicja Janusz

Katolicki Uniwersytet
Lubelski Jana Pawła II/
John Paul II Catholic
University of Lublin

Elementy folkloru w fantastyce jako problem tłumaczeniowy na przykładzie „Świata Dysku” Terry’ego Pratchetta

Literatura fantastyczna, choć z zasady egzomimetyczna, wielokrotnie sięga po elementy realnego świata i różnych kultur, a w tekstach znanych autorów daje zauważyć się wykorzystywanie kodu kulturowego do uprawdopodobnienia opisywanych historii, bohaterów oraz świata przedstawionego. Jednym z chętnie wykorzystywanych aspektów kodu kulturowego w fantastyce są elementy folkloru oraz wierzeń obecnych w danej kulturze i utrwalonych w używanym przez wspólnotę języku. Chociaż czynią one tekst bardziej interesujący, referencje do baśniowych postaci czy ludowych czarów mogą stanowić istotną przeszkodę tłumaczeniową, a rozwiązanie takiego problemu będzie wymagało szczególnych strategii translatorskich.

Jednym z autorów sprawnie operujących kodem kulturowym w swoich dziełach był Terry Pratchett, co jest szczególnie widoczne w jego cyklu książkowym „Świat Dysku”. Celem tego wystąpienia będzie pokazanie, jak w wybranych pozycjach z serii „Świat Dysku” funkcjonują referencje do folkloru, jaką rolę pełnią oraz prezentacja problemów i strategii obecnych w polskim przekładzie powieści wchodzących w skład cyklu.

Elements of folklore in fantasy as a translation problem on the example of Terry Pratchett’s Discworld

Fantasy literature, although exomimetic in principle, often draws on elements of the real world and various cultures, and in the texts of well-known authors one can notice the use of the cultural code to make the described stories, characters and the presented world more plausible. One of the most frequently used aspects of the cultural code in fantasy are elements of folklore and beliefs present in a given culture and conventionalised in the language used by the community. Although they make the text more interesting, references to fairy-tale characters or folk witchcraft can be a significant translation obstacle, and solving such a problem will require specific translation strategies.

Terry Pratchett was one of the authors who were very skillful in using cultural codes in his works, which is particularly evident in his book series „Discworld”. The aim of this presentation is to show how references to folklore function in selected books of the Discworld series and what role they play as well as to present the problems and strategies present in the Polish translation of the novels of the series.

dr hab. Emilia JaroszewskaUniwersytet Warszawski
/ University of Warsaw**Zrozumieć „innego” – identyfikacja barier w komunikowaniu międzykulturowym**

Istotnym warunkiem dobrej komunikacji osób pochodzących z różnych krajów, regionów i kultur jest znajomość barier, które mogą zniekształcać przekaz uniemożliwiając jego prawidłową interpretację. Bariery te wykraczają poza kwestię znajomości języka, obejmując wiele innych aspektów – jak np. odmienność stylów komunikowania, inne postrzeganie czasu i przestrzeni czy znajomość form i zasad regulujących międzyludzkie interakcje lub. W swoim referacie chciałabym omówić cztery kluczowe obszary:

- bariery w obszarze komunikowania werbalnego – styl komunikowania, wyrazy nieprzetłumaczalne; fałszywi przyjaciele, przenośnie i idiomy; inna konotacja słów; nieznanostwo kulturowego kontekstu,
- bariery w obszarze komunikowania parawerbalnego – np. różnice dotyczące w preferowanym poziomie ekspresji czy rytmu wypowiedzi, znaczenie akcentu,
- bariery w obszarze komunikowania niewerbalnego – pułapki związane z gestami (przede wszystkim ryzyko stosowania emblematorów, ale też ilustratorów), na co trzeba zwracać uwagę w obszarze mimiki i haptyki, kulturowe różnice w zakresie proksemiki, chronemiki
- bariery różnych doświadczeń – analiza znaczenia czynników kulturowo-społecznych jako filtrów interpretacji przekazu w odniesieniu do modelu wspólnoty doświadczeń Schramma.

Każdą z tych kategorii omówię odnosząc się zarówno do teorii jak i praktyki – ilustrując zagadnienie konkretnymi przykładami.

Understanding “the Other” – identifying barriers in intercultural communication

An important component of successful communication between people of different countries, regions and cultures is being aware of barriers, which may distort meaning, making correct interpretation impossible. These barriers extend beyond language itself and cover various other issues, such as differences in communication styles, perception of time and space, or the rules governing interpersonal interactions. In my paper I would like to discuss four key areas of this study:

- barriers in verbal communication – communication style, untranslatability, false friends, metaphors and idioms, different word connotations, and unfamiliarity with cultural context;
- barriers in paraverbal communication – e.g. differences regarding the preferred intensity of expression, the rhythm of speech or the importance of word stress;
- barriers in nonverbal communication – potentially misleading use of emblematic and illustrative gestures, the importance of facial expressions and haptics, cultural differences in proxemics and chronemics;
- barriers in experience – analysing socio-cultural factors as filters of interpreting meaning in regards to the experience field in Schramm’s model of mass communication.

I shall discuss each of these areas, referring to both theory and practice, using specific examples to illustrate them.

dr Beata JędrzejczakUniwersytet Gdański/
University of Gdańsk**Książkowa „polecajka” jako zjawisko genologiczno-komunikacyjne**

W ostatnich latach można zaobserwować wzmożone zainteresowanie okładkami różnorodnych publikacji. Dostrzeżono, że okładka jest poznawczo interesującym przedmiotem badań, chociażby dlatego, że stała się ona jednym z najważniejszych elementów w grze o uwagę odbiorcy-nabywcy. Dzieje się tak dlatego, że współcześnie zanim tekst stanie się medium porozumienia między autorem i czytelnikiem, musi na siebie zwrócić uwagę. Przedmiotem mojego zainteresowania są umieszczane na okładkach książek krótkie teksty promujące powieści, sygnowane wybranym nazwiskiem (często uznawanym za znane wśród potencjalnych odbiorców powieści). Nazywane bywają „polecajkami” (też „polecankami” lub blurbami eksperckimi). Są elementami specyficznej sytuacji komunikacyjnej i mają wyraziste cechy genologiczne. Celem referatu jest więc ich opis w perspektywie genologiczno-komunikacyjnej. Materiał badawczy stanowią teksty zaczerpnięte z okładek współczesnych polskich powieści kryminalnych i sensacyjnych.

A book blurb as a genre and communication phenomenon

In recent years an increased interest in covers of various publications could be observed. It has been noted that the cover is a cognitively interesting object of study, if only because it has become one of the key elements that competes for the attention of the consumer. This happens because in modern times, before the text becomes a medium of communication between the author and the reader, it needs to draw attention to itself.

The objects of my interest are short texts, placed on the cover in order to promote the work and signed with the name of a person considered renowned among the target group. These are called „blurbs” (sometimes referred to in Polish as „polecajki” or „polecanki”; lit. “a little advice”) they are elements of a specific communication context and they exhibit prominent genre features. Therefore, the aim of this paper is to describe them through the lens of genre studies and communication. The basis of study is comprised of blurbs taken from the covers of Polish crime stories and detective novels.

dr hab. Jolanta JózwiakUniwersytet Kazimierza
Wielkiego, Kazimierz
Wielki University,
Bydgoszcz**Przymiotnik *covidowy* jako klucz do rozumienia rzeczywistości w czasie pandemii**

W niniejszym wystąpieniu przedstawiona zostanie analiza semantyczna przymiotnika *covidowy* w kolokacjach, które pojawiły się w szeroko rozumianej przestrzeni medialnej podczas pandemii COVID-19. Głównym celem jest zdefiniowanie sfer tematycznych, w których utrwały się kolokacje z badanym przymiotnikiem. Ponadto celem jest również sprawdzenie, czy przymiotnik *covidowy* ma znaczenie tylko relacyjne, a jeśli tak nie jest, to ujawnienie znaczeń implikowanych, ważnych w komunikacji, obok odniesienia do nazwy jednostki chorobowej.

The adjective *covidowy* as a key to understanding the pandemic reality

This presentation will showcase the semantic analysis of the adjective *covidowy* in the collocations that emerged in media space during the COVID-19 pandemic. The main objective is to define the thematic spheres in which the collocations containing the examined adjective have become conventionalised. Another goal is to verify whether the meaning of the adjective *covidowy* is only relational, and if it is not, then to reveal its implied meanings that are crucial in communication, apart from its reference to the medical condition.

mgr Jan Jakub KalinowskiUniwersytet Warszawski/
University of Warsaw**Zapomniany język. Symbolizm archaiczny i współczesny w świetle filozofii symbolu i psychoanalizy**

Psychoanaliza to sztuka interpretacji symboli, pochodzących z doświadczenia subiektywnego. Według francuskiego filozofa Paula Ricoeura jest to sztuka interpretacji równie płodna i ważna dla rozumienia egzystencji ludzkiej, co językoznawstwo strukturalne. Słynna sentencja tego filozofa “symbol daje do myślenia”, z akcentem padającym na ujęte tu zjawisko donacji, skłania nas do poważnego rozważenia problemu na ile język jest autonomiczną formą ducha, a na ile narzędziem w rękach woli i geniuszu ludzkiego. Przy pomocy psychoanalizy Ericha Fromma, ale także współczesnej teorii Jordana B. Petersona chciałbym objaśnić filozoficzne i doniosłe treści przekazywane w filozofii symbolu, ogłoszonej przez Ricoeura, w której idzie on w ślad za niemieckim badaczem kultury, języka i mitu – Ernstem Cassirerem. Tradycja filozofii symbolu prowadzi Nas bowiem do współczesnej psychoanalizy i badanej przez nią psychopatologii, która podejmuje owy zapomniany język, będący językiem symbolicznym, wyrażający te aspekty egzystencji, które wydają się współcześnie najbardziej zalegać w mroku – a więc samopoznanie i samoświadomość. Czy „symbol uniwersalny” Ricoeura i Fromma, obecny i poświadczony już w pierwotnych etapach kultury, jest strukturą semantyczną zdolną do wyrażania i objaśnienia doświadczeń współczesnego człowieka?

The forgotten language. Archaic and contemporary symbolism in the context of the philosophy of symbolic forms and psychoanalysis

Psychoanalysis is the art of interpreting subjective symbols, which, according to the French philosopher Paul Ricoeur, is just as prolific and vital to the understanding of human existence as structural linguistics. His famous phrase, “the symbol gives rise to thought”, accentuating the sole fact of giving, prompts us to carefully consider the question to what extent language is an autonomous representation of the soul and to what extent is it a tool in the hands of human genius and will. In this presentation, through the medium of Erich Fromm’s psychoanalysis as well as the modern theory of Jordan B. Peterson, I would like to explain the significant philosophical content conveyed in the philosophy of symbolic forms proposed by Ricoeur, in which he follows Ernst Cassirer, a German culture scholar, linguist, and mythographer. The tradition of the philosophy of symbolic forms leads us to the contemporary psychoanalysis and psychopathology, which deals with that forgotten symbolic language which touches upon the unexplored and neglected aspects of human existence, namely self-awareness and self-discovery. Was this “universal symbol”, described by Ricoeur and Fromm and already present at the dawn of human culture, actually a semantic structure that could be used to express and explain the experience of modern man?

mgr Alisa-Anastasiia Kavetska

dr hab. Maria Jodłowiec

Jagiellonian University

Misunderstanding as a context match problem: A relevance-theoretic analysis

The major goal of this paper is to argue that misunderstandings in verbal communication arise from a context mismatch. Using the analytical tools of relevance theory (Sperber and Wilson 1995; Wilson and Sperber 2002, 2004, 2012), we show that regardless of whether a misunderstanding occurs at the explicit or implicit import level, it is due to a discord between the context predicted by the communicator as most accessible to the recipient and the one actually accessed by the latter in the process of verbal comprehension. Adopting a relevance-theoretic approach to context as a dynamic entity, which is a subset of the hearer's background assumptions generated during the interpretation process and employing the verbal comprehension heuristic that the model posits, we contend that all aspects of utterance interpretation, from disambiguation and reference assignment to resolving illocutionary indeterminacies and generating implicatures depend on context (cf. Gutt 2000). In a broader perspective, the semantic underdeterminacy thesis (Carston and Noh 1996; Carston 2002; Sperber and Wilson 2002) is brought in to explain the underlying mechanisms that cause misunderstandings. By analysing a number of examples, we demonstrate how different types of misunderstandings originate and how they can be accounted for within the framework of relevance theory.

Selected references:

- Carston, R. 2002. *Thoughts and Utterances. The Pragmatics of Explicit Communication*. Malden, MA & Oxford: Blackwell.
- Gutt, E.-A. 2000. *Translation and Relevance: Cognition and Context*. Oxford: Blackwell.
- Sperber, D. and D. Wilson. 1995. *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford: Blackwell.
- Sperber, D. and D. Wilson. 2002. *Pragmatics, Modularity and Mind-Reading*. *Mind & Language* 17. 3-23.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2004. *Relevance Theory*. In *The Handbook of Pragmatics*, ed. by Laurence Horn and Gregory Ward, 607-632. Oxford: Blackwell.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2002. *Truthfulness and Relevance*. *Mind* 111. 583-632.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2012. *Meaning and Relevance*. Cambridge: Cambridge University Press.

Nieporozumienie jako problem dopasowania kontekstowego: analiza według zasad teorii relewancji

Głównym celem artykułu jest udowodnienie, że nieporozumienia w komunikacji werbalnej wynikają z niedopasowania kontekstowego. Korzystając z narzędzi analitycznych teorii relewancji (Sperber i Wilson 1995; Wilson i Sperber 2002, 2004, 2012) pokazujemy, że bez względu na to, czy do nieporozumienia dochodzi na poziomie importu jawnego czy ukrytego jest ono spowodowane: rozdziwieniem między kontekstem przewidywanym przez autora komunikatu jako najbardziej dostępnym dla odbiorcy a kontekstem, do którego ten ostatni ma rzeczywisty dostęp w procesie werbalnego rozumienia. Przyjęcie postulowanego przez teorię relewancji dynamicznego podejścia do kontekstu, który jest rozumiany jako podzbiór założeń (asumpcji) słuchacza generowanych w procesie interpretacji wiąże się z zastosowaniem heurystyki rozumienia werbalnego, którą ten model zakłada. Naszym zdaniem wszystkie aspekty interpretacji wypowiedzi od ujednoznaczenia i przypisania odniesienia do ustalenia siły illokucyjnej wypowiedzi i generowania implikatur zależą od kontekstu (zob. Gutt 2000). Jeszcze ogólniej biorąc, w celu wyjaśnienia mechanizmów leżących u podstaw nieporozumień wprowadzamy tezę o niedookreśloności semantycznej (Carston i Noh 1996; Carston 2002; Sperber and Wilson 2002). Analizując kilka przykładów pokazujemy, jak powstają różne rodzaje nieporozumień i jak można je wyjaśnić w ramach teorii relewancji.

Bibliografia

- Carston, R. 2002. *Thoughts and Utterances. The Pragmatics of Explicit Communication*. Malden, MA & Oxford: Blackwell.
- Gutt, E.-A. 2000. *Translation and Relevance: Cognition and Context*. Oxford: Blackwell.
- Sperber, D. and D. Wilson. 1995. *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford: Blackwell.
- Sperber, D. and D. Wilson. 2002. *Pragmatics, Modularity and Mind-Reading*. *Mind & Language* 17. 3-23.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2004. *Relevance Theory*. In *The Handbook of Pragmatics*, ed. by Laurence Horn and Gregory Ward, 607-632. Oxford: Blackwell.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2002. *Truthfulness and Relevance*. *Mind* 111. 583-632.
- Wilson, D. and D. Sperber. 2012. *Meaning and Relevance*. Cambridge: Cambridge University Press.

dr Magdalena Kawęcka

Katolicki Uniwersytet
Lubelski Jana Pawła II
/ John Paul II Catholic
University of Lublin

Humorous elements in virtual onimic creations

The subject of this presentation are issues focusing on media onomastics (the overview is about naming on internet forums). The goal is a material exemplification of proper names, emphasizing their formal features and ways of functioning on a specific communication plane. The task is to show certain tendencies and motivations in terms of naming used on the selected communication profile, which is an online forum.

The informal use of anthroponymy resulting from secondary appointment is an integral part of the lexical resource of every language. The common anthroponymic categories of the contemporary Polish language include – apart from the name and surname – a nickname, which, as an informal name, is carried by only some members of the target language communities. The nickname belongs to the category of individual anthroponyms, it serves as an additional role of characterizing a person. Its features include unofficiality, faculty, and emotionality. The specific communication channel creates new opportunities for language users, and is an interesting research field for onomasts, because with the development of computer technology, nomenclature began to go beyond the traditionally accepted standards.

Elementy humorystyczne w wirtualnych formach onomastycznych

Niniejsza prezentacja obejmuje zagadnienia z onomastyki medialnej (przegląd dotyczy nazewnictwa na forach internetowych). Celem jest opis przykładów nazw własnych z podkreśleniem ich cech formalnych i sposobów funkcjonowania na określonej płaszczyźnie komunikacyjnej. Ich działanie ma na celu przedstawienie pewnych tendencji i motywacji stosowania nazewnictwa na wybranym środowisku komunikacyjnym, jakim jest forum internetowe.

Wynikające z wtórnego mianownictwa nieformalne użycie antroponimii jest integralną częścią zasobu leksykalnego każdego języka. Do powszechnych kategorii antroponimicznych współczesnej polszczyzny należy – oprócz imienia i nazwiska – przydomek, który jako nazwa nieformalna jest używany tylko przez niektórych członków społeczności języka docelowego. Przydomek zaliczany jest do kategorii antroponimów mających charakter indywidualny, pełni on funkcję dodatkowego określenia osoby. Cechuje go nieoficjalność, fakultatywność i emocjonalność. Ten specyficzny kanał komunikacyjny otwiera nowe możliwości dla użytkowników języka, a dla onomastów jest interesującym polem badawczym, ponieważ wraz z rozwojem technologii komputerowej nazewnictwo zaczęło wykraczać poza tradycyjnie przyjęte normy.

dr Agnieszka Kijak

Uniwersytet
Przyrodniczo-
Humanistyczny
w Siedlcach/ Siedlce
University of Natural
Sciences and Humanities

Imiona psów biorących udział w zawodach sportowych i motywacje ich nadawania

Zoonimia to jedna z młodszych gałęzi onomastyki, jednak nazywanie zwierząt ma długą tradycję. Może ono świadczyć o nadawaniu im podmiotowości lub redefiniowaniu ich znaczenia, m.in. w relacji z człowiekiem. Najnowsze badania pokazują także, że część opiekunów traktuje czworonogi w kategoriach członka rodziny lub przyjaciela (Karpiński i in. 2020: 458). Jednym z przejawów tak bliskiej relacji w ostatnich latach stało się uprawianie sportu ze swoim pupilem.

Trudno uzyskać kompletne dane dotyczące imion nadawanym psom. Za w miarę reprezentatywne można uznać dane pochodzące z przychodni weterynaryjnych, schronisk czy ankiet. Ze względu na tematykę prowadzonych badań, materiał do planowanego referatu zebrano od 260 ankietowanych – członków grup zrzeszających osoby biorące udział w zawodach sportowych wraz ze swoim psem. Grupy te funkcjonują w przestrzeni wirtualnej na portalu społecznościowym Facebook.

Analiza materiału wykazała, że zawiera on zarówno nazwy umotywowane oraz niemotywowane. Te pierwsze można zaś podzielić na umotywowane bierne, czyli takie, które „powstały przez skojarzenie z jakimś źródłem, będącym podstawą nadania imienia, bez nawiązywania do cech nazywanego zwierzęcia” oraz nazwy umotywowane czynne, czyli takie, dla których „nadawcy imion podczas aktu nominacji wykorzystali jako źródło inspiracji wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, temperament, charakterystyczną część ciała, kolor okrycia lub inne cechy nazywanego zwierzęcia” (por. Duszyk 2011: 276). Istotną motywację stanowiły też plany zakładające trenowanie z psem i wspólne udział w zawodach.

Celem wystąpienia będzie zatem:

- przedstawienie imion wskazanych przez respondentów,
- ustalenie motywacji ich nadania,
- przeanalizowanie ich typów oraz klasyfikacja,
- wskazanie tendencji semantycznych i słowotwórczych,
- stwierdzenie, w jaki sposób, świadomość, że zwierzę będzie występowało w „psich” zawodach sportowych wpłynęła na wybór imienia lub jego modyfikację,
- ukazanie, czym różnią się imiona „psich sportowców” od psów niebiorących udziału w zawodach.

Bibliografia

Duszyk K. (2011), *Tendencje w kreowaniu współczesnych imion zwierząt na tle polskiej tradycji zoonimicznej*. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Linguistica” VI, fol. 107, s. 273-282.

Karpiński M. i in. (2020), *Zoonimia jako odzwierciedlenie relacji ludzi i zwierząt*. „Medycyna Weterynaryjna”, t.76, nr 8, s. 458-462.

Tomaszewska S. (1998), *Nazwać swoje zwierzę, czyli o wielkomijskiej zoonimii*. „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica” 37, s. 167-175.

Names of dogs participating in sports competitions and their motivations

Study of proper names of animals is one of the younger branches of onomastics, but naming animals has a long tradition. It may be a sign of giving them subjectivity or redefining their meaning, e.g. in relation to human beings. The latest research also shows that some caregivers treat quadrupeds as family members or friends (Karpiński et al. 2020: 458). One of the manifestations of such a close relationship in recent years has been playing sports with the pets.

It is difficult to obtain complete data on the names given to dogs. Data from veterinary clinics, shelters or questionnaires can be considered relatively representative. Due to the subject of the research, the material for the planned paper was collected from 260 respondents – members of groups associating people participating in sports competitions with their dog. These groups function on the Facebook social networking site.

The analysis of the material showed that it contains both motivated and unmotivated names. The former can be divided into passively motivated, that is, those that “arose by association with some source, which was the basis for giving a name, without referring to the features of the animal being called”, and actively motivated, i.e. those whose “source of inspiration was external appearance, character traits, temperament, a characteristic part of the body, the color of the coat or other features of the named animal” (cf. Duszyk 2011: 276). Plans for training with the dog and joint participation in competitions were also a significant motivation.

The aim of the speech will therefore be:

- presenting the names indicated by respondents,
- determining the motivation for using them,
- analysing their types and classification,
- indicating semantic and word-formation tendencies,
- stating how the awareness that the animal will perform in “canine” sports competitions influenced the choice of the name or its modification,
- showing the difference between the names of “dog athletes” and dogs not taking part in competitions.

References

Duszyk K. (2011), *Tendencje w kreowaniu współczesnych imion zwierząt na tle polskiej tradycji zoonimicznej*. „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Linguistica” VI, fol. 107, s. 273-282.

Karpiński M. i in. (2020), *Zoonimia jako odzwierciedlenie relacji ludzi i zwierząt*. „Medycyna Weterynaryjna”, t.76, nr 8, s. 458-462.

Tomaszewska S. (1998), *Nazwać swoje zwierzę, czyli o wielkomijskiej zoonimii*. „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica” 37, s. 167-175.

**dr Edyta
Konciewicz-
Dziduch**

Akademia Ignatianum
w Krakowie/ Jesuit
University Ignatianum in
Kraków

Koronajęzyk – analiza terminologii związanej z pandemią koronawirusa w polskich i chorwackich przekazach medialnych

Pandemia wirusa SARS-CoV-2 wywołała szereg zmian w różnych aspektach życia społecznego i gospodarczego: codziennym funkcjonowaniu, pracy, edukacji, komunikacji międzyludzkiej i medialnej. Nie pozostała też bez wpływu na język, w którym pojawiły się nieużywane wcześniej na tak dużą skalę terminy i określenia (*pandemia, kwarantanna, zagrożenie epidemiczne, antyszczepionkowiec*) oraz szereg tzw. neologizmów pandemicznych, głównie złożonych (*koronaparty, koronaferie, antymaseczkowiec, kowidanie, kowidiota*). Te zjawiska i przemiany w języku mają, podobnie jak pandemia, globalny charakter. Na potrzeby analizy porównawczej wybrano dwa języki słowiańskie: polski i chorwacki, by wskazać mechanizmy działania, podobieństwa i różnice w tzw. koronajęzyku (*koronagovor/ koronarazgovor*), jako nowym zjawisku w obrębie komunikacji społecznej. Analizie komparatystycznej poddano terminologię specjalistyczną oraz określenia potoczne związane z tematyką pandemii, obecne w polskich i chorwackich przekazach medialnych w II połowie 2021 r. i na początku 2022 r.

Coronalanguage – an analysis of COVID-19 pandemic-related terminology in Polish and Croatian media discourse

The SARS-CoV-2 pandemic has affected various aspects of social and economical life: daily routine, work, education, interpersonal and media communication. It had an impact on language as well; the terms which had rarely been used before have emerged (*pandemic, quarantine, epidemiological threat, antivaxer*) along with numerous pandemic-related neologisms, mainly compounds (*koronaparty, coronavacation, antimasker, Covidian, Covidiot*). These phenomena and language changes are global in nature, as is the pandemic. The two languages, Polish and Croatian, were chosen for the sake of comparative analysis. The aim was to showcase the mechanisms of the so-called coronalanguage (Pol. *koronajęzyk*, Cro. *koronagovor/koronarazgovor*), as a new phenomenon in social communication, and discuss interlanguage similarities and differences. In the presentation, technical terminology and colloquial pandemic-related terms present in Polish and Croatian media discourse have been compared.

mgr Marcin KosmanUniwersytet Warszawski/
University of Warsaw**„Rafał, don't lie” – Multimodal legitimization strategies in the 2020 Polish presidential elections**

The paper discusses two election ads of Andrzej Duda and Rafał Trzaskowski – two politicians who faced off in the second round during the 2020 Polish presidential elections. The spots were selected on the basis of representativeness as they garnered the most views on YouTube out of all materials. Therefore, rather than focusing on their positive programs, the candidates concentrated on delegitimizing the rival. Delegitimation is understood herein in congruence with Screti (2013, 212), which involves „discursively creating and transmitting a negative image of the Other”.

Multimodal Discourse Analysis (MDA) served as the framework for the paper. According to Kress and van Leeuwen (2006), MDA allows for a deeper description of the processes of communication. This is done through analyzing various modes and investigating how they form a coherent meaning. Kress (2012) points out that multimodality researchers operate under the assumption that written language is simply one of many resources that can be used for making meaning. Thus, in MDA, one investigates not only the verbal but also the visual or audial components.

In addition, the ads were analyzed in accordance with van Leeuwen's (2007) four-layered model of legitimation. The four strategies mentioned by van Leeuwen are as follows: authorization, moral evaluation, rationalization, and mythopoesis. Moreover, disparagement humor as a delegitimation strategy was investigated. As Hodson and MacInnis (2016) point out, delegitimation takes place not only through extreme categorizations or labels but also in more mundane ways, i.e. humor. According to Ford and Ferguson (2004), disparagement humor is centered around denigrating and belittling its target, but not dehumanization. The paper thus sheds light on Polish mainstream political multimodal discourse and adds the notion of disparagement humor to a classic model grounded in discourse studies.

References

- Kress, G. (2012). Multimodal discourse analysis. In J. P. Gee & M. Handford (Eds.), *The Routledge Handbook of Discourse Analysis* (pp. 35–50). Routledge.
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2006). *Reading Images. The Grammar of Visual Design*. Routledge.
- Ford, T. E. & Ferguson, M. A. (2004). Social consequences of disparagement humor: A prejudiced norm theory. *Personality and Social Psychology Review* 8(1). 79–94
- Screti, F. (2013). Defending Joy against the popular Revolution: Legitimation and delegitimation through songs. *Critical Discourse Studies*, 10(2), 205–222.
- van Leeuwen, T. (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication*, 1 (1), 91–112.

„Rafał, nie kłam” – Strategie multimodalnej legitymizacji w wyborach prezydenckich w Polsce w 2020 r.

W referacie omówiono dwa spoty wyborcze Andrzeja Dudy i Rafała Trzaskowskiego – dwóch polityków, którzy zmierzali się w drugiej turze podczas wyborów prezydenckich w Polsce w 2020 r. Spoty zostały wybrane ze względu na kryterium reprezentatywności, ponieważ zgromadziły najwięcej wyświetleń w serwisie YouTube, ponieważ zebrały najwięcej wyświetleń spośród wszystkich materiałów kandydatów.

Zamiast skupiać się na swoich pozytywnych programach kandydaci skoncentrowali się na delegitymizacji rywala. Delegitymizacja jest tu rozumiana zgodnie z koncepcją, którą proponuje Screti (2013, 212), czyli jako „dyskursywne tworzenie i przekazywanie negatywnego obrazu Innego”.

Za teoretyczną ramę posłużyła analiza dyskursu multimodalnego (MDA) Według Kressa i van Leeuwena (2006), MDA pozwala na głębszy opis procesów komunikacji. Odbyna się to poprzez analizę różnych kanałów komunikacji oraz zbadanie, w jaki sposób tworzą one koherentne znaczenie. Kress (2012) zwraca uwagę, że badacze działają w oparciu o założenie, że język pisany jest wyjątkowo jednym z wielu zasobów, które mogą być wykorzystane do tworzenia znaczenia. Dlatego w MDA bada się nie tylko komponenty werbalne, ale także wizualne czy audytywne.

Ponadto, spoty były analizowane zgodnie z czterowarstwowym modelem legitymizacji van Leeuwena (2007). Cztery strategie wymienione przez badacza to: odniesienie do autorytetu, ocena moralna, racjonalizacja i mythopoesis. Ponadto, zbadano dyskredytujący humor jako strategię delegitymizacji. Jak zauważają Hodson i MacInnis (2016), delegitymizacja odbywa się nie tylko poprzez skrajne kategoryzacje czy etykietyzację, ale także w bardziej prozaiczny sposób, czyli humor. Według Forda i Ferguson (2004), dyskredytujący humor skupia się na oczernianiu i umniejszaniu, ale nie na dehumanizacji. Artykuł rzuca zatem światło na polski multimodalny dyskurs polityczny głównego nurtu i dodaje pojęcie dyskredytującego humoru do klasycznego modelu ugruntowanego w studiach nad dyskursem.

Bibliografia

- Kress, G. (2012). Multimodal discourse analysis. In J. P. Gee & M. Handford (Eds.), *The Routledge Handbook of Discourse Analysis* (pp. 35–50). Routledge.
- Kress, G., & van Leeuwen, T. (2006). *Reading Images. The Grammar of Visual Design*. Routledge.
- Ford, Thomas E. & Mark A. Ferguson. 2004. Social consequences of disparagement humor: A prejudiced norm theory. *Personality and Social Psychology Review* 8(1). 79–94
- Screti, F. (2013). Defending Joy against the popular Revolution: Legitimation and delegitimation through songs. *Critical Discourse Studies*, 10(2), 205–222.
- van Leeuwen, T. (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & Communication*, 1 (1), 91–112.

mgr Magdalena KukulakUniwersytet Jagielloński/
Jagiellonian University**Zagrajmy w komunikację. Gry wideo jako narzędzie nauczania komunikacji interpersonalnej – studium przypadku.**

Wykorzystanie gier wideo w edukacji nie jest zjawiskiem nowym, gdyż stosuje się je w edukacji szkolnej od wielu lat, między innymi do nauki języków obcych, ortografii czy przedmiotów ścisłych. Niniejszy referat ma na celu przedstawienie nowszego zjawiska, a więc zastosowania tego medium jako narzędzia do nauczania osób dorosłych (np. w dużych korporacjach) w celu doskonalenia tzw. „kompetencji miękkich”, a w szczególności zdobywania wiedzy z zakresu zasad skutecznej komunikacji interpersonalnej (między innymi asertywność, komunikacja niewerbalna, aktywne słuchanie). Przedstawione zostaną podobieństwa i różnice pomiędzy analizowanymi grami edukacyjnymi a grami służącymi celom rozrywkowym (zawierającymi podobne elementy), a także z tradycyjnymi metodami nauczania stosowanymi w dydaktyce uniwersyteckiej.

A game of communication. Video games as a tool for teaching interpersonal communication – a case study

The use of video games in teaching is not a new phenomenon, as they have been implemented in classroom education for many years, e.g. in teaching foreign languages, spelling and sciences. The presentation aims at demonstrating a more recent phenomenon, which is the use of this medium for perfecting the so-called “soft skills” in adults (e.g. in corporations), in particular pertaining to the rules of successful interpersonal communication (e.g. assertiveness, non-verbal communication, active listening). It illustrates similarities and differences between selected educational games and games played for entertainment (containing similar elements), as well as traditional methods used in academic teaching.

mgr Karolina KulasKatolicki Uniwersytet
Lubelski Jana Pawła II
w Lublinie / John Paul
II Catholic University of
Lublin**Gra językowa Pavla Silenchuka z widzem w rosyjskim dubbingu filmu Kung Fu Panda**

Pavel Silenchuk – wybitny tłumacz dialogów do filmów animowanych: *Shrek 3*, *Shrek Forever*, filmów akcji: *Ojciec Chrzestny 3*, *Pan i Pani Smith*, *Show Trumana* oraz kryminałów tj. *Hannibal*, zaskakuje sposobem komunikowania się z widzem rosyjskojęzycznym, za sprawą licznych aluzji, zawartych w dialogach do filmów animowanych w przekładzie z języka angielskiego na język rosyjski. Chodzi min. o jego odwołania do poematu Martwe Dusze Nikołaja Gogoła zawarte w filmie *Shrek 3*, liczne aluzje do znanych radzieckich filmów np. *Усатый нянь приживалка* z 1977 roku, jak też do *Прощальная гастроль* z 1979 roku.

Ten sposób komunikowania się tłumacza z widzem, będzie tu określany jako gra językowa, w której tłumacz zadaje widzowi zagadkę, a widz próbuje ją dostrzec i odgadnąć. Tłumacz dialogista nie pełni tu zatem jedynie roli autora przekładu, lecz inicjatora gry językowej, który ma za zadanie zaciekać widza i przyciągnąć do kin rzesze publiczności.

Problem badawczy zawiera się w pytaniu: jakie środki językowe i stylistyczne zastosował tłumacz w celu uruchomienia mechanizmu gry językowej? W jakim stopniu te środki pokrywają się z tymi w wersji oryginalnej?

Metodą analizy transkrypcji pełnych ścieżek dialogowych do filmu *Kung Fu Panda I*, *II* oraz *III* opisane zostaną typy środków językowych i stylistycznych, które mają charakter powtarzalny i zdecydowały o powodzeniu rosyjskiej wersji językowej filmu *Kung Fu Panda* w Rosji.

Pavel Silenchuk's language play with a viewer in Kung Fu Panda Russian dubbing

Pavel Silenchuk, a prominent translator of such animated movie dialogues as: *Shrek the Third*, *Shrek Forever*, action movies: *The Godfather Part 3*, *Mr and Mrs Smith*, *Truman Show* and crime movies: *Hannibal*, has a surprising way of communicating with the Russian-speaking viewer with the help of many allusions to other English animated movies translated into Russian. It concerns his references to Nikolai Gogol's *Dead Souls* included in *Shrek the Third* movie, numerous allusions to famous Soviet movies, for instance the 1977 *Усатый нянь приживалка* (*Mustached Nanny*), or the 1979 *Прощальная гастроль* (*Proshchalnaya Gastrol Arista*).

This way of communication between the translator and the viewer will be defined in this paper as a language play, in which the translator asks the viewer a riddle, and the viewer tries to identify it and solve it. Not only does the translator-dialogist play the role of the author of the translation, but also that of the language play initiator, whose aim is to interest the viewer and attract people to the cinemas.

The research problem consists in the question: which linguistic measures and stylistic devices were used by the translator in order to initiate the language play? To what extent do these means align with the ones used in the original version?

The recurring linguistic measures and stylistic devices which were used in and determined the success of the Russian version of *Kung Fu Panda I*, *II*, and *III* movies will be described using the method of full dialogue track transcription.

dr hab. Bartłomiej Maliszewski

Uniwersytet Marii-Curie-Skłodowskiej w Lublinie/
Maria Curie-Skłodowska
University in Lublin

Ironia jako „figura pogranicza”

Rozwijając przestrzenną metaforykę, w którą wprowadza tytuł konferencji, warto się przyjrzeć ironii właśnie jako „figurze pogranicza”. Po pierwsze, pojawia się ona na peryferiach komunikacji (w której wszakże obowiązuje maksyma jakości). Po drugie, poprzez ironię wykraczamy poza prawdziwość formułowanych opinii, wymagając też od odbiorcy wyjścia poza dosłowny sens przekazu. Po trzecie, ironia z jednej strony buduje wspólnotę i jest środkiem osiąganego porozumienia z odbiorcami, którzy trafnie odczytują intencje nadawcy i podzielają jego przekonania, a zarazem ironia buduje dystans wobec tych, którzy nie mówią (i nie myślą) tak samo jak my. Powyższe tezy będą ilustrowane publicystycznymi metaforami (wizualno-werbalnymi) ze współczesnego dyskursu prasowego.

mgr Rosario Matthew

Uniwersytet im.
Jana Długosza
w Częstochowie/

Jan Długosz University,
Częstochowa

Preliminary analysis of how Polish learners of English perceive the prototypical uses of the English present perfect

The present perfect (PrP) has long been considered problematic for Polish learners of English (PLEs) and presents a challenge for those working in foreign language teaching. This research focused on developing a method which attempts to gain an understanding of PLE perception of the three prototypical uses of the PrP: the universal, the experiential, and the resultative. Here, perception is defined as how a participant understands and interprets the prototypical uses of the PrP. The research was carried out using a questionnaire which contained a range of tasks. Perception was measured using semantic differential scales which reflect the characteristics of the prototypical uses of the PrP. Participants were presented with 12 sentences (three universal, three experiential, three resultative and three past simple) and asked to rate their perception of sentences on a bipolar scale (for example, if the events/states in the sentences are perceived as being incomplete/complete and irrelevant/relevant). Additional tasks elicited written production of the PrP and metalinguistic knowledge of the PrP. PLEs were asked to translate the 12 sentences into Polish. The study consisted of five groups. A group of first-year bachelor students studying English philology (n=60) and a Cambridge C1 exam group at a private language school (n=20) both at CEFR level B2, second-year master students studying English philology (n=24) at CEFR level C1, academics specialising in linguistics (n=15) who are at C2 level proficiency, and a group of British native speakers (n=15).

Preliminary analysis shows that there is a relationship between English language proficiency and perception, which corresponds to the various qualities expressed by the three prototypical uses of the PrP. One example being that most of the two B2 groups perceive the universal PrP as being complete while the higher proficiency levels perceive the (expected) incompleteness of the universal PrP at a greater rate. The overall trend is that the qualities of the prototypical uses of the PrP are perceived. The resultative PrP is perceived as presenting a result and being more recent, the experiential is perceived as being more indefinite (in terms of time of occurrence and number of occurrences), and the universal perceived as being more incomplete and continuative.

Irony as a „figure of the periphery”

In order to develop the spatial metaphor introduced in the Polish title of the conference (the “beyond” in the English title), it is worth looking at the irony as a „figure of the periphery”. Firstly, it appears on the periphery of communication (to which, after all, the maxim of quality applies). Secondly, through irony, we go beyond the truthfulness of formulated opinions, requiring the recipient to go beyond the literal sense of the message. Thirdly, irony helps build community and is a means of achieving understanding with recipients who accurately read the intentions of the sender and share their beliefs. At the same time, irony builds distance to those who do not speak (and think) the same as we do. The above theses will be illustrated by journalistic metaphors (visual and verbal) from contemporary press discourse.

Wstępna analiza postrzegania prototypowych zastosowań czasu present perfect przez Polaków uczących się języka angielskiego.

Czas present perfect (PrP) od dawna uważany jest za problematyczny dla Polaków uczących się języka angielskiego i stanowi wyzwanie dla osób zajmujących się jego nauczaniem. Badania koncentrowały się na opracowaniu metody mającej na celu poznanie percepcji uczących się tego języka w zakresie trzech prototypowych zastosowań PrP : uniwersalnego, doświadczalnego i wynikowego. Percepcja jest tu definiowana jako sposób, w jaki uczestnik rozumie i interpretuje prototypowe zastosowania PrP. Badania przeprowadzono z wykorzystaniem kwestionariusza zawierającego szereg zadań. Percepcja była mierzona za pomocą skali semantycznej, która odzwierciedla charakterystykę prototypowych zastosowań PrP.

Uczestnikom przedstawiono 12 pytań (trzy uniwersalne, trzy doświadczeniowe, trzy wynikowe i trzy w czasie past simple) i poproszono ich o ocenę swojego postrzegania zdań na podstawie dwubiegunowej skali (na przykład, jeśli zdarzenia/stany w zdaniach są postrzegane jako niepełne/kompletne i nieistotne/istotne). Dodatkowe zadania badały tworzenie czasu present perfect (PrP) w wypowiedziach pisemnych oraz świadomość metalingwistyczną czasu . Polscy respondenci zostali poproszeni o przetłumaczenie 12 zdań na język polski. Badanie obejmowało pięć grup. Były to: grupa studentów pierwszego roku studiów licencjackich w zakresie filologii angielskiej (60 osób) oraz grupa uczniów prywatnej szkoły językowej Cambridge C1 licząca 20 osób (obie grupy osiągające poziom B2 według skali Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego). Następnie: grupa studentów drugiego roku studiów magisterskich w zakresie filologii angielskiej (24 osoby) na poziomie C1 według skali ESOKJ, akademicy specjaliści w dziedzinie językoznawstwa (15 osób) na poziomie zaawansowanym C2 oraz grupa 15 brytyjskich rodzimych użytkowników języka angielskiego.

Wcześniejsze analizy pokazują, że istnieje związek pomiędzy biegłością a rozumieniem w języku angielskim, który nawiązuje do różnych cech wyrażanych przez trzy typowe zastosowania czasu present perfect. Większość badanych z grupy średnio zaawansowanej postrzega uniwersalny czas present perfect jako wystarczający do mówienia o przeszłości, podczas gdy ta bardziej zaawansowana grupa odbiera go jako niewystarczający i wymaga ona do tego celu użycia także innych czasów. Ogólnie biorąc, badani mają tendencję do dostrzegania cech prototypowych zastosowań czasu present perfect. Użycie wynikowe tego czasu charakteryzuje się tym, że opisuje on niedawne wydarzenia lub czynności z przeszłości, których skutek jest widoczny w teraźniejszości. Używany jest w ściśle określonych przypadkach oraz posiada cechy czasu ciągłego i niekompletnego.

dr Katarzyna
Mazur-Włodarczyk

dr hab. Małgorzata
Haładewicz-
Grzelak

Politechnika Opolska/
Opole University of
Technology

Koncept *wenming* jako semiotyczna strategia zarządzania przestrzenią społeczną we współczesnych Chinach

Prezentacja stanowi część pionierskiego projektu poświęconego badaniu ekologicznego ugruntowania pojęcia *wenming* jako ucywilizowania w kontekście chińskiej kultury gospodarczej. Projekt jest pierwszym przedsięwzięciem w Europie, którego realizacja umożliwiłaby analizę jednej ze składowych kultury chińskiej, z punktu widzenia elementów mających istotny wpływ na otoczenie, w którym zachodzą procesy ekonomiczne. Wieloaspektowe kategorie, których przykładem jest badane pojęcie *wenming*, są ważne z wielu powodów, i. in, z punktu widzenia: chińskiej spuścizny kulturowej (w tym sztuki, literatury, prądów filozoficzno-religijnych), potrzeby współistnienia człowieka z naturą, aktualności widocznej m.in. we współczesnych wystąpieniach polityków chińskich, ale również wiążą się z postawami wyłącznie deklaracyjnymi i mało spontanicznymi, oficjalnymi wystąpieniami zawierającymi w swojej treści wymagane słowa kluczowe.

Chińskie pojęcie ucywilizowania – *wenming* [文明] tłumaczone może zostać na język polski jako: 1) natura, zjawiska naturalne; 2. kultura [skojarzenie ze znakiem 文 tworzącym słowo *wenming*]; 3) coś nowego, nowoczesnego, a nawet „zachodniego” (w tym znaczeniu pojęcie używane m.in. za czasów panowania dynastii Qing i wczesnej Republiki Chińskiej); 4) cywilizacja, osiągnięcie danego poziomu rozwoju społecznego oraz suma bogactwa niematerialnego i materialnego osiągniętego przez określone społeczeństwo; 5) ucywilizowanie, wprowadzenie osiągnięcia cywilizacyjnego – zaawansowanie cywilizacyjne, osiągnięcie wyższego poziomu i wyżej kultury, stanie się cywilizowanym – nabranie dobrych manier; 6) dobre maniery, uprzejmość; 7) kulturalność, dobre wychowanie, cechowanie się kulturą osobistą lub tworzenie i upowszechnianie kultury. Źródła chińskie wskazują na obranie drogi Chin w kierunku równowagi pomiędzy wzrostem gospodarczym i ochroną środowiska już w latach 90 XX w., za rządów przewodniczącego Jiang Zemina [江泽民]. Jego następcą, przewodniczący Hu Jintao [胡锦涛], w 2007 r. przedstawił wizję cywilizacji ekologicznej. W tym czasie kategoria *wenming* została włączona w poczet dwunastu głównych wartości społeczeństwa socjalistycznego wraz z: dobrobytem i potęgą, demokracją (socjalistyczną), harmonią, wolnością, równością, sprawiedliwością, praworządnością, patriotyzmem, poświęceniem się pracy, uczciwością i przyjaznością, nabierając tym samym szczególnego narodowego znaczenia.

W prezentacji rozpatrzmy pojęcie *wenming* jako strategię zekologizowania społeczeństwa chińskiego. Bazę do analizy stanowi zebrany korpus dokumentacji cyfrowej wszystkich typów wizualnych i werbalnych tekstów związanych z propagowaniem tego konceptu, zbierany w latach 2010-2021. Bieżący etap badań polegał na sklasyfikowaniu typów tekstów i ustaleniu głównych semiotycznych związków intertekstualnych.

The concept of *wenming* as a semiotic strategy for managing social space in present-day China

This presentation is part of a pioneering project, dedicated to the study of the ecological embedding of the concept of *wenming* as civilizing in the context of Chinese economic culture. The project is the first European attempt to analyze one of the components of Chinese culture, specifically from the point of view of elements that have a significant impact on the environment in which economic processes take place. Multidimensional/multifaceted categories, ones exemplified by the term *wenming*, are important for numerous reasons, e.g. in terms of Chinese cultural heritage (which includes art, literature, philosophical and religious trends), the need for coexistence between man and nature, its topicality apparent e.g. in contemporary speeches of Chinese politicians. But they are also connected with purely declarative attitudes and hardly spontaneous official statements containing only the required keywords in their content.

The Chinese concept of civilising – *wenming* [文明] may be translated into English as: 1) nature, natural phenomenon; 2. culture [association with the character 文 constituting the word *wenming*]; 3) something new, modern, or even “western” (used in this context during the Qing dynasty and the early Republic of China); 4) civilisation, achieving a certain level of social advancement and the sum of material and non-material wealth achieved by the given society; 5) (...) – civilisational advancement, achieving a higher level of culture, becoming civilised – acquiring good manners; 6) good manners, politeness; 7) civility, good upbringing, displaying good manners or creating and spreading culture. Chinese sources indicate that China went in the direction of a balance between economic growth and environmental protection as early as in the 1990's, under the rule of Chairman Jiang Zemin [江泽民].

His successor, Chairman Hu Jintao [胡锦涛], presented his vision of an ecological civilisation in 2007. In this time, the category of *wenming* was introduced into the twelve main virtues of socialist society along with: prosperity and might, democracy, harmony, equality, justice, rule of law, patriotism, dedication to work, honesty and friendliness, thus taking on a particular national significance. During the presentation, we will evaluate the concept of *wenming* as a strategy to “ecologise” Chinese society. The collected corpus of digital documentation of all types of visual and verbal texts related to propagating this concept, collected in the years 2010-2021, constitutes the database of the analysis. The current stage of research has been dedicated to classifying types of texts and determining their main semiotic intertextual relations.

Ukazanie pozycji tłumacza – rzeczywistej lub fikcyjnej – to jeden z podstawowych kierunków socjologicznych badań nad przekładem (Angelelli 2004, 2014, Baker 2010, Delabastita 2009, Kaindl 2012, Kaindl 2014, Todorova 2014). Także współczesne kino czyni tłumacza coraz bardziej widzialnym (Cronin 2018), co jest wyraźną zmianą jakościową w stosunku do wcześniejszych postulatów niewidzialności tłumacza (Venuti 2008). Zainteresowanie twórców filmowych tematyką tłumaczeń nabiera szczególnego znaczenia w odniesieniu do tłumaczy ustnych, w tym środowiskowych. Różnorodność kontekstów sytuacyjnych z udziałem tłumaczy – z jednej strony, lokalny charakter działań translatorskich, ograniczona liczba utrwalonych nagrań ich tłumaczeń – z drugiej – skutkują brakiem wystarczających świadectw o środowisku i specyfice ich pracy. Film ze swoim potencjałem społecznego oddziaływania pomaga w kreowaniu i przekazywaniu obrazów tłumaczy w konkretnych sytuacjach zawodowych. Osoba tłumacza jako centralna postać fabuły filmowej jest pokazana w kompleksowym działaniu, w specyficznym środowisku kulturowo-komunikacyjnym o zasięgu lokalnym, regionalnym, lub międzynarodowym, co stanowi siłę napędową całej akcji. Celem proponowanego wystąpienia jest zaprezentowanie ról społecznych tłumaczy ustnych oraz wskazanie na konsekwencje ich zawodowego zaangażowania dla środowisk, w których pracują. Wystąpienie wpisuje się w koncepcję badań zogniskowanych na osobie tłumacza (Genghsen 2004). W charakterze materiału badawczego zostaną wykorzystane następujące współczesne produkcje filmowe z tłumaczem ustnym jako głównym bohaterem: 1) dramat psychologiczny „Un Traductor” (reż. Rodrigo Barriuso, Sebastian Barriuso, 2018), w którym profesor literatury rosyjskiej pracujący na uniwersytecie w Hawanie pomaga tłumaczyć rozmowy między lekarzami i dziećmi z ZSRR wysłanymi na Kubę na leczenie po katastrofie w Czarnobylu, 2) polityczny thriller „The Interpreter” (reż. Sydney Pollack, 2005), z tłumaczką pracującą dla ONZ w sytuacji politycznego napięcia i konfliktu, 3) dramat polityczny „Rosyjski przekład” (reż. Aleksander Czerniajew, 2007) z tłumaczem wojskowym przebywającym na misji podczas konfliktu zbrojnego w Libii i Jemenie. Przy doborze materiału filmowego kierowano się kryterium pokrewieństwa gatunkowego, popularności i rozpoznawalności filmu (m.in. poprzez jego nominacje do nagród filmowych) oraz powiązania fabuły filmowej z realnymi faktami.

Bibliografia:

- Angelelli, V. C. (2004). Revisiting the interpreter's role: a study of conference, court, and medical interpreters in Canada, Mexico, and the United States. Amsterdam: John Benjamins.
- Angelelli, V. C. (ed.) (2014). The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Baker, M. (2010). Interpreters and translators in the war zone: Narrated and narrators. *The Translator*, 16(2), 197-222.
- Cronin, M. (2009). Translation goes to the Movies. London-New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Delabastita, D. (2009). Fictional Representations. In M. Baker, & G. Saldanha (Eds.), *Encyclopedia of Translation Studies* (pp. 109-112). London-New York: Routledge.
- Genghsen, H. (2004). Translator-Centredness. *Perspectives Studies in Translatology* 12 (2): 106-117.
- Kaindl, K. (2012). Representation of Translators and Interpreters. In Y. Gambier, & L. van Dorslaer (Eds.) *Handbook of Translation Studies* (pp. 145-149). vol. 3. Amsterdam-Philadelphia: J. Benjamins.
- Kaindl, K. (2014). Going Fictional Translators and Interpreters in Literature and Film. In K. Kaindl, & K. Spitzl (Eds.) *Transfiction. Research into Realities of Translation Fiction*, (pp. 1-26). Amsterdam-Philadelphia: Benjamins.
- Todorova, M. (2014). Interpreting conflict. In K. Kaindl, & K. Spitzl (Eds.) *Transfiction. Research into Realities of Translation Fiction* (pp. 221-232), Amsterdam-Philadelphia: Benjamins.
- Venuti, L. (2008). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. Routledge.

Making the position of the interpreter – real or fictional – visible is one of the basic directions of sociological research on translation (Angelelli 2004, 2014, Baker 2010, Delabastita 2009, Kaindl 2012, Kaindl 2014, Todorova 2014). Also contemporary cinema makes the interpreter more and more visible (Cronin 2009). Filmmakers' interest in translation takes on particular significance in relation to interpreters, including community interpreters. The variety of situational contexts involving interpreters – on the one hand, the local nature of interpreting activities, the limited number of recordings of their interpreting – on the other, result in a lack of sufficient testimonies about the environment and specifics of their work. Film with its potential for social impact helps to create and convey images of interpreters in specific professional situations. The person of the interpreter as the central figure of the film plot is shown in complex action, in the ecosystem as a specific cultural and communicative environment of local, regional, or international scope, which is the driving force of the whole action. The aim of the presentation is to present the social roles of interpreters and to indicate the consequences of their professional engagement for the ecosystems in which they work. The presentation fits into the concept of “translator-centredness” research (Genghsen 2004). The following contemporary film productions with an interpreter as the main protagonist will be used as research material: 1) the psychological drama *Un Traductor* (dir. R. Barriuso, S. Barriuso, 2018), in which a Russian literature professor working at the University of Havana helps translate conversations between doctors and children from the USSR sent to Cuba for treatment after the Chernobyl disaster, 2) the political thriller *The Interpreter* (dir. S. Pollack, 2005), with an interpreter working for the UN in a situation of political tension and conflict, 3) the political drama *Russian Translation* (dir. A. Chernyaev, 2007) with a military interpreter on a mission during the armed conflict in Libya and Yemen. The selection of the film material was guided by the criterion of genre affinity, popularity and recognizability of the film (e.g. through its nominations for film awards) and the connection of the film plot with real facts.

References:

- Angelelli, V. C. (2004). Revisiting the interpreter's role: a study of conference, court, and medical interpreters in Canada, Mexico, and the United States. Amsterdam: John Benjamins.
- Angelelli, V. C. (ed.) (2014). The Sociological Turn in Translation and Interpreting Studies. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Baker, M. (2010). Interpreters and translators in the war zone: Narrated and narrators. *The Translator*, 16(2), 197-222.
- Cronin, M. (2009). Translation goes to the Movies. London-New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Delabastita, D. (2009). Fictional Representations. In M. Baker, & G. Saldanha (Eds.), *Encyclopedia of Translation Studies* (pp. 109-112). London-New York: Routledge.
- Genghsen, H. (2004). Translator-Centredness. *Perspectives Studies in Translatology* 12 (2): 106-117.
- Kaindl, K. (2012). Representation of Translators and Interpreters. In Y. Gambier, & L. van Dorslaer (Eds.) *Handbook of Translation Studies* (pp. 145-149). vol. 3. Amsterdam-Philadelphia: J. Benjamins.
- Kaindl, K. (2014). Going Fictional Translators and Interpreters in Literature and Film. In K. Kaindl, & K. Spitzl (Eds.) *Transfiction. Research into Realities of Translation Fiction*, (pp. 1-26). Amsterdam-Philadelphia: Benjamins.
- Todorova, M. (2014). Interpreting conflict. In K. Kaindl, & K. Spitzl (Eds.) *Transfiction. Research into Realities of Translation Fiction* (pp. 221-232), Amsterdam-Philadelphia: Benjamins.
- Venuti, L. (2008). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. Routledge.

Prof. Ralph Müller

University of Fribourg,
Switzerland;

dr hab. Agata Hołobut

Uniwersytet Jagielloński

Mona Lockdown. The use of internet memes in humorous corona discourse

With the Corona pandemic, the relationship of humour and disaster has become explorable on a broad international scale. The following proposal builds upon an international collaboration of researchers on the study of humour in the time of the corona pandemic; and within this framework, this proposal focuses on the significant and prominent segment of corona internet memes referring to visual arts (e.g., Mona Lisa with facial mask etc.).

Visual-art-memes about the pandemic situation, frequently referring to canonical works of art (e.g., by Leonardo da Vinci, Michelangelo, Edward Hopper) have been widely distributed on a large scale in Social Media across different cultures and countries. The question is how a work of art can be transformed for humorous purposes and cross-culturally repackaged to thematise various aspects of the pandemic experience. Therefore, in this presentation, we will provide an overview of visual-art-memes in the Leuven International Coronavirus Humor Corpus by combining a description of the meme's relationship to the original artwork (the type of intertextuality involved; e.g. motif, parody vs. contrafactum; the type of visual manipulation employed; e.g. morphing and hybridization, hyperbole, contextual or integrated metaphor, visual simile) with an analysis according to categories of the General Theory of Verbal Humour (GTVH). Special attention will be paid to the different multimodal contextualisations of the memes, which will allow for a differentiation according to the 'targets' of the meme (e.g., police interventions, lockdown behaviour) and Script opposition (incongruity: old/modern; before/after corona; exceptional/normal).

Mona Lockdown. Memy internetowe jako przykład dyskursu humorystycznego w czasie pandemii

W związku z pojawieniem się koronawirusa rozpoczęto badanie na temat relacji między poczuciem humoru a sytuacją kryzysową w skali globalnej. Obecna prezentacja jest oparta na międzynarodowej współpracy naukowców badających poczucie humoru w czasie pandemii; co więcej, opiera się na internetowych memach związanych ze sztuką (np. przedstawiającej Monę Lisę w masce).

Wizualno-artystyczne memy dotyczące sytuacji pandemicznej często odwołują się do znanych dzieł (np. Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Edwarda Hoppera), które rozpowszechniły się na szeroką skalę w mediach społecznościowych w różnych kulturach i krajach. Zastanawiające jest, w jaki sposób dzieło sztuki może zostać przekształcone w celach humorystycznych i przedstawione w różnych kulturach, tak aby zobrazować różne aspekty doświadczeń związanych z pandemią.

Dlatego też w niniejszej prezentacji przedstawiamy przegląd memów wizualno-artystycznych będących częścią Międzynarodowego Korpusu Humoru Koronawirusowego zgromadzonego na Uniwersytecie w Leuven, łącząc opis relacji memów do oryginalnego dzieła sztuki (rodzaj intertekstualności, np. motyw, parodia a kontrafaktyczność; rodzaj zastosowanej manipulacji wizualnej, np. morfing i hybrydyzacja, hiperbola, metafora kontekstowa lub zintegrowana, porównanie wizualne) z analizą w kategoriach Ogólnej Teorii Humoru Werbalnego (GTVH). Szczególną uwagę zwracamy na różne multimodalne kontekstualizacje memów, które pozwolą na zróżnicowanie w zależności od „obiektów” memów (np. interwencji policji, zachowań w zamknięciu) oraz opozycji skryptów (stary/nowoczesny; przed/po koronie; wyjątkowy/normalny).

Julia Nowak, Agnieszka Mierzejewska, Katarzyna Pelc

Uniwersytet
Pedagogiczny
w Krakowie / Kraków
Pedagogical University

Drobne słowa wiele znaczą: Analiza stylistycznej i kulturowej roli zdrobnień w angielskim tłumaczeniu zbioru opowiadań „Ostatnie Życzenie” A. Sapkowskiego

Niniejsza praca podejmuje próbę przeanalizowania na poziomie stylistycznym oraz socjologiczno-literackim roli tłumaczenia zdrobnień w literaturze na podstawie wybranych opowiadań ze zbioru „Ostatnie życzenie” A. Sapkowskiego i angielskiego przekładu autorstwa Danusi Stok. W czasie gdy słowiańska kultura stała się przedmiotem zainteresowania anglojęzycznej publiczności wraz z rosnącą popularnością gry komputerowej i serialu opartych na Sadze o Wiedźminie Andrzeja Sapkowskiego, narodziła się bariera językowa i kulturowa, z którą musi się zmierzyć każdy tłumacz, niezależnie czy język, którego zdrobnienia są częścią, jest dla niego rodzimy. Przetłumaczenie tekstu na język, w którym zdrobnienia nie odgrywają tak znaczącej roli – jak w oryginale, wymaga nie tylko dobrych znajomości leksykalnych, ale również umiejętności wyrażenia każdej z różnych funkcji zdrobnień w odpowiedni sposób. W pracy zebrano wszystkie zdrobnienia i spieszczenia z wybranego opowiadania, a następnie porównano je z odpowiednimi frazami w anglojęzycznym tłumaczeniu, aby dokonać oceny technik zastosowanych przez tłumaczkę oraz zaproponować ewentualne alternatywne rozwiązania. Część analityczną wzbogaca rozpatrzenie scenariusza dodatku do gry Wiedźmin 3: Dziki Gon, który jest adaptacją jednego z opowiadań i nosi ten sam tytuł. Autorki są przekonane, że dokładne spojrzenie na tłumaczenie zdrobnień pozwoli szerszej publiczności docenić niuanse znaczeniowe, które oddają wyjątkowy charakter dzieła jakże zanurzonego w polskich i słowiańskich tradycjach, które zdrobzeniami są przesiąknięte i czynią z nich tak powszechny jak i literacki użytek.

Wybór źródeł:

Bartmiński, J. O języku folkloru, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław, 1973

Dressler, W. U., Barbaresi L. M., Morphopragmatics. Diminutives and Intensifies in Italian, German, and Other Languages, De Gruyter Mouton, Berlin, 1994

Jarniewicz, J. Czy tłumacz może pozwolić sobie na czułość?, Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka, (23), Poznań, 2014

Wierzbicka, A. Cross-Cultural Pragmatics: The Semantics of Human Interaction, De Gruyter Mouton, Berlin, 1991

Wierzbicka, A. Emotions across Languages and Cultures Diversity and Universals, Cambridge University Press, 1999

Small words, big picture: a stylistic and socio-literary analysis of diminutives in the English translation of the short story collection “The Last Wish” by A. Sapkowski

This work attempts to analyze the stylistic and socio-literary role of diminutives using examples from a selection of short stories from the collection *The Last Wish* by A. Sapkowski. With the rising popularity of the computer game series as well as the Netflix series based on *The Witcher Saga*, so rose the interest of the English-speaking world in the Slavic culture. It can present a serious linguistic and cultural barrier, for any translator, but particularly with a concept such as diminutives, that may or may not be present in the translator's native tongue. Translating a text to a language in which diminutives play a significantly smaller role than in the original requires not only a robust lexical knowledge, but also the ability to express each of the distinct functions of diminutives in an appropriate manner. The method chosen for this work involves compiling all the diminutives and hypocorisms from a given short story and comparing them with corresponding phrases chosen by the translator, as well as evaluating the techniques used and providing alternatives where applicable. A consideration will be given to the side quest in the video game *The Witcher 3: Wild Hunt*, which adapts and bears the name of one of the short stories. The authors believe that a close look on the translation of diminutives will allow the public to fully appreciate the depth and nuance of meaning characterising the work steeped in Polish and Slavic tradition to such extent.

Sources:

Bartmiński, J. O języku folkloru, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław, 1973

Dressler, W. U., Barbaresi L. M., Morphopragmatics. Diminutives and Intensifies in Italian, German, and Other Languages, De Gruyter Mouton, Berlin, 1994

Jarniewicz, J. Czy tłumacz może pozwolić sobie na czułość?, Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka, (23), Poznań, 2014

Wierzbicka, A. Cross-Cultural Pragmatics: The Semantics of Human Interaction, De Gruyter Mouton, Berlin, 1991

Wierzbicka, A. Emotions across Languages and Cultures Diversity and Universals, Cambridge University Press, 1999

dr Anna Nowakowska-Głuszak

Uniwersytet Śląski/
University of Silesia

Klikać czy czytać? Pragmatyczna* funkcja click-baitsów

Internet nie tylko zmienia (wzbogaca?) język i sposób komunikowania się ludzi, ale również daje przestrzeń do powstawania nowych form i gatunków tekstowych. Ich rozwój determinują zwykle czynniki, które do tej pory, w tradycyjnej komunikacji ustnej czy pisemnej, miały (jeśli w ogóle) znaczenie drugo czy trzeciorzędne. W konsekwencji, analiza szeroko rozumianej komunikacji w Internecie, zwłaszcza na poziomie pragmatycznym, wymaga od językoznawcy podejścia interdyscyplinarnego, uwzględniającego wiedzę językową, psychologiczną i technologiczną. Pokazuje to doskonale przykład klik-baitsów.

Celem mojego wystąpienia jest przedstawienie wyników badań na temat click-baitsów realizowanych w ramach projektu badawczego we współpracy ze studentami języka hiszpańskiego na Uniwersytecie Śląskim. Na wstępie wyjaśnimy, co to jest klik-baits, wskazując na jego funkcję w komunikacji internetowej. Pozwoli nam to pokazać, jakie czynniki, poza językowymi, wpływają na ich powstawanie. W dalszej części wyjaśnimy zjawisko psychologiczne tzw. curiosity gap (Loewensteint, 1994) jako czynnik determinujący ich formę i stosowane strategie manipulacyjne oraz pokażemy na przykładach ich działanie. Na koniec spróbujemy odnieść zjawisko click-baitsów do kierunku, w jakim ewoluują tytuły na portalach informacyjnych. W podsumowaniu spróbujemy odpowiedzieć na dwa pytania: czy i w jakim zakresie badania nad komunikacją w Internecie wymagają interdyscyplinarnego podejścia? W jakim stopniu zjawisko klik-baitsów obrazuje kierunek rozwoju języka w Internecie?

*pragmatyczny: 1. oparty na przekonaniu, że podejmowane działania mają przynosić korzyść; też: działający zgodnie z takim przekonaniem; 2. oparty na logicznym związku rzeczy, na przyczynowych związkach wydarzeń; 3. związany z pragmatyką językoznawczą (www.sjp.pwn.pl).

To click or to read? Pragmatic* function of click-baits

Not only does the Internet change (enrich?) language and people's communication, but also creates a space for genres and forms of text to emerge. Their development is usually determined by the factors which up till now were deemed secondary (if meaningful at all). Consequently, an analysis of broadly understood Internet communication, especially on its pragmatic level, requires the linguist to present an interdisciplinary approach that takes into account linguistic, psychological and technological knowledge. Click-baits are a perfect example of this.

The aim of my presentation is to demonstrate the results of the research on click-baits, which were pursued as part of the project in cooperation with the students of Spanish philology of the University of Silesia. To begin with, we will explain what click-baits are, pointing to their function in online communication. This will allow us to indicate what factors, apart from the linguistic ones, influence their creation. In the following part, we will discuss the psychological phenomenon called 'curiosity-gap' (Loewensteint, 1994) as a determiner of the form of click-baits and their strategies of manipulation. We will also exemplify their functioning. In the end, we will try to analyze the concept of click-baits in terms of how the titles found in the information websites evolve. In conclusion, we will attempt to answer two questions: whether and to what extent does the study of Internet communication require an interdisciplinary approach? To what degree does the phenomenon of click-baits illustrate the direction of language development on the Internet?

*pragmatic: 1. based on the conviction that undertaken actions will bring benefit; also: acting in accordance with such a conviction 2. based on a logical cause and effect mechanism; 3. associated with pragmatics as a field of linguistics

mgr Piotr Ostrowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/
Adam Mickiewicz
University in Poznań

Spójniki jako przeszkoda w komunikacji sądu z obywatelem

Celem referatu jest wykazanie, że wykorzystanie w uzasadnieniach orzeczeń sądowych pewnych kategorii spójników – nawet w razie poprawnego użycia tych spójników – prowadzi w wielu przypadkach do zmniejszenia poziomu zrozumiałości uzasadnienia. Punktem wyjścia dla autora jest stwierdzenie, że chociaż spójniki pełnią istotną funkcję w procesie komunikacji międzyludzkiej (zapewniają m.in. szeroko rozumianą spójność między częściami składowymi wypowiedzi), to w przypadku niektórych tekstów – tutaj uzasadnień orzeczeń sądowych – mogą one prowadzić do uzyskania niepożądanych rezultatów. W referacie zostanie przedstawiona funkcja uzasadnień orzeczeń sądowych oraz modelowy obraz języka orzeczeń sądowych wynikający z tej funkcji. Autor przedstawi wyniki badań dotyczące użycia spójników w grupie 100 wybranych uzasadnień orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wskaże na problemy komunikacyjne związane z zaobserwowanymi rozwiązaniami językowymi. Na tej podstawie autor podejmie próbę sformułowania rekomendacji w zakresie użycia spójników w uzasadnieniach orzeczeń sądowych oraz przedstawi alternatywne rozwiązania językowe dla wyrażenia tożsamy treści w uzasadnieniu pisemnym.

Conjunctions as an obstacle in communication between the court and the citizen

The aim of the paper is to show that the use of certain categories of conjunctions in the justifications of court decisions – even if these conjunctions are used correctly – in many cases leads to a reduction in the intelligibility of the justification. The starting point is the claim that although conjunctions play an important role in the process of interpersonal communication (they ensure e.g. approximate consistency between the component parts of a statement), they can lead to undesirable results in the case of some texts, e.g. justifications of court decisions. The paper will present the function of justifications of court decisions and the ideal form of the language of court decisions resulting from this function. The author will present the results of research on the use of conjunctions in a group of 100 selected justifications of the Supreme Administrative Court's rulings and will point to communication problems related to the observed language solutions. On this basis, the author will try to formulate recommendations on the use of conjunctions in the justifications of court decisions and will present alternative linguistic solutions to express the same content in the written justification.

The Covid-19 pandemic has forced countless colleges and universities to switch to online teaching, with many language teachers ending up teaching as if they were in class, but from their home, to all their students at the same time. This synchronous solution was motivated by the urgency of the situation, but also by the common belief that languages cannot be learned efficiently without the simultaneous presence of the teacher and the students. In fact, synchronicity is seen as an important requirement for language learning success, more so than for other academic matters. As stated by Wang and Chen (2011): "The provision of synchronous interaction to support effective online learning is a key issue addressed by many researchers".

This popular belief about synchronicity is anchored in what we know about the importance of social interactions for language learning (Gass, 2003, Sert, 2019), and is shared by teachers and students alike (An & Thomas, 2021). However, new technologies at our disposal increasingly dispel this myth by rendering asynchronous language teaching very efficient, which is the topic on which this paper will focus.

In addition, the teaching of second languages is made particular in a place like Canada's province of Quebec. Despite being surrounded by English-speaking North America, and part of an officially bilingual country, Quebec has French as its only official language. Among its population of 8 million, 78% of the population speaks French as their L1 (MSSS, 2021), but those numbers are grossly deflated by Montreal's cosmopolitan population. All the major cities outside the Montreal area are above 90% French. The percentage of native English speakers in the Capital – Quebec City – is 1.4% (Leclerc, 2020). Regarding the level of bilingualism, it has crossed 35% among French speakers, (id.) but again, mostly due to the Montreal area, outside which that percentage is lower.

This paper presents data from Université TÉLUQ, the first French-speaking distance university in the world, founded in 1972, and offering distance language courses for more than 40 years, in French, English and Spanish.

Issues discussed include the selection of the language varieties or dialects to teach, the requirements for efficient asynchronous online courses, and the various challenges encountered in the process.

References

- An, J., & Thomas, N. (2021). Students' beliefs about the role of interaction for science learning and language learning in EMI science classes: Evidence from high schools in China. *Linguistics and Education*, 65, 100972. DOI <https://doi.org/10.1016/j.linged.2021.100972>
- Gass, S. M. (2003). Input and interaction. In C. J. Doughty and M. H. Long (Eds.), *The handbook of second language acquisition* (pp. 224-255). Malden, MA: Blackwell.
- Leclerc, J. (2020). Données démolinguistiques. <https://www.axl.cefan.ulaval.ca/amnord/Quebec-2demo.htm>
- MSSS (2021). Statistiques de santé et de bien être selon le sexe - Tout le Québec. Gouvernement du Québec, Ministère de la santé et des services sociaux. <https://msss.gouv.qc.ca/professionnels/statistiques-donnees-sante-bien-etre/statistiques-de-sante-et-de-bien-etre-selon-le-sexe-volet-national/langue-maternelle>
- Sert, O. (2019). Classroom interaction and language teacher education. In *The Routledge handbook of English language teacher education* (pp. 216-238). Routledge.
- Wang, Y., & Chen, N. S. (2011). Online synchronous language learning: SLMS over the Internet. *Innovate: Journal of Online Education*, 3(3), 5. <http://www.innovateonline.info/index.php?view=article&id=337> https://www.researchgate.net/publication/29466793_Online_Synchronous_Language_Learning_SLMS_over_the_Internet

Pandemia Covid-19 zmusiła niezliczone uczelnie i uniwersytety do przejścia na nauczanie online, a wielu nauczycieli języków prowadzi nauczanie tak, jakby byli na zajęciach, ale ze swojego domu, dla wszystkich swoich uczniów w tym samym czasie. To synchroniczne rozwiązanie było motywowane pilnością sytuacji, ale także powszechnym przekonaniem, że języków nie da się efektywnie nauczyć bez jednoczesnej obecności nauczyciela i uczniów. W rzeczywistości synchroniczność jest postrzegana jako ważny warunek powodzenia w nauce języka, bardziej niż w przypadku innych przedmiotów akademickich. Jak stwierdzili Wang i Chen (2011): „Zapewnienie synchronicznej interakcji w celu wspierania efektywnego uczenia się online jest kluczowym problemem, którym zajmuje się wielu badaczy”.

To popularne przekonanie o synchroniczności jest zakorzenione w tym, co wiemy o znaczeniu interakcji społecznych w nauce języków (Gass, 2003, Sert, 2019) i dzielą je zarówno nauczyciele, jak i uczniowie (An & Thomas, 2021). Jednak nowe technologie, którymi dysponujemy, w coraz większym stopniu obalają ten mit, czyniąc asynchroniczne nauczanie języków bardzo wydajnym, na czym skupimy się w tym artykule.

Ponadto nauczanie drugiego języka ma charakter szczególny w miejscach takich, jak prowincja Quebec w Kanadzie. Pomimo tego, że jest otoczona anglojęzycznym światem Ameryki Północnej i częścią oficjalnie dwujęzycznego kraju, ma francuski jest jedynym językiem urzędowym Quebecu. Wśród 8 milionów mieszkańców 78% populacji mówi po francusku jako językiem ojczystym (MSSS, 2021), ale te liczby są rażąco zaniżone przez kosmopolityczną populację Montrealu. Wszystkie większe miasta poza obszarem Montrealu są w ponad 90% francuskie. Odsetek rodzimych użytkowników języka angielskiego w stolicy – Quebec City – wynosi 1,4% (Leclerc, 2020). Jeśli chodzi o poziom dwujęzyczności, wśród osób mówiących po francusku przekroczył on 35%, (id.), ale znowu, głównie ze względu na okolice Montrealu, poza którym odsetek ten jest niższy.

Niniejszy artykuł przedstawia dane z Université TÉLUQ, pierwszego na świecie francuskojęzycznego uniwersytetu wirtualnego, założonego w 1972 roku i oferującego od ponad 40 lat kursy językowe na odległość, w języku francuskim, angielskim i hiszpańskim.

Omawiane zagadnienia obejmują wybór odmian języka lub dialektów, wymagania dotyczące wydajnych asynchronicznych kursów online oraz różne wyzwania napotymane w trakcie tego procesu.

Bibliografia

- An, J., & Thomas, N. (2021). Students' beliefs about the role of interaction for science learning and language learning in EMI science classes: Evidence from high schools in China. *Linguistics and Education*, 65, 100972. DOI <https://doi.org/10.1016/j.linged.2021.100972>
- Gass, S. M. (2003). Input and interaction. In C. J. Doughty and M. H. Long (Eds.), *The handbook of second language acquisition* (pp. 224-255). Malden, MA: Blackwell.
- Leclerc, J. (2020). Données démolinguistiques. <https://www.axl.cefan.ulaval.ca/amnord/Quebec-2demo.htm>
- MSSS (2021). Statistiques de santé et de bien être selon le sexe - Tout le Québec. Gouvernement du Québec, Ministère de la santé et des services sociaux. <https://msss.gouv.qc.ca/professionnels/Bstatistiques-donnees-sante-bien-etre/statistiques-de-sante-et-de-bien-etre-selon-le-sexe-volet-national/langue-maternelle>
- Sert, O. (2019). Classroom interaction and language teacher education. In *The Routledge handbook of English language teacher education* (pp. 216-238). Routledge.
- Wang, Y., & Chen, N. S. (2011). Online synchronous language learning: SLMS over the Internet. *Innovate: Journal of Online Education*, 3(3), 5. <http://www.innovateonline.info/index.php?view=article&id=337> https://www.researchgate.net/publication/29466793_Online_Synchronous_Language_Learning_SLMS_over_the_Internet

Audiodeskrypcja to przekład treści obrazu na słowa. Jednakże same słowa wielokrotnie nie wystarczają do tego, by stworzyć pełny i wyrazisty opis dzieła sztuki. Dzieje się tak szczególnie w przypadku obrazów ze swej natury synestezyjnych oraz takich, które zbliżają się w ujęciu tematu do abstrakcji. Za przykład niech posłużą płótna Mikołaja Ciurlionisa, w których niezwykle istotny dla kompozycji jest element muzyczny. Próbując opisać takie obrazy, audiodeskryptor staje wobec problemu zmnożonego tłumaczenia, które powinno uwzględnić zarówno warstwę plastyczną, jak i muzyczną dzieła. Celem artykułu jest zatem przyjrzenie się wybranym strategiom translatorskim, które mogą być wykorzystane w takiej sytuacji. Autorka chciałaby również zwrócić uwagę na konieczność wielostronnego kształcenia audiodeskryptorów jako osób, które powinny sprawnie poruszać się wśród znaków należących do różnych systemów semiotycznych.

Audio description is the translation of the content of an image into words. However, words alone are many times not enough to create a complete and clear description of a work of art. This is especially true in the case of images that are synesthetic in nature and those that are close to abstraction in terms of their subject. An example are the paintings of Mikalojus Ciurlionis, in which the musical element is extremely important for the composition. When trying to describe such images, the audio describer faces the problem of multi-translation, which should take into account both the visual and musical layer of the work. The aim of the presentation is therefore to look at selected translation strategies that can be used in such a situation. The author would also like to draw attention to the necessity of comprehensive education of audio describers as people who should efficiently navigate among signs belonging to different semiotic systems.

mgr Kinga Potocka

Uniwersytet Opolski/
University of Opole

Enhancing Polish EFL students' composing and communication skills through process-based writing instruction

Ever since the popularization of process-oriented methodologies in EFL writing classrooms across the world, the perception of EFL writing students as both language learners and creators of original written discourse has become a crucial aspect of teaching effective composing skills that involve successful communication of the author's intended meaning. However, in the context of Polish secondary schools, it appears that the outdated product approach to writing is still common among EFL teachers who utilize writing assignments solely as a means of assessing students' linguistic proficiency and thus largely neglect the content of such compositions. Moreover, this phenomenon is further exacerbated by the prioritization of the development of oral skills as the primary mode of communication in the Polish EFL classroom. The purpose of this paper is to draw attention to EFL writing as a complex medium for communication, self-expression, and enhanced learning, as well as to discuss the potential benefits of departing from strictly product-based writing pedagogy in favor of adopting more process-oriented methods of writing instruction in secondary schools for the purpose of improving both composing and communication skills of Polish EFL students.

Rozwijanie umiejętności kompozycyjnych i komunikacyjnych polskich uczniów w języku angielskim poprzez proces nauki pisania

Od momentu spopularyzowania na całym świecie procesu nauczania pisania w języku angielskim, zaczęto postrzegać piszących w tym języku zarówno jako uczących się, jak i jako twórców oryginalnego dyskursu pisemnego. Stało się to kluczowym aspektem efektywnego nauczania umiejętności kompozycyjnych, obejmujących skuteczne przekazywanie znaczenia nadanego przez autora. Jednakże w polskim systemie edukacji w szkołach średnich, mimo tego, że metoda skupiająca się na efekcie końcowym wydaje się przestarzała, wciąż jest popularna wśród nauczycieli języka angielskiego. Ta metoda używana jest w szkołach, aby sprawdzić umiejętności językowe uczniów, zaniebując przy tym treść tekstów. Co więcej, zjawisko to pogłębia się poprzez skupianie się głównie na rozwijaniu umiejętności mówienia jako podstawowej metody komunikacji podczas zajęć z języka obcego. Celem tej prezentacji jest skupienie uwagi na pisaniu jako środku komunikacji, na autoekspresji, na rozwijaniu umiejętności uczenia się. Ponadto dotyczy ona omówienia potencjalnych korzyści płynących z odejścia od metody bazującej wyłącznie na efekcie końcowym pisania na rzecz przyjęcia w szkołach średnich nauczania ukierunkowanego na proces pisania w celu doskonalenia umiejętności kompozycyjnych, jak i komunikacyjnych polskich uczniów.

Assoc. Prof. Dr. Rita Repšienė

Lithuanian Culture
Research Institute, Vilnius
University, Lithuania;

Dr. Tsafi Sebba-Elran

University of Haifa, Israel

Iconic mythicity and visual thinking in pandemic memes: Pursuing "the forgotten language"

In times of pandemic, it was necessary to communicate with constant, time-tested and culturally motivated values; iconic images have become a field of creative motivation and social sharing in the digital space. Universally recognisable artworks such as Leonardo da Vinci's famous paintings "Mona Lisa" (1503) and "The Last Supper" (1495-1498), as well as "The Creation of Adam", a fresco by the Italian artist Michelangelo, was resurrected in the digital culture. The mythical nature of Leonardo's heroine is undoubted – her visual pandemic image is complemented not only by a mask or certain behaviour, but also by the opportunity to demonstrate the various stages of a year-long quarantine or waiting for the end of it. The mythicity of the subject of the painting turns into a pandemic reality of medics subjecting "Last Supper" to pandemic rituals, such as hand sterilisation or vaccination, and so on. The miraculous touch in "The Creation of Adam" is an opportunity to add pandemic-related content. It is like a protection in the form of black humor or the primitive way of a pandemic insinuation. Archetypal literary criticism as a means of deciphering our thinking brings us back to "Forgotten Language," Erich Fromm's elucidation of the symbolic structure of dreams, fairy tales, and myths, opening up a world of symbolic language, "the one foreign language that we must each learn." In general, the problem of creative content when evaluating pandemic memes based on "mythical" images reveals their short-term value and emotional nature.

Ikoniczna mityczność i wizualne myślenie w internetowych memach podczas pandemii. Odkrywanie „zapomnianego języka”

W czasach pandemii konieczne było komunikowanie się przy pomocy ciągłych, sprawdzonych i kulturalnie umotywowanych wartości; ikoniczne obrazy stały się obszarem inspiracji twórczej oraz wymiany społecznej w przestrzeni cyfrowej. Powszechnie rozpoznawalne dzieła sztuki, takie jak "Mona Lisa" (1503) i "Ostatnia wieczerza" (1495-1498) autorstwa Leonarda Da Vinci, jak i również fresk "Stworzenie Adama" włoskiego artysty Michała Anioła, zostały wskrzeszone w cyfrowych środkach przekazu. Mityczna natura bohatera Leonarda nie ulega wątpliwości – jej pandemiczny obraz dopełniają nie tylko maseczka czy pewne zachowania, ale również efekty różnych etapów długotrwałej kwarantanny lub jej końca. Mityczny temat obrazu zmienia się w rzeczywistość medyków, którzy poddają "Ostatnią Wieczerzę" rytuałom pandemicznym, takim jak dezynfekcja dłoni oraz szczepienia itd. Cudowny dotyk w "Stworzeniu Adama" stanowi także okazję dodania treści związanej z pandemią. Jest to jakby ochrona w postaci czarnego humoru lub prymitywizmu pandemicznych oskarżeń. Archetypiczna krytyka literacka jako sposób na rozszyfrowanie naszego myślenia prowadzi z powrotem do "zapomnianego języka", do objaśnienia symbolicznych struktur snów, bajek, mitów przez Ericha Fromma, otwierając bramę do świata języka symbolicznego, „to jest jedyny język obcy, którego wszyscy musimy się nauczyć”. Ogólnie biorąc, problematyka twórczej zawartości pandemicznych memów opartych na „mitycznych” obrazach ujawnia ich krótkotrwałość i emocjonalną naturę.

dr hab. Agata Rozumko

Uniwersytet
w Białymstoku/ University
of Białystok

Terms of address in Polish translations of Tess Gerritsen's Rizzoli and Isles crime series: an interpersonal pragmatics perspective

Crime fiction is one of the most popular literary genres, which is why the Polish book market is flooded with translations of crime and detective novels from various languages. Due to the relatively low status of popular crime fiction, until quite recently its translations received a rather perfunctory treatment from translation scholars. However, a number of researchers (e.g. Karen Seago) have recently pointed out that the translation of crime fiction is often more complicated than it seems, as it requires attention to culture specific and interpersonal issues connected, among others, with the understanding of different criminal justice systems, police ranks, terminology, slang, team dynamics, etc. This paper is concerned with the interpersonal dimension of Polish translations of Tess Gerritsen's Rizzoli and Isles crime series. It focuses on the translation of forms that the main characters of the series, police homicide detective Jane Rizzoli and chief medical examiner dr. Maura Isles, use to address each other. The interpersonal pragmatics perspective, which this paper adopts, focuses on the relational aspect of interactions between people in connection with socio-cultural issues. The choice of specific forms of address indicates how conversational partners position themselves in relation to each other and how they are expected to behave in certain situations. They are thus important indicators of interpersonal relations between the characters as well as the social, cultural and professional settings presented in the novel. This paper aims to identify some of the difficulties that forms of address pose to Polish translators of Tess Gerritsen's novels, and to discuss the specific choices made by the translators.

Formy adresatywne w polskim tłumaczeniu serialu kryminalnego "Rizzoli and Isles" autorstwa Tess Gerritsen, w perspektywie pragmatyki interpersonalnej

Kryminał jest jednym z najpopularniejszych gatunków literackich, dlatego też polski rynek książkowy zalewany jest tłumaczeniami powieści kryminalnych i detektywistycznych z różnych języków. Ze względu na stosunkowo niską rangę popularnych kryminałów, do niedawna ich przekłady były traktowane przez badaczy przekładów dość zdawkowo. Jednakże wielu badaczy, w tym Karen Seago, zauważyło, że tłumaczenie powieści kryminalnych jest często bardziej skomplikowane niż mogłoby się wydawać. Powodami są specyficzne dla kultury zagadnienia interpersonalne, związane m.in. ze zrozumieniem skomplikowanego systemu wymiaru sprawiedliwości dotyczącego kręgu policji, terminologii, slangu oraz dynamiczności zespołowej. Ten artykuł dotyczy międzykulturowego wymiaru polskich tłumaczeń serii kryminalnej Tess Gerritsen w "Rizzoli and Isles". Skupia się on na tłumaczeniu form, przy pomocy których główne bohaterki serii, detektyw z wydziału zabójstw Jane Rizzoli i główna lekarka sądowa doktor Maura Isles, zwracają się do siebie. Interpersonalna perspektywa pragmatyczna, która została przyjęta w niniejszym artykule, wiąże interakcje międzykulturowe z kwestiami społeczno-kulturowymi. Wybór zróżnicowanych form adresatywnych pozwala zrozumieć, w jaki sposób rozmówcy powinni się do siebie odnosić oraz zachowywać w różnych sytuacjach. Są one istotnymi wskaźnikami relacji między bohaterami, a także ich zróżnicowanych środowisk. Niniejsza prezentacja ukazuje trudności, z jakimi zmagają się tłumacze polskich powieści autorstwa Tess Gerritsen oraz dokonane przez nich konkretne wybory przekładowe.

dr hab. Ewa Rudnicka

Uniwersytet Warszawski /
University of Warsaw

Niech cię piekło pochłonie! – przekleństwa formułiczne na pograniczu magii i zabawy językiem we współczesnej polszczyźnie

W polskiej kulturze przekleństwa (np. niech cię szlag trafi, niech go drzwi ścisną, bodajbyś kark skręcił, bodaj ci język usechł, a żebyś zdechł, obyś szczeł itp. itd.) są dobrze zakorzenionym typem tekstu kultury o długiej, dobrze ugruntowanej tradycji, dużej sile impresyjnej i ważnej funkcji magicznej. Współcześnie rzecz jasna nie pełnią one już takich samych funkcji jak niegdyś. A jednak możemy wciąż obserwować funkcjonowanie ich kontynuacji występujących już w nowych rolach w wypowiedziach w języku ogólnym, w szeregu odmian środowiskowych i oczywiście w gwarach (niech mnie chuj strzeli, niech mnie samolot przeleci, niech mnie szczecina pokryje, niech mnie uschnie jedno jądro, niech mnie wesz rozszarpie, niech mnie wieloryb osmarka, niech mnie wieloryb wypluje, niech mnie wyliniały królik wychędoży, niech mnie zeżre krokodyl itp. itd.).

Przedmiotem rozważań będą zatem współczesne przekleństwa mające postać schematycznych formuł o charakterze życzeń destrukcyjnych. Celem studium jest prezentacja wyników obserwacji współczesnych zwyczajów językowych w zakresie użycia życzeniowych formuł destrukcyjnych oraz omówienie najważniejszych zmian w obrębie polskiego zwyczaju przeklinania z uwzględnieniem pierwotnej, magicznej funkcji przekleństw i sfery sacrum.

To hell with you! – formulaic curses in-between/betwixt language play and ritual/magic in modern Polish

Curses in Polish culture (e. g. niech cię szlag trafi=“damn you”, niech go drzwi ścisną=“may the door crush him”, bodajbyś kark skręcił=“break your neck”, bodaj ci język usechł=“may your tongue wither”, a żebyś zdechł=“go die”, obyś szczeł=“go perish” etc.) are deeply rooted as a type of cultural text with a long-standing tradition, strong impressionistic force and significant magical function. At present, of course, they do not serve the same purpose as before. However, we may still notice how their [continuations] take new roles in standard language, in various regional and dialect variations (niech mnie chuj strzeli=“may a cock/dick strike me”, niech mnie samolot przeleci=“may a plane bang me”, niech mnie szczecina pokryje=“may my hair turn into bristle”, niech mnie uschnie jedno jądro=“may my one testicle wither”, niech mnie wesz rozszarpie=“may a louse tear me”, niech mnie wieloryb wypluje=“may a whale spit me out”?, niech mnie wyliniały królik wychędoży=“may a mangy rabbit fuck me”, niech mnie zeżre krokodyl=“may a crocodile devour me” etc.).

The subject of this debate will be modern curses which assume schematic forms of destructive wish formulas. The aim of the study is the presentation of the results obtained by observing modern linguistic habits in the [destructive wishes/wishful thinking?] area, as well as discussing the most important changes regarding Polish cursing habits, taking into account the innate magical/ritualistic function of curses and expressions connected to the sphere of the sacred.

dr hab. Karolina Ruta-Korytowska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu /
Adama Mickiewicz
University in Poznań

Nie taki urząd straszny, jak go malują – dobre praktyki Urzędu Miasta Poznania w komunikacji z obywatelami

W swoim wystąpieniu będę chciała zaprezentować wyniki współpracy językoznawców z Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza z Urzędem Miasta Poznania. Od 2020 roku prowadzone są intensywne prace tych dwóch jednostek, które mają na celu zmianę sposobu komunikacji urzędników z obywatelami. Jako współwykonawca projektu upraszczamy język pism urzędowych z różnych wydziałów Urzędu Miasta po to, by docelowo stworzyć Bazę Tekstów Urzędowych. Zmiana tego języka jest potrzebą, która wynika nie tylko z wewnętrznej motywacji pracowników, ale przede wszystkim jest to sposób realizacji ustawy o zapewnieniu dostępności osobom o specjalnych potrzebach komunikacyjnych.

O tym, co zawiera baza, jak przebiegają prace i z jakimi problemami spotykamy się najczęściej będę chciała opowiedzieć w swoim referacie.

The office is not so black as it is painted: Poznań City Hall and their good practices in communication with the citizens

In my presentation I want to discuss the results of the cooperation between linguists of Faculty of Polish and Classical Philology of Adam Mickiewicz University and the Poznań City Hall. Since 2020 extensive efforts of these two institutions have been devoted to changing the ways in which officials and the citizens communicate. Our task in the project is simplifying the language of formal documents of various departments of the City Hall with the aim of creating a Corpus of Official Documents. This kind of change is necessary not only because of the employees' personal needs, but also because it puts into practice the law which requires public institutions to provide people of special communication needs with proper access to all services.

Among the things I plan to discuss are: the contents of the Corpus, the current progress of the work on the project, and the difficulties we most frequently encounter.

mgr Natalia Rzońca

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie /
University of Applied Sciences in Tarnów

Is the assumption of native-speaker authority still prevailing among English language teachers in Poland?

The growing recognition of the impact of English as a lingua franca on English language pedagogy has led to the need for reviewing the role of native English speakers (henceforth NESs). The traditional pedagogy in which NESs are regarded as the reference norm has been questioned since non-native English speakers far outnumber NESs nowadays. The English language is successfully used in multicultural and multilingual contexts. Therefore, it is no longer necessary for English language users to sound native-like and treating native language standards as the only model should be rejected in English language teaching. Undoubtedly, adopting ELF-aware pedagogy requires reassessment of teachers' beliefs and assumptions.

In the current paper the results of the study conducted among 232 English language teachers in Poland are presented. The study aimed at investigating English language teachers' perceptions and attitudes towards the role of NESs. The data was collected by means of a questionnaire and an interview and was analysed both quantitatively and qualitatively. The results may be of interest not only to ELF researchers but also English language teachers who wish to draw on ELF research findings in practice.

Czy rodzimi użytkownicy języka nadal cieszą się dużym autorytetem wśród nauczycieli języka angielskiego w Polsce?

Rosnąca świadomość wpływu języka angielskiego jako lingua franca na nauczanie języka angielskiego doprowadziła do ponownego przemyślenia roli rodzimych użytkowników języka (native English speakers). W tradycyjnym nauczaniu są oni uważani za wzorzec, co zostało zakwestionowane ponieważ ich liczba jest mniejsza niż osób nie będących rodzimymi użytkownikami języka angielskiego. Język angielski jest z powodzeniem używany w wielokulturowych i wielojęzycznych kontekstach. W związku z tym, nie jest już konieczne aby użytkownicy języka angielskiego mówili jak native speakerzy. Nie powinno się również traktować rodzimych standardów językowych jako jedynego wzorca w nauczaniu języka angielskiego. Niewątpliwie, świadome przyjęcie nauczania ELF (English Lingua Franca) wymaga przewartościowania przekonań i założeń nauczycieli.

W bieżącym referacie przedstawione zostały wyniki badań, które przeprowadzono pośród 232 nauczycieli anglojęzycznych w Polsce. Badanie to miało za zadanie prześledzić percepcję i nastawienie nauczycieli języka angielskiego wobec roli rodzimych użytkowników języka w nauczaniu. Dane zebrane zostały poprzez kwestionariusze oraz wywiady, po czym zostały poddane analizie ilościowej i jakościowej. Wyniki mogą być interesujące nie tylko dla badaczy języka angielskiego jako Lingua Franca, ale także dla nauczycieli języków obcych, którzy chcą wykorzystać wyniki badań nad *lingua franca* w praktyce.

Dr. Ventura Salazar-García

University of Jaén, Spain

dr hab. Małgorzata Haładewicz-Grzelak

Opole Technical University, Poland

Transactional tectonics in the performance of Andalusian flamenco saeta: vacuous interlocutors and hieratic proxies

„De mi boca a tu costado / va volando una saeta/ de tu costado a mi alma sangre de perdón me llega.”

Gloss: From my mouth towards your side / a saeta comes flying / from your side to my soul / the blood of forgiveness is reaching me.
(folk saeta)

In this presentation we will examine some of the semiotic aspects inherent in the performance of the Andalusian saeta. To recall, saeta (in Spanish, ‘arrow’) is the religious modality of flamenco singing, performed during the Holy Week celebrations (cf. Kramer & Pleckers 1998). It usually consists of four or five verses, the main themes of which are the pains suffered by Jesus Christ during His Passion, a penance for sins and the divine judgment after death. The textual fabric of saeta comprises both melody, the manner of singing, verbal texts, as well as the inherent spatiality of a communicative act. Our analysis, which is a follow up project on the indexicality of the saeta (cf. Salazar-García, Haładewicz-Grzelak 2020), will focus on the latter aspect, drawing on Yuri Lotman’s (2002) concept of the ‘semiosphere’. We will also rely on a specific conversational configuration, framed, after Tartu scholarship, as a third interlocutor. In particular, we proposed formalizing the regularities encountered using the Tartu notion of a vacuous interlocutor, a non-exponential entity at the pragmatic level. The analytical corpus for the study is a collection of 900 traditional flamenco saetas edited by Aguilar (1928), as well as material collected during participant observation by the first author.

The results point to transactional tectonics and posit the vacuous interlocutor as a hieratic proxy, having the status of being in a floating structural position within the posited level of what we identify structurally as [saeta]2. At the level of the sacrosphere, this ‘skeletal position’ is filled with a functional sacrosphere, [saeta]2 corresponding to what is performed at the [saeta]1 level. Once this position is filled through mapping, it becomes a floating segment of the sacrosphere, indicating subjectivization, and can act as a proxy for hieratic senders, for particular figures – participants of the Passion events and even for an ‘onlooker’ (denoted analytically as [Sub-P]) as a participant at the same time of the Passion events and a procession in real time. We have also shown the vectorial aspect involved at the preliminary level in major exchange types, that is, a vector whose trajectory targets the sinner’s ipseity, and vectors aimed at hieratic images. When the vector is targeted directly at the [Sub-P], it is anchored in a hieratic proxy position; the teleology is to move the [Sub-P] directly to the order of grace. When the vector is targeted at a hieratic image, it acts as a prism, spurring a sort of sacred transaction: a vector directed at a hieratic image is meant to trigger a vectorized act of grace, eventually directed towards [Sub-P]. On a meta-analytical level, the study has shown the immense potential of the ‘semiosphere’ concept and the possibilities to refine the existing analytic grid to include the sacrosphere as its subcategory.

References:

Aguilar y Tejera, Agustín 1928. Saetas populares: recogidas, ordenadas y anotadas por Agustín Aguilar y Tejera. Madrid: Compañía Ibero-Americana de Publicaciones. [Second, widely extended edition of a book previously published in 1916 under the title: Saetas recogidas de la tradición oral de Marchena.]

Lotman, Mikhail (= Лотман, Михаил Юрьевич) 2002. Umwelt and semiosphere. *Sign Systems Studies* 30(1): 33–40.

Kramer, Corinna; Pleckers, Leo 1998. The structure of the Saeta Flamenca: An analytical study of its music. *Yearbook for Traditional Music* 30: 102–132.

Salazar-García, Ventura, Małgorzata Haładewicz-Grzelak (2020). Indexicality and deixis in Andalusian saeta [paper read at Worldwide On-line Language in the Social Semiotic Language in the Third Millennium Eleven. Conference of the Tertium Society. 2-4.12.2020 Cracow].

dr hab. Janusz Taborek

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/
Adam Mickiewicz University in Poznań

Językowy obraz pandemii czyli jak koronawirus wpłynął na język

Ważne wydarzenia społeczne i polityczny pozostawiają na trwałe swój ślad w języku, jak np. rok 1968, 1981, 1989 czy 2001. W niniejszym referacie postawione zostaną trzy pytania o wpływ koronawirusa na współczesną polszczyznę z próbą odpowiedzi.

(a) Jak koronawirus wpłynął na codzienną komunikację językową i na zasób słów języka polskiego? Analizie poddane zostaną złożenia z członem korona-, neologizmy i neosemantyzmy.

(b) W jakim stopniu język angielski wpłynął na słownictwo polskojęzyczne? Analizie poddane zostaną anglicyzmy używane w dyskursie koronawirusa oraz zjawiska językowe specyficzne dla polszczyzny (np. koronalia, niewyборы).

(c) Jaki obraz koronawirusa wyłania się z języka w mediach? Z wykorzystaniem narzędzi korpusowych (w tym MONCO) i analizy częstotliwości i kolokacji analizie poddane zostaną trzy metafory i trzy obrazy – „fala”, „tarcza” i „wojna”. Korpusowe analizy języka polskiego uzupełnione zostaną o porównanie z językiem niemieckim.

Gautier, L./Taborek, J./Tiittula, L. (2021): Zur Sprache der Coronakrise in Finnland, Frankreich und Polen. [w:] *Sprachreport* 4 (36), str. 28-33

Tektonika transakcyjna w wykonaniu andaluzyjskiej saety flamenco: jałowi rozmówcy i hieraticzni pośrednicy

„De mi boca a tu costado / va volando una saeta/ de tu costado a mi alma sangre de perdón me llega.”

Glossa: Z moich ust do twojego boku / leci saeta / z twojego boku do mojej duszy / krew przebaczenia dociera do mnie.
(saeta ludowa)

W tej prezentacji przyjrzymy się niektórym aspektom semiotycznym związanym z wykonaniem saety andaluzyjskiej. Saeta (po hiszpańsku „strzałka”) to religijna modalność śpiewu flamenco, wykonywana podczas obchodów Wielkiego Tygodnia (por. Kramer i Pleckers 1998). Zwykle składa się z czterech lub pięciu wersetów, których głównym tematem są bóle Jezusa Chrystusa podczas Jego Męki, pokuta za grzechy i sąd Boży po śmierci. Tekstowość saety obejmuje zarówno melodię, sposób śpiewania, teksty słowne, jak i immanentną przestrzenność aktu komunikacyjnego. Nasza analiza, będąca kontynuacją projektu indeksalności saety (por. Salazar-García, Haładewicz-Grzelak 2020), skoncentruje się na tym ostatnim aspekcie, odwołując się do koncepcji „semiosfery” Jurija Łotmana (2002). Będziemy też polegać na specyficznej konfiguracji konwersacyjnej, ujętej w ramy trzeciego rozmówcy (według tradycji przyjętej w Tartu). W szczególności zaproponowaliśmy sformalizowanie napotykanych prawidłowości za pomocą tartuskiego pojęcia jałowego rozmówcy, niewykładniczego bytu na poziomie pragmatycznym. Nasz korpus analityczny stanowi zbiór 900 tradycyjnych saet flamenco pod redakcją Aguilara (1928) oraz materiał zebrany podczas obserwacji uczestniczącej przez pierwszego autora.

Wyniki wskazują na tektonikę transakcyjną i stawiają jałowego rozmówcę w pozycji hieraticznego pośrednika, mającego status bytu w płynnej pozycji strukturalnej w ramach poziomu, który strukturalnie identyfikujemy jako [saeta]2. Na poziomie sakrosfery ta „pozycja szkieletowa” jest wypełniona funkcjonalną sakrosferą [saeta]2 odpowiadającą temu, co jest wykonywane na poziomie [saeta]1. Po obsadzeniu tej pozycji poprzez projekcję staje się płynnym segmentem sakrosfery, wskazującym na subiektywizację, i może pełnić rolę pośrednika dla nadawców hieraticznych, dla poszczególnych postaci – uczestników wydarzeń pasywnych, a nawet dla „widza” (oznaczanego analitycznie jako [Sub-P]) jako uczestnik jednocześnie wydarzeń pasywnych i procesji w czasie rzeczywistym. Pokazaliśmy również wstępnie podstawowe wektory, czyli wektor, którego trajektoria jest skierowana na tożsamość grzesznika, oraz wektory nakierowane na obrazy hieraticzne. Gdy wektor jest skierowany bezpośrednio na [Sub-P], jest on zakotwiczony w hierarchicznej pozycji pośrednika; teleologia ma przenieść [Sub-P] bezpośrednio do porządku łaski. Kiedy wektor jest skierowany na obraz hieraticzny, działa jak pryzmat, pobudzając rodzaj świętej transakcji: wektor skierowany na obraz hieraticzny ma wywołać zwektoryzowany akt łaski, ostatecznie skierowany w stronę [Sub-P]. Na poziomie meta-analitycznym badanie wykazało ogromny potencjał koncepcji „semiosfery” i możliwości udoskonalenia istniejącej siatki analitycznej w celu włączenia sakrosfery jako jej podkategorii.

Bibliografia

Aguilar y Tejera, Agustín 1928. Saetas populares: recogidas, ordenadas y anotadas por Agustín Aguilar y Tejera. Madrid: Compañía Ibero-Americana de Publicaciones. [Second, widely extended edition of a book previously published in 1916 under the title: Saetas recogidas de la tradición oral de Marchena.]

Lotman, Mikhail (= Лотман, Михаил Юрьевич) 2002. Umwelt and semiosphere. *Sign Systems Studies* 30(1): 33–40.

Kramer, Corinna; Pleckers, Leo 1998. The structure of the Saeta Flamenca: An analytical study of its music. *Yearbook for Traditional Music* 30: 102–132.

Salazar-García, Ventura, Małgorzata Haładewicz-Grzelak (2020). Indexicality and deixis in Andalusian saeta [paper read at Worldwide On-line Language in the Social Semiotic Language in the Third Millennium Eleven. Conference of the Tertium Society. 2-4.12.2020 Cracow].

The linguistic image of the pandemic – how the coronavirus has affected language

Important social and political events always leave a permanent mark on language, as it happened i.e. in 1968, 1981, 1989, and 2001. In this talk, I will pose three questions concerning the impact of the coronavirus on the contemporary Polish language and try to answer them.

a) How has the coronavirus influenced everyday linguistic communication and the Polish vocabulary? The analysis of compounds with the “corona” affix, neologisms and neosemanticism.

b) To what extent has the English language influenced the Polish vocabulary? The analysis of anglicisms used in the coronavirus discourse and of the linguistic phenomena typical for the Polish language (e. g. compounds, such as *koronalia* and *niewyборы*).

c) What image of the coronavirus has been created by the language of the media? The analysis of three metaphors and three images – „wave”, „shield”, and „war” – their frequency and collocation patterns, using the corpus tools (incl. MONCO). Additionally, this analysis of the Polish expressions will be compared to their German equivalents.

Gautier, L./Taborek, J./Tiittula, L. (2021): Zur Sprache der Coronakrise in Finnland, Frankreich und Polen. [w:] *Sprachreport* 4 (36), str. 28-33

Dr. Villy Tsakona

National and
Kapodistrian University of
Athens, Greece

**prof. dr
hab. Dorota
Brzozowska**

University of Opole

Turning paintings into memes: Recontextualizing artwork to critically comment on the COVID-19 pandemic

One of the most salient features of internet memes, frequently discussed in the relevant literature, is their intertextuality (see among others Wiggins 2019). Meme creators draw on diverse semiotic resources to compose their texts and create humor, while simultaneously implying and expecting that their addressees will recognize the intertextual references and will reconstruct the intended humorous meanings (at least to a certain extent). To this end, the allusions employed in memes more often than not come from popular texts (e.g. films, comics, animation, TV series, artwork, literature, computer games). This appears to have been the case with memes concerning the current COVID-19 pandemic: social media participants exchange memes including various references to cultural knowledge perceived and reproduced as shared among them (Chłopicki & Brzozowska 2021, Sebba-Elran 2021).

In this context, the proposed study will attempt to investigate what happens when the cultural references employed in memes are not particularly famous and thus cannot be expected to be shared among social media participants. More specifically, we will analyze COVID-19-related memes based on less known (or even perhaps unknown) paintings. The corpus under scrutiny includes memes coming from online sources. The semiotic analysis of such memes will attempt to address questions such as (1) what are the mechanisms of humor production in such memes; (2) how these 'unknown' paintings are recontextualized so as to become relevant to the pandemic context; and eventually (3) why such paintings seem to be preferred to 'well-known' ones by meme creators.

The semiotic analysis of the data reveals that meme creators usually add captions to recontextualize the paintings and to render them relevant to the current conditions and humorous. To the same end, they sometimes modify them by adding contemporary items (e.g. mobile phones, laptops, masks, Christmas decorations) and/or juxtapose them to contemporary images. Such interventions allow them to express their thoughts and feelings concerning different aspects of the current pandemic, always humorously criticizing the measures imposed to prevent the spreading of the coronavirus, as well as the ways people behave within such conditions. The fact that the recontextualized paintings do not carry strong connotations and intertextual meanings seems to allow for more creative potential, as meme creators 'illustrate' their critical comments by taking advantage of the facial expressions, body postures, and contexts of interaction of the figures in the paintings.

References

Chłopicki, W. & Brzozowska, D. 2021. Sophisticated humor against COVID-19: The Polish case. *Humor: International Journal of Humor Research* 34 (2), 201-227.

Sebba-Elran, T. 2021. A pandemic of jokes? The Israeli COVID-19 meme and the construction of a collective response to risk. *Humor: International Journal of Humor Research* 34 (2), 229-257.

Wiggins, B. E. 2019. *The Discursive Power of Memes in Digital Culture: Ideology, Semiotics, and Intertextuality*. New York: Routledge.

Zamiana obrazów w memy: rekontekstualizacja sztuki w celu krytycznego komentowania pandemii Covid-19

Jedną z najważniejszych cech internetowych memów, która jest często dyskutowana w literaturze przedmiotu, jest ich intertekstualność (zobacz m.in. Wiggins 2019). Autorzy memów wykorzystują różnorodne zasoby semiotyczne, by tworzyć teksty i humor, podczas gdy jednocześnie sugerują i oczekują, że odbiorca rozpozna intertekstualne odniesienia i odtworzy zamierzone znaczenie humorystyczne (przynajmniej w pewnym stopniu). W tym celu w memach często wykorzystuje się aluzje do popularnych dzieł (na przykład filmów, komiksów, animacji, seriali, dzieł sztuki, literatury, gier komputerowych). Wydaje się, że tak właśnie jest w przypadku memów dotyczących obecnie trwającej pandemii Covid-19: użytkownicy mediów społecznościowych wymieniają się memami zawierającymi różne odniesienia do znanych obszarów kulturowych, postrzeganych i odtwarzanych jako wspólne dla odbiorców (Chłopicki & Brzozowska 2021, Sebba-Elran 2021).

W tym kontekście, w proponowanym badaniu zostanie podjęta próba ustalenia tego, co dzieje się, kiedy kulturowe odniesienia wykorzystane w memach nie są szczególnie popularne i przez to nie można oczekiwać, że będą udostępniane pomiędzy użytkownikami mediów społecznościowych. Mówiąc bardziej szczegółowo, będziemy analizować memy nawiązujące do pandemii Covid-19 na podstawie mniej znanych (lub może nawet całkowicie nieznanymi) obrazów. Badany korpus zawiera memy pochodzące ze źródeł internetowych. Analiza semiotyczna takich memów będzie próbą odpowiedzi na pytania: (1) jakie są mechanizmy wytwarzania humoru w takich memach; (2) jak te „nieznane” obrazy są skontekstualizowane, aby stały się istotne w kontekście pandemii; i w końcu (3) dlaczego twórcy memów preferują takie obrazy zamiast obrazów „znanych”.

Dane z analizy semiotycznej wykazały, że twórcy memów zazwyczaj dodają podpisy do obrazków, by je rekontekstualizować, nawiązać do współczesnych sytuacji i rozśmieszyć. Autorzy czasem modyfikują memy poprzez dodawanie elementów współczesnych, takich jak: telefony komórkowe, laptopy, maski czy dekoracje świąteczne, po czym zestawiają je z „współczesnymi obrazkami”. Interwencje te pozwalają im na ekspresję własnych emocji oraz uczuć dotyczących różnych aspektów aktualnej doby pandemii, zawsze humorystycznie krytykując nałożone środki mające za zadanie zapobiegać rozprzestrzenianiu się koronawirusa oraz sposób, w jaki ludzie zachowują się w takich warunkach. Fakt, że skontekstualizowane obrazki nie niosą ze sobą konotacji i znaczeń intertekstualnych, najwyraźniej pozwala na większy potencjał twórczy, ponieważ twórcy memów „ilustrują” swoje krytyczne komentarze, wykorzystując mimikę twarzy, postawę ciała i kontekst interakcji postaci na obrazach.

Bibliografia

Chłopicki, W. & Brzozowska, D. 2021. Sophisticated humor against COVID-19: The Polish case. *Humor: International Journal of Humor Research* 34 (2), 201-227.

Sebba-Elran, T. 2021. A pandemic of jokes? The Israeli COVID-19 meme and the construction of a collective response to risk. *Humor: International Journal of Humor Research* 34 (2), 229-257.

Wiggins, B. E. 2019. *The Discursive Power of Memes in Digital Culture: Ideology, Semiotics, and Intertextuality*. New York: Routledge.

Kolor jako zjawisko komunikacyjne we współczesnym dyskursie publicznym na przykładzie manifestacji oraz kampanii społecznych

Przedmiotem tej prezentacji jest kolor, jego komunikacyjny potencjał oraz znakowa kompetencja. Wybrany materiał stanowią aktywności społeczne charakteryzujące się oddolną inicjatywą obywatelską o charakterze masowym, w polskim dyskursie publicznym, zaobserwowane w ostatnich pięciu latach (2016-2021). Kolor w tym przypadku jest elementem identyfikującym zarówno w nazwie, jak i w wizualnych desygnatach. Tym samym korpus zawiera dane językowe oraz obrazowe i skupia się na aspekcie koloru jako kulturalnego kodu, który rozumiem jako „system praktyk kulturalnych i społecznych, wspólnych dla członków danej zbiorowości, powiązanych z kontekstem społecznym i kulturalnym, w którym oni funkcjonują, wraz z regułami ich wykonywania, rozumienia i interpretacji” (Lisowska-Magdziarz, 2019: 324). Przykładami aktywności społecznych, wybranymi jako materiał do badań są: czarny protest, różowy październik, tęczyowy piątek oraz niebieski marsz.

Kolor jako niewerbalny środek praktyk komunikacyjnych w użyciu społecznym zapisał się w historii m.in. w kolorowych rewolucjach (Kozłowski, 2012). Dowodzą one ważności barwy jako znaku, który jako komunikat solidaryzuje, jest wyrazem konkretnych uczuć, demonstruje wsparcie i pozwala identyfikować jednostkę oraz zbiorowość komunikacyjną. Celem badań jest określenie wartości pragmatycznych i semantycznych barwy w jej właściwościach denotatywnych i konotatywnych, w konkretnych formach użycia, a także ocena relacji koloru z obrazem i językiem w złożonym systemie znakowym komunikatu. Inspirację do badań stanowią dwie wypowiedzi badaczy dotyczące semiotycznej samodzielności barwy. W pierwszym przypadku, kolor określan jest modalnością peryferyjną, która przekazuje znaczenie konotatywne jedynie w zestawieniu z semantyką języka lub obrazu (Antos & Opiłowski, 2015: 17). Drugą wypowiedź pozwolę sobie przytoczyć: „Then again, maybe colour is a characteristic mode for the age of multimodality. It can combine freely with many other modes, in architecture, typography, product design, document design, etc., but not exist on its own. It can survive only in a multimodal environment” (Kress & Van Leeuwen, 2002: 351). Przywołane konkluzje otwierają przestrzeń do zadania pytania, czy o samodzielności znaku nie decyduje kontekst oraz czy wpływają na to media cyfrowe, stwarzając nowe możliwości komunikacyjne.

Bibliografia:

Antos, G. & Opiłowski, R. (2015). W drodze do lingwistyki obrazu. Kierunki rozwoju nowej subdyscypliny lingwistycznej. *Tekst i Dyskurs – Text und Diskurs*, nr 8, s. 11-36.

Kozłowski, K. (2012). *Kolory Rewolucji*. Warszawa.

Kress, G. & Van Leeuwen, T. (2002). Colour as a semiotic mode: notes for a grammar of colour. *Visual Communication*, nr 1(3), s. 343-368.

Lisowska-Magdziarz, M. (2019). *Znaki na uwięzi. Od semiologii do semiotyki mediów*. Kraków.

Colour as a communication phenomenon in contemporary public discourse on the example of demonstrations and social campaigns

The subject of the presentation is the colour, its communicative potential and sign competence. The selected material consists of social activities connected with the mass grassroots civic movement in the Polish public discourse, observed in the last five years (2016-2021). Colour in this case is an identifying element both in the name and in the visual denotation. Thus, the corpus contains linguistic and visual data and focuses on the aspect of color as a cultural code, which I understand as “a system of cultural and social practices common to members of a given community, related to the social and cultural context in which they function, together with the rules of their performing, understanding and interpreting” (Lisowska-Magdziarz, 2019: 324). Examples of social activities selected as research material are: the Black Protest, the Pink October, the Rainbow Friday, and the Blue March.

Colour as a non-verbal means of communication practices in social use has gone down in history, among others in colour revolutions (Kozłowski, 2012). They prove the importance of colour as a sign which communicates solidarity as a message, is an expression of specific feelings, demonstrates support and allows to identify the individual and the community. The aim of the research is to determine the pragmatic and semantic values of colour in its denotative and connotative properties, in the specific forms of use, as well as to assess the relationship of colour with the image and language in the complex sign system of the message. The research was inspired by two statements by researchers concerning the semiotic independence of colour. In the first case, colour is defined as a peripheral modality that conveys a connotative meaning only in combination with the semantics of a language or an image (Antos & Opiłowski, 2015: 17). Let me quote the second claim: “Then again, maybe color is a characteristic mode for the age of multimodality. It can combine freely with many other modes, in architecture, typography, product design, document design, etc., but not exist on its own. It can survive only in a multimodal environment” (Kress & Van Leeuwen, 2002: 351). The above-mentioned conclusions open up the space for asking the question whether the independence of a sign is not determined by the context and whether it is influenced by digital media, creating new communication possibilities.

References

Antos, G. & Opiłowski, R. (2015). W drodze do lingwistyki obrazu. Kierunki rozwoju nowej subdyscypliny lingwistycznej. *Tekst i Dyskurs – Text und Diskurs*, nr 8, s. 11-36.

Kozłowski, K. (2012). *Kolory Rewolucji*. Warszawa.

Kress, G. & Van Leeuwen, T. (2002). Colour as a semiotic mode: notes for a grammar of colour. *Visual Communication*, nr 1(3), s. 343-368.

Lisowska-Magdziarz, M. (2019). *Znaki na uwięzi. Od semiologii do semiotyki mediów*. Kraków.

dr hab. Alicja Witalisz

Uniwersytet
Pedagogiczny
w Krakowie / Kraków
Pedagogical University

Crowdfunding i finansowanie społecznościowe: stopniowa natywizacja czy synchroniczne współistnienie synonimicznych typów zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie

O sile wpływu języka angielskiego na języki europejskie świadczy, m.in., naprzemienne wykorzystywanie przez użytkowników języka-biorcy różnych technik adaptacyjnych jednego modelu obcego. Analiza danych korpusowych z wykorzystaniem diachronicznego profilu frekwencji zapożyczeń oraz podejścia opartego na uzusie (ang. usage-based approach) pozwala odpowiedzieć na pytanie czy naprzemienne używanie różnych typów zapożyczeń opartych na wspólnym modelu obcym jest wynikiem naturalnego diachronicznego procesu natywizacji (asymilacji) pożyczki obcej w języku-biorcy, czy też zapożyczenia te współistnieją w dyskursie na poziomie synchronicznym i są świadomie wykorzystywane przez użytkowników języka ze względu na swoje funkcje pragmatyczne. Podjęto także próbę oceny skali omawianego zjawiska w oparciu o dane liczbowe dotyczące angielskich kalk strukturalno-semantycznych w polszczyźnie oraz materiał pozyskany z Narodowego Korpusu Języka Polskiego i Korpusu monitorującego Monco.

Crowdfunding and „finansowanie społecznościowe”: gradual nativisation or synchronic coexistence of synonymous borrowing types in contemporary Polish

The strength of the influence of the English language on European languages is evidenced, among others, by the alternate use of various adaptation techniques of one foreign model by the users of the recipient language. The analysis of the corpus data using the diachronic profile of the frequency of borrowings and the usage-based approach allow us to answer the question whether the alternate use of different types of borrowings based on a common foreign model is the result of a natural diachronic process of nativization (assimilation) of a foreign loan in the recipient language or whether the borrowings coexist in the discourse on a synchronous level and are consciously used by language users due to their pragmatic functions. An attempt was also made to assess the scale of the phenomenon in question based on the numerical data on the English structural and semantic calques in Polish and the material obtained from the Polish National Corpus and the Monco Monitoring Corpus.

mgr Aleksandra Włodarczak

Towarzystwo Tłumaczy i Wykładowców Języka Migowego „GEST”, Poznań / Sign Language Translators and Lecturers Society GEST, Poznań

Rola zajęć z polskiego języka migowego i ich wpływ na prawidłowe postawy komunikacyjne z pacjentem

W prezentacji odniosę się do swojego wieloletniego doświadczenia z praktyki jako tłumacz i lektor polskiego języka migowego (PJM) w kontekście jakości świadczonych usług medycznych dla społeczności głuchych. W szczególności zajmę się zagadnieniem niepełnego przygotowania personelu medycznego do udzielania świadczeń pacjentom głuchym i zanalizuję przyczyny tego stanu. Komunikacja z pacjentem jest podstawą wykonywania zawodu medycznego. Brak możliwości takiej komunikacji zatem praktycznie uniemożliwia udzielanie adekwatnych świadczeń zdrowotnych oraz prowadzi do jatropatogenii. Personel medyczny ma obowiązek przedstawiania w sposób rzetelny pacjentowi wszelkich informacji dotyczących jego stanu zdrowia oraz możliwości jakie może podjąć w ramach świadczeń zdrowotnych (w tym m.in. diagnostycznych, leczniczych oraz rehabilitacyjnych). Dzięki temu pacjent ma możliwość podjąć świadomą decyzję co do swojego dalszego leczenia. Personel medyczny musi przedstawić tę wiedzę zgodnie z aktualnym stanem badań naukowych, a nie z własnymi przekonaniem.

Temat ogólnej sytuacji pacjenta głuchego w Polskim systemie opieki zdrowotnej poruszyłam w publikacji „Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby.” (2018). W obecnej prezentacji poszerzam tamten nurt badawczy, odnosząc się szczegółowo do znajomości specyfiki pracy z pacjentem, co wpływa bezpośrednio na komunikację. Podkreślam również konieczność uznania wagi obustronnej komunikacji (ze strony pracownika służby medycznej, ale też pacjenta).

Bazę do analizy stanowią:

- wypowiedzi uczestników prowadzonych przeze mnie zajęć z języka migowego na uczelniach medycznych;
- wypowiedzi uczestników szkoleń prowadzonych przez mnie we własnym zakresie;
- wypowiedzi uczestników moich kursów dla studentów kierunków medycznych oraz personelu medycznego;
- wypowiedzi osób głuchych.

Kontekst zebranych dialogów to sfera zdrowotna (placówki opieki zdrowotnej, punkty protetyki słuchu, prywatne praktyki lekarskie, pielęgniarskie itp.).

Bibliografia

Tomaszewski P., Wieczorek R., Krzysztofiak P., Kowalska J. (2018) Percepcja audyżu w polskiej społeczności głuchych [w:] Giermanowska E., Raclaw M., Zakrzewska-Manterys E. Studia o niepełnosprawności. Warszawa, SOCIETAS/COMMUNITAS, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, s. 109-139.

Włodarczak, A. (2018). Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby. Konin, Wydawnictwo Psychoskok.

Krajewska-Kułąk E., Guzowski A., Bejda G., Lankau A. (red.) (2015), Pacjent odmienny kulturowo, Poznań, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM.

Kasperska, K E. Smolis-Bąk, D. Boguszewski, E. Wołyniec, D. Białoszewski. (2014) Metodyka nauczania ruchu. Usprawnianie pacjentów na zajęciach grupowych. Skrypt dla studentów Kierunku Fizjoterapia. Wydanie II rozszerzone, Warszawa, Oficyna Wydawnicza Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

The role of Polish sign language classes and their impact on correct communication attitudes with the patient

In the presentation, I will refer to my many years of practical experience as a translator and teacher of Polish Sign Language (PJM) in the context of the quality of medical services provided to the deaf community. In particular, I will deal with the issue of incomplete preparation of medical personnel to provide services to deaf patients and analyze the causes of this situation. Communication with the patient is the basis of the medical profession. The lack of the possibility of such communication, therefore, practically prevents the provision of adequate health services and leads to iatropathogenicity. Medical personnel is required to reliably present to the patients all information regarding their health condition and the possibilities they have within health services (including diagnostics, treatment and rehabilitation). Thanks to this, the patient has the opportunity to make an informed decision about his further treatment. Medical personnel must present this knowledge in accordance with the current state of scientific research, and not with their own beliefs.

The subject of the general situation of a deaf patient in the Polish health care system was discussed in the publication “Deaf patient. Challenges and needs.” (2018). In the present presentation, I extend that research trend, referring in detail to the knowledge of the specifics of working with patients, which directly affects communication. I also emphasize the need to recognize the importance of two-way communication (on the part of the medical service employee, and also the patient).

The basis for the analysis are:

- statements of participants of my sign language classes at medical universities;
- statements of the participants of trainings I conducted on my own;
- statements by participants of my courses for medical students and medical staff;
- statements by deaf people.
- The context of the collected dialogues is the health service (health care facilities, hearing care centers, private medical and nursing practices, etc.).

References

Tomaszewski P., Wieczorek R., Krzysztofiak P., Kowalska J. (2018) Percepcja audyżu w polskiej społeczności głuchych [w:] Giermanowska E., Raclaw M., Zakrzewska-Manterys E. Studia o niepełnosprawności. Warszawa, SOCIETAS/COMMUNITAS, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, s. 109-139.

Włodarczak, A. (2018). Głuchy pacjent. Wyzwania i potrzeby. Konin, Wydawnictwo Psychoskok.

Krajewska-Kułąk E., Guzowski A., Bejda G., Lankau A. (red.) (2015), Pacjent odmienny kulturowo, Poznań, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM.

Kasperska, K E. Smolis-Bąk, D. Boguszewski, E. Wołyniec, D. Białoszewski. (2014) Metodyka nauczania ruchu. Usprawnianie pacjentów na zajęciach grupowych. Skrypt dla studentów Kierunku Fizjoterapia. Wydanie II rozszerzone, Warszawa, Oficyna Wydawnicza Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

dr hab. Marcin Zabawa

Uniwersytet Śląski/
University of Silesia

Cookies vs ciasteczka, engine vs silnik: English lexical and semantic loans in the Polish language of computer science: coexistence, conflict, communication

The Polish language of computer science is heavily influenced by the English language. Such influence is manifested primarily through the use of English lexical borrowings (e.g. *computer*, *skaner*, *link*) and semantic loans (e.g. *mysz*, *tapeta*, *okno*).

In some cases, both lexical and semantic loans coexist with identical meanings, e.g. *cookies* and *ciasteczka* ‘small files created by a server when an Internet user is visiting a website’, *engine* and *silnik* ‘a component of a piece of software, especially a computer game’, etc. Such cases can be said to be particularly interesting and they will be the subject of the present paper. Particular attention will be devoted to the frequency of such forms, their comprehensibility in the context, and their roles in the communication of computer users.

The study aims at answering the following questions:

- How frequent is the phenomenon of the coexistence of English lexical and semantic loans in the Polish language of computer science?
- In the case of such coexistence, is one form clearly preferred over the other? If so, what factors may influence the preference of a lexical loan over the semantic one (or vice versa)?
- Are both forms equally comprehensible to computer users? Do they play any special roles in communication?

The study is based on the corpus, created by the present author. It consists of short texts (posts) collected from 32 selected Polish Internet forums devoted to computers and the Internet. The entire corpus consists of more than 1,500,000 running words.

Cookies kontra ciasteczka, engine kontra silnik czyli angielskie zapożyczenia leksykalne i semantyczne w żargonie informatycznym: współwystępowanie, konflikt i komunikacja

Język polski używany w informatyce znajduje się pod silnym wpływem języka angielskiego. Przejawia się to przede wszystkim w stosowaniu zapożyczeń leksykalnych (np. *komputer*, *skaner*, *link*), jak i językowych (np. *mysz*, *tapeta*, *okno*). W niektórych przypadkach zapożyczenia współistnieją z identycznymi znaczeniami na przykład *cookies* i *ciasteczka* (małe pliki stworzone przez serwer, w trakcie kiedy użytkownik Internetu odwiedza stronę internetową), *engine* i *silnik* (element składowy jakiegoś oprogramowania, najczęściej gry komputerowej), itd. Takie przypadki można uznać za wyjątkowo interesujące i to właśnie one będą przedmiotem tej prezentacji. Szczególną uwagę zwrócimy na częstotliwość występowania tych form, ich znaczenie oraz rolę jaką pełnią w komunikacji między użytkownikami komputerów.

Celem badania jest znalezienie odpowiedzi na następujące pytania:

- Jak częste jest zjawisko współwystępowania angielskich zapożyczeń leksykalnych i semantycznych w polskim żargonie informatycznym?
- Czy w przypadku takiego współwystępowania jedna z form jest używana zdecydowanie częściej niż druga? Jeśli tak, to jakie czynniki mogą wpływać na wybór zapożyczenia leksykalnego bardziej niż semantycznego (lub odwrotnie)?
- Czy obie formy są równie zrozumiałe dla użytkowników komputerów? Czy odgrywają one jakąś szczególną rolę w komunikacji?

Badanie opiera się na korpusie stworzonym przez autora. Składa się on z krótkich tekstów (postów) zebranych z 32 wybranych polskich forów internetowych poświęconych komputerom i Internetowi. Cały korpus składa się z ponad 1 500 000 terminów.